

**ZAKON
O HOMOLOGACIJI VOZILA, SISTEMA, SASTAVNIH DJELOVA VOZILA I POSEBNIH
TEHNIČKIH JEDINICA***

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom propisuju se uslovi, način i postupak homologacije svih novih vozila, sistema, sastavnih djelova vozila, posebnih tehničkih jedinica i mobilnih vanputnih mašina prilikom uvoza, modifikacije vozila, stavljanja na tržište ili provjere ispunjenosti uslova za vozila za učešće u saobraćaju na putevima; granice gasovitih i čvrstih zagađujućih supstanci za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem koji se ugrađuju u vozila i vanputne mobilne mašine; homologacione saobraznosti; nadzor tržišta vozila, sistema, sastavnih djelova vozila i posebnih tehničkih jedinica koja se homologuju, motora i drugih pitanja od značaja za stavljanje vozila na tržište.

Definicija homologacije

Član 2

Homologacija je utvrđivanje i provjera usaglašenosti konstrukcionih i bezbjednosnih karakteristika motornih i priključnih vozila, njihovih djelova, uređaja i opreme, koje moraju da budu usaglašene sa tehničkim zahtjevima i uslovima.

Primjena i kategorije vozila

Član 3

Ovaj zakon primjenjuje se na motorna vozila kategorije M, N, L, T, C i U i njihova priključna vozila kategorije O i R, kao i zamjenjivu vučenu opremu kategorije S koja su konstruisana i proizvedena u jednoj ili više faza i namijenjena za upotrebu u drumskom saobraćaju, na sisteme, sastavne djelove i posebne tehničke jedinice, djelove i opremu koji su konstruisani i proizvedeni za ta vozila i njihova priključna vozila, kao i na motore sa unutrašnjim sagorijevanjem koji su ugrađeni ili su namenjeni za ugradnju u vanputne mobilne mašine.

Odredbe ovog zakona ne utiču na primjenu zakona kojim se uređuje bezbjednost saobraćaja na putevima.

Izuzeca od primjene

Član 4

(1) Ovaj zakon ne primjenjuje se na homologaciju pojedinačnih vozila kategorija L, T, C i S, pri čemu se pri dodjeli pojedinačnih odobrenja prihvata homologacija tipa vozila, sistema, sastavnih djelova vozila i posebnih tehničkih jedinica koje su izdate prema ovom zakonu.

(2) Ovaj zakon ne primjenjuje se na:

- 1) traktore kategorije T4.1 i T4.2 posebne namjene, prikolice kategorije R, vozila sa gusjenicama kategorije C i zamjenjivu vučenu opremu kategorije S za koje je proizvođač izabrao usklađivanje sa nacionalnim zahtjevima;
- 2) vojna vozila, odnosno vozila projektovana i izrađena ili prilagođena isključivo za vojnu upotrebu;
- 3) vozila čija najveća projektovana brzina nije veća od 6 km/h;
- 4) motorna, odnosno elektromotorna invalidska kolica;
- 5) vozila kojima isključivo upravljaju pješaci;
- 6) vozila namijenjena isključivo za sportska takmičenja na putevima;
- 7) vozila konstruisana i izrađena za potrebe vojske, civilne zaštite, vatrogasnih službi, službi odgovornih za održavanje javnog reda i mira i službe hitne medicinske pomoći;
- 8) vozila prvenstveno namijenjena za vanputnu upotrebu i konstruisana za upotrebu na neasfaltiranim površinama, osim u dijelu koji se odnosi na motore koji služe za njihov pogon kao i vozila koja spadaju u kategorije T i C;

- 9) bicikla sa pedalama i dodatnim pogonom, opremljena pomoćnim elektromotorom sa najvećom trajnom nominalnom snagom manjom ili jednakom 250 W, čija se izlazna snaga prekida u trenutku prestanka pogona bicikla pedalama i progresivno smanjuje, a konačno prekida prije nego što brzina bicikla dostigne 25 km/h;
 - 10) samobalansirajuća vozila;
 - 11) vozila koja nisu opremljena najmanje jednim sjedećim mjestom;
 - 12) vozila gdje je tačka R u poziciji na ili nižoj od 540 mm za kategorije vozila L1e, L3e i L4e ili ≤ 400 mm za kategorije L2e, L5e, L6e i L7e;
 - 13) zamjenjivu nošenu ili vučenu opremu koja je potpuno podignuta od podloge ili koja nema mogućnost zakretanja oko vertikalne ose kada se vozilo na koje je pričvršćena kreće putem;
 - 14) prototipove vozila koja se, na odgovornost proizvođača, upotrebljavaju na putu radi sprovođenja posebnog programa ispitivanja, pod uslovom da su posebno konstruisani i izrađeni za tu namjenu.
- (3) Ovaj zakon ne primenjuje se na motore sa unutrašnjim sagorijevanjem, koji se koriste za:
- 1) stacionarne mašine;
 - 2) plovne objekte u pomorskom saobraćaju;
 - 3) plovne ili plutajuće objekte;
 - 4) pogon ili imaju pomoćnu svrhu na plovilima unutrašnje plovidbe, neto snage manje od 19 kW;
 - 5) avione;
 - 6) vozila za rekreaciju, osim motornih sanki, terenskih vozila i vozila sa uporedno postavljenim sjedištima;
 - 7) vozila i mobilne mašine koji se isključivo upotrebljavaju ili se namjerava da se isključivo upotrebljavaju na takmičenjima;
 - 8) pogon prenosivih vatrogasnih pumpi;
 - 9) umanjene modele ili replike vozila ili mašina, koji se koriste u rekreativne svrhe, u razmjeri manjoj od originala i imaju neto snagu manju od 19 kW.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 5

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 6

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **homologacija tipa** je postupak kojim tijelo za homologaciju utvrđuje da tip vozila, sistem, sastavni dio ili posebna tehnička jedinica ispunjava odgovarajuće administrativne odredbe i tehničke zahtjeve;
- 2) **EU homologacija tipa** je postupak kojim tijelo za homologaciju potvrđuje da tip vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebna tehnička jedinica ispunjava odgovarajuće administrativne odredbe i tehničke zahtjeve;
- 3) **nacionalna homologacija tipa** je postupak kojim tijelo za homologaciju potvrđuje da tip vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebna tehnička jedinica ispunjava odgovarajuće administrativne odredbe i tehničke zahtjeve utvrđene ovim zakonom, i važenje takve homologacije ograničeno je na područje Crne Gore;
- 4) **sertifikat o odobrenju tipa vozila** je dokument kojim tijelo za homologaciju potvrđuje da odobren tip vozila, sistem, sastavni dio ili posebna tehnička jedinica ispunjava odgovarajuće administrativne odredbe i tehničke zahtjeve;
- 5) **sertifikat o usaglašenosti (COC)** je dokument koji izdaje proizvođač kojim se potvrđuje da je proizvedeno vozilo usklađeno sa odobrenim tipom vozila i svim regulatornim aktima koji su važili u vreme njegove proizvodnje;
- 6) **homologacija pojedinačnog vozila** je postupak kojim tijelo za homologaciju potvrđuje da određeno vozilo ispunjava odgovarajuće administrativne odredbe i tehničke zahtjeve za EU homologaciju pojedinačnog vozila ili nacionalnu homologaciju pojedinačnog vozila;

- 7) **homologacija tipa vozila kao cjeline** je postupak kojim tijelo za homologaciju potvrđuje da nepotpuni, potpuni ili dovršeni tip vozila ispunjava odgovarajuće administrativne odredbe i tehničke zahtjeve;
- 8) **višestepena homologacija tipa** je postupak kojim jedno ili više tijela za homologaciju potvrđuje da, s obzirom na njegov stepen dovršenosti, nepotpuni ili dovršeni tip vozila ispunjava odgovarajuće administrativne odredbe i tehničke zahtjeve;
- 9) **homologacija tipa korak po korak** je postupak kojim se postupno prikuplja cijeli niz sertifikata o EU homologaciji tipa ili sertifikata o UN homologaciji tipa za sisteme, sastavne djelove i posebne tehničke jedinice koji čine vozilo i kojim se u njegovom završnom stepenu ostvaruje homologacija tipa vozila kao cjeline;
- 10) **homologacija tipa u jednom koraku** je postupak kojim tijelo za homologaciju radnjom potvrđuje da tip vozila, sistem, sastavni dio ili posebna tehnička jedinica kao cjelina ispunjava odgovarajuće administrativne odredbe i tehničke zahtjeve;
- 11) **mješovita homologacija tipa** je homologacija tipa korak po korak za koju je u završnom stepenu homologacije tipa vozila kao cjeline dobijena jedna homologacija tipa sistema ili više njih, bez izdavanja sertifikata o EU homologaciji tipa za te sisteme;
- 12) **homologacija tipa sistema** je postupak kojim tijelo za homologaciju potvrđuje da tip sistema ispunjava odgovarajuće administrativne odredbe i tehničke zahtjeve;
- 13) **homologacija tipa posebne tehničke jedinice** je postupak kojim tijelo za homologaciju potvrđuje da tip posebne tehničke jedinice ispunjava odgovarajuće administrativne odredbe i tehničke zahtjeve u odnosu na jedan tip ili više određenih tipova vozila;
- 14) **homologacija tipa sastavnog dijela** je postupak kojim tijelo za homologaciju potvrđuje da tip sastavnog dijela nezavisno o vozilu ispunjava odgovarajuće administrativne odredbe i tehničke zahtjeve;
- 15) **homologaciona saobraznost** je postupak pregleda dokumentacije i vozila, kao i ispitivanje reprezentativnog tipa vozila, za tip ili pojedinačno vozilo, odnosno sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice kojim tijelo za homologaciju provjerava i potvrđuje da ispunjavaju uslove iz ovog zakona i tehničke zahtjeve;
- 16) **sertifikat o odobrenju pojedinačnog vozila** je dokument kojim tijelo za homologaciju potvrđuje da pojedinačno vozilo ispunjava uslove iz ovog zakona i tehničke zahtjeve;
- 17) **sertifikat o homologacionoj saobraznosti** je dokument kojim se potvrđuje da je tip vozila ili pojedinačno vozilo usklađeno sa odobrenim tipom vozila i svim tehničkim zahtjevima koji su važili u vrijeme njegove proizvodnje;
- 18) **vozilo** je svako motorno vozilo ili njegovo priključno vozilo;
- 19) **motorno vozilo** je vozilo na motorni pogon koje je projektovano i konstruisano da se kreće sopstvenim pogonom, koje ima najmanje četiri točka i koje je potpuno, dovršeno ili nepotpuno, a čija je najveća konstrukciona brzina veća od 25 km/h;
- 20) **prikolica** je vozilo na točkovima bez sopstvenog pogona koje je konstruisano i izrađeno za vuču motornim vozilom, koje se može kretati najmanje oko horizontalne ose koja je okomita na uzdužnu središnju ravan i oko vertikalne ose paralelne sa uzdužnom središnjom ravni vučnog motornog vozila;
- 21) **sistem** je sklop kombinovanih uređaja za obavljanje jedne ili više specifičnih funkcija u vozilu;
- 22) **sastavni dio** je uređaj koji je predviđen da bude dio vozila, koji može biti homologovan nezavisno od vozila;
- 23) **posebna tehnička jedinica** je uređaj koji je predviđen da bude dio vozila, koji se može posebno homologovati, ali samo u vezi sa jednim ili više određenih tipova vozila;
- 24) **djelovi** su sredstva koja se koriste za sklapanje, popravku i održavanje vozila, kao i rezervni djelovi;
- 25) **originalni djelovi ili oprema** su djelovi ili oprema koji su proizvedeni u skladu sa zahtjevima i proizvodnim standardima koje je za proizvodnju djelova ili opreme za sastavljanje predmetnog vozila utvrdio proizvođač vozila, uključujući i djelove ili opremu koji su proizvedeni na istoj proizvodnoj liniji kao djelovi i oprema za to vozilo, pri čemu se osim ako se ne dokaže suprotno, pretpostavlja da su djelovi ili oprema originalni ako proizvođač potvrdi da po kvalitetu odgovaraju sastavnim djelovima upotrijebljenim

za sastavljanje predmetnog vozila i da su proizvedeni u skladu sa zahtjevima i proizvodnim standardima proizvođača vozila;

- 26) **oprema** je roba, osim djelova koji se mogu dodati ili ugraditi na vozilo;
- 27) **rezervni djelovi** su roba koja se ugrađuje u ili na vozilo radi zamjene originalnih djelova tog vozila, uključujući robu koja je neophodna za korišćenje vozila, osim pogonskog goriva;
- 28) **osnovno vozilo** je svako vozilo koje se koristi u početnoj fazi višestepene homologacije tipa;
- 29) **nepotpuno vozilo** je svako vozilo koje mora da prođe najmanje još jednu fazu dorade da bi ispunilo odgovarajuće tehničke zahtjeve iz ovog zakona;
- 30) **dovršeno vozilo** je vozilo na kraju postupka višestepene homologacije tipa koje ispunjava odgovarajuće tehničke zahtjeve iz ovog zakona;
- 31) **potpuno vozilo** je vozilo koje nije potrebno dodatno kompletirati da bi ispunilo odgovarajuće tehničke uslove iz ovog zakona;
- 32) **vozilo na kraju serije** je vozilo iz zaliha koje se zbog primjene novih tehničkih zahtjeva na osnovu kojih nije homologovano ne može stavljati na raspolaganje na tržištu, registrovati ili staviti u upotrebu;
- 33) **vozilo na alternativna goriva** je vozilo konstruisano za pogon na najmanje jednu vrstu goriva koje je gasovito pri atmosferskoj temperaturi i pritisku ili je uglavnom dobijeno iz nemineralnih ulja;
- 34) **vozilo proizvedeno u malim serijama** je tip vozila čiji broj primjeraka stavljenih na tržište, registrovanih ili stavljenih u upotrebu ne prelazi količinske godišnje granice utvrđene ovim zakonom;
- 35) **vozilo specijalne namjene** je vozilo kategorije M, N ili O koje ima specifične tehničke karakteristike koje omogućavaju da obavlja funkciju koja zahtijeva posebnu opremu;
- 36) **tip vozila** je određena grupa vozila koja imaju zajedničke karakteristike, uključujući njegove varijante i verzije;
- 37) **poluprikolica** je prikolica na kojoj su osovina ili osovine postavljene iza težišta vozila (kada su ravnomjerno opterećene) i koja je opremljena spojnim uređajem kojim se omogućava prenos horizontalnih i vertikalnih sila na vučno vozilo;
- 38) **nadzor tržišta** je aktivnost i mjere koje sprovode organi nadzora na tržištu radi obezbjeđivanja da su vozila, sistemi, sastavni djelovi i posebne tehničke jedinice, djelovi i oprema koji su stavljeni na raspolaganje na tržištu usklađeni sa zahtjevima utvrđenim u propisima Evropske unije i da ne ugrožavaju zdravlje, bezbjednost, životnu sredinu ili bilo koji drugi vid zaštite javnog interesa;
- 39) **organ nadzora na tržištu** je nacionalno tijelo odnosno organ nadležan za sprovođenje nadzora tržišta u Crnoj Gori;
- 40) **tijelo za homologaciju** je jedno ili više tijela u Crnoj Gori o kojima je Crna Gora obavijestila Evropsku komisiju, koja su osposobljena za sve vrste homologacija tipa vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice ili homologacije pojedinačnih vozila ili motora, za postupak odobravanja djelova i opreme, za izdavanje, odbijanje izdavanja i povlačenje sertifikata o homologaciji, koja djeluju kao kontaktna tačka za homologaciona tijela drugih država članica Evropske unije (u daljem tekstu: država članica) i koja su nadležna za imenovanje tehničkih službi i za osiguravanje da proizvođač ispunjava obaveze koje se odnose na usklađenost proizvodnje;
- 41) **nacionalno tijelo** je tijelo za homologaciju ili bilo koje drugo tijelo uključeno i odgovorno za nadzor na tržištu, graničnu kontrolu ili registraciju u državi članici vozila, sistema, sastavnih djelova, posebnih tehničkih jedinica i djelove ili opreme;
- 42) **tehnička služba** je organizacija ili tijelo koje je tijelo za homologaciju odredilo kao ispitnu laboratoriju za sprovođenje ispitivanja ili kao tijelo za ocjenjivanje usklađenosti za sprovođenje prvog ocjenjivanja i drugih ispitivanja ili pregleda;
- 43) **nacionalno akreditaciono tijelo** je jedino tijelo u državi članici koje na osnovu ovlašćenja države sprovodi akreditaciju;
- 44) **proizvođač** je fizičko ili pravno lice koje je odgovorno za sve vidove homologacije tipa vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice ili homologacije pojedinačnog vozila ili za postupak odobravanja djelova i opreme, za osiguravanje usklađenosti proizvodnje i nadzora na tržištu u vezi sa tim izrađenim vozilom,

sistemom, sastavnim djelom, posebnom tehničkom jedinicom, dijelom i opremom, bez obzira na to je li to lice direktno uključeno u sve stepene konstruisanja i izrade vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice;

- 45) **predstavnik proizvođača** je svako fizičko ili pravno lice sa poslovnim sjedištem u Crnoj Gori i Evropskoj uniji koje je proizvođač ovlastio da ga predstavlja pred tijelom za homologaciju ili organom nadzora na tržištu i da u njegovo ime učestvuje u pitanjima utvrđenim ovim zakonom;
- 46) **uvoznik** je fizičko ili pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori i/ili Evropskoj uniji koje stavlja na tržište vozilo, sistem, sastavni dio, posebnu tehničku jedinicu, dio ili opremu, koji su proizvedeni u trećoj zemlji;
- 47) **distributer** je trgovac ili bilo koje fizičko ili pravno lice u snadbjevnom lancu, osim proizvođača ili uvoznika, koja stavlja na raspolaganje na tržištu vozilo, sistem, sastavni dio, posebnu tehničku jedinicu, dio ili opremu;
- 48) **privredni subjekt** je proizvođač, predstavnik proizvođača, uvoznik ili distributer;
- 49) **nezavisni operater** je fizičko ili pravno lice, osim ovlašćenog dilera ili servisera, koje je direktno ili indirektno uključeno u popravku i održavanje vozila, a uključuje servisere, proizvođače ili distributere opreme za popravku, alata ili rezervnih djelova; kao i izdavači tehničkih informacija, automobilski klubovi, operateri pomoći na putu, operateri koji nude usluge pregleda i testiranja, operateri koji nude obuku za instalatere, proizvođače i servisere opreme za vozila na alternativna goriva; ovlašćene servisere, dilere i distributere u okviru distributivnog sistema datog proizvođača vozila u mjeri u kojoj pružaju usluge popravke i održavanja vozila u vezi kojih nijesu članovi distributivnog sistema proizvođača vozila;
- 50) **ovlašćeni serviser** je fizičko ili pravno lice koje pruža usluge popravke i održavanja vozila i koje posluje u distributivnom sistemu proizvođača;
- 51) **samostalni serviser** je fizičko ili pravno lice koje pruža usluge popravke i održavanja vozila i koje ne posluje u distributivnom sistemu proizvođača;
- 52) **stavljanje na tržište** je prvo stavljanje na raspolaganje vozila, sistema, sastavnog dijela, posebne tehničke jedinice, dijela ili opreme u Crnoj Gori i/ili Evropskoj uniji;
- 53) **stavljanje na raspolaganje na tržištu** je svaka isporuka vozila, sistema, sastavnog dijela, posebne tehničke jedinice, dijela ili opreme radi distribucije ili upotrebe na tržištu u toku trgovačke djelatnosti, uz naknadu ili besplatno;
- 54) **stavljanje u upotrebu** je prva upotreba za predviđenu svrhu vozila, sistema, sastavnog dijela, posebne tehničke jedinice, dijela ili opreme u Crnoj Gori i/ili Evropskoj uniji;
- 55) **registracija** je administrativno odobrenje za stavljanje homologovanog vozila u upotrebu u drumski saobraćaj, koje obuhvata identifikaciju vozila i izdavanje serijskog broja vozila, odnosno registarskog broja, bez obzira da li je izdato trajno ili privremeno;
- 56) **metoda virtuelnog testiranja** je vrsta računarske simulacije, uključujući proračune, kojom se utvrđuje da vozilo, sistem, komponenta ili posebna tehnička jedinica ispunjava tehničke zahtjeve i uslove iz ovog zakona, bez korišćenja tog vozila, sistema, komponente ili posebne tehničke jedinice;
- 57) **alternativni zahtjevi** su administrativne odredbe i tehnički zahtjevi kojima se obezbjeđuje nivo funkcionalne bezbjednosti, zaštite životne sredine i zaštita na radu koji je u najvećoj mogućoj mjeri jednaka nivou predviđenom ovim zakonom;
- 58) **terensko ocjenjivanje** je provjera koja se sprovodi u prostorijama tehničke službe ili njenog podugovarača ili zavisnih društava;
- 59) **nadzorno terensko ocjenjivanje** je periodično rutinsko terensko ocjenjivanje koje nije sprovedeno za prvo imenovanje tehničke službe, njenog podugovarača ili zavisnog društva, ni radi obnove tog imenovanja;
- 60) **datum proizvodnje vozila** je datum završetka proizvodnje vozila u skladu sa homologacijom koju je proizvođač pribavio;
- 61) **funkcionalna bezbjednost** je odsustvo neprihvatljivog rizika od fizičke povrede ili opasnosti po zdravlje ljudi ili imovine usljed nepravilnog rada mehaničkih, hidrauličnih, pneumatskih, električnih ili elektronskih sistema, sastavnih djelova ili posebnih tehničkih jedinica;

- 62) **tip vozila kod traktora** je skup vozila, uključujući varijante i verzije iste kategorije, koja se ne razlikuje najmanje prema sljedećim osnovnim karakteristikama:
- kategoriji,
 - proizvođaču,
 - oznaci tipa koju je naveo proizvođač,
 - osnovnim karakteristikama izrade i konstrukcije,
 - centralnoj šasiji, šasiji sa uzdužnim nosačima, zglobnoj šasiji, kada postoje bitne i očigledne razlike,
 - za kategoriju T: broj osovine ili, za kategoriju C: broj osovine ili gusjenice,
 - u slučaju višetepeno proizvedenih vozila, prema proizvođaču i tipu vozila u prethodnoj fazi proizvodnje;
- 63) **varijanta kod traktora** su vozila istog tipa koja se ne razlikuju najmanje prema sljedećim osnovnim karakteristikama
- (a) kod traktora:
- konstrukciji karoserije ili vrsti nadogradnje,
 - stepenu izrade,
 - vrsti motora (sa unutrašnjim sagorijevanjem, hibridni, električni i/ili hibridnoelektrični),
 - načinu rada,
 - broju i rasporedu cilindara,
 - razlici u snazi motora za najviše 30% (najveća snaga može biti najviše 1,3 puta veća od najmanje snage),
 - razlici u kapacitetu cilindra za najviše 20% (najveći kapacitet može biti najviše 1,2 puta veći od najmanjeg kapaciteta),
 - pogonskim osovina (broj, položaj, međusobna povezanost),
 - upravljanim osovina (broj i položaj),
 - najvećoj masi opterećenog vozila koja se ne razlikuje za više od 10%,
 - prenosu snage (tip),
 - zaštitnoj konstrukciji prilikom prevrtanja,
 - kočenim osovina (broj);
- (b) kod prikolica ili priključne vučene opreme:
- upravljanim osovina (broj, položaj, međusobna povezanost),
 - najvećoj masi opterećenog vozila koja se ne razlikuje za više od 10%,
 - kočenim osovina (broj);
- 64) **hibridno vozilo** je motorno vozilo opremljeno sa najmanje dva različita pretvarača energije i dva različita sistema za skladištenje energije u vozilu radi pogona vozila;
- 65) **hibridno električno vozilo** je vozilo koje za potrebe mehaničkog pogona koristi energiju iz sljedećih ugrađenih sistema za skladištenje energije, odnosno snage za pogon vozila:
- goriva;
 - akumulatora, kondenzatora, generatora ili drugog uređaja za skladištenje električne energije ili snage;
- 66) **zagađujuće materije** su komponente izduvnih gasova koje su izdvojene iz razrijeđenih izduvnih gasova na najvećoj temperaturi od 52°C (325 K) pomoću filtera;
- 67) **motorno vozilo na dva točka ili „PTW” (powered two-wheeler)** je vozilo na dva točka na motorni pogon, uključujući bicikle sa pomoćnim motorom, mopede na dva točka i motocikle na dva točka;
- 68) **motorni tricikl** je motorno vozilo sa tri točka koje ispunjava kriterijume klasifikacije za vozila kategorije L5e;
- 69) **četvorocikl** je vozilo sa četiri točka koje ispunjava kriterijume klasifikacije za vozila kategorije L6e ili L7e;
- 70) **samobalansirajuće vozilo** je vozilo zasnovano na inherentno nestabilnoj ravnoteži, kojem je potreban pomoćni upravljački sistem za održavanje ravnoteže, uključujući motorna vozila sa jednim točkom ili motorna vozila sa dva točka i dva traga;

- 71) **udvojeni točkovi** su dva točka postavljena na istoj osovini koja se smatraju jednim točkom, pri čemu je rastojanje između centara njihovih kontaktnih površina sa tlom jednako ili manje od 460 mm.
- 72) **električno vozilo** je vozilo koje se pokreće:
- sistemom sastavljenim od jednog ili više uređaja za skladištenje električne energije ili jednog ili više uređaja za stvaranje električne energije i jednog ili više uređaja koji pretvaraju električnu energiju u mehaničku, koja se prenosi na točkove;
 - pomoću pomoćnog električnog pogona;
- 73) **traktor** je svako motorno vozilo sa točkovima ili gusjenicama, koje se koriti u poljoprivredi ili šumarstvu, sanajmanje dvije osovine i najvećom brzinom od 6 km/h, a čija je glavna funkcija definisana vučnom snagom i koje je konstruisano za vuču, potiskivanje, prenos i pokretanje priključne vučene opreme konstruisane za rad u poljoprivredi ili šumarstvu, odnosno za vuču prikolica ili opreme za poljoprivredu ili šumarstvo i može biti opremljeno jednim ili više sjedišta;
- 74) **vanputna mobilna mašina** je svaka pokretna mašina, prenosiva oprema ili vozilo sa ili bez karoserije, sa ili bez točkova koje nije namijenjeno za drumski prevoz putnika ili robe, uključujući i mašine ugrađene na podvozje vozila namijenjenih za drumski prevoz putnika ili robe;
- 75) **EU homologacija tipa motora** je postupak kojim tijelo za homologaciju potvrđuje da tip motora ili porodica motora ispunjava odgovarajuće administrativne odredbe i tehničke zahtjeve;
- 76) **tip motora** označava vrstu motora sa jedinstvenim karakteristikama motora;
- 77) **porodica motora** je grupa tipova motora koji zbog svoje konstrukcije imaju slične karakteristike izduvne emisije i ostvaruju dozvoljene granične vrijednosti emisija gasova;
- 78) **osnovni motor** je tip motora iz porodice motora čije su karakteristike emisije gasova reprezentativne za tu porodicu motora;
- 79) **motor konstantne brzine** je motor čija je homologacija tipa ograničena na rad pri konstantnom broju obrtaja, osim motora kod kojih je funkcija regulatora konstantnog broja obrtaja uklonjena ili isključena;
- 80) **rad pri konstantnom broju obrtaja** je rad motora sa regulatorom koji automatski upravlja zahtjevom rukovaoca za održavanjem broja obrtaja motora, čak i uz opterećenje koje je promjenjivo;
- 81) **pomoćni motor** je motor koji je ugrađen ili namijenjen za ugradnju u vanputne mobilne mašine, a koji ne pokreće vozilo;
- 82) **neto snaga** je snaga motora u kilovatima koja je postignuta na ispitnom stolu i mjerena na kraju koljenastog vratila ili ekvivalentnog dijela, izmjerena u skladu sa metodom mjerenja snage motora sa unutrašnjim sagorijevanjem uz upotrebu odgovarajućeg goriva ili kombinacije goriva;
- 83) **referentna snaga** je neto snaga motora pomoću koje se određuju granične vrijednosti izduvne emisije tog motora;
- 84) **datum proizvodnje** predstavlja mjesec i godinu kada je vozilo ili motor prošao završnu provjeru nakon izlaska sa proizvodne linije;
- 85) **generator** je nezavisna vanputna pokretna mašina koja nije dio pogonskog sistema, namijenjena za proizvodnju električne energije;
- 86) **motorne sanke** su vozilo sa sopstvenim pogonom koje je namijenjeno za vanputnu vožnju po snijegu, koje pokreću gusjenice, a usmjeravaju jedna ili više skija u kontaktu sa snijegom, u voznom stanju, ima najveću masu u neopterećenom stanju do 454 kg (uključujući standardnu opremu, rashladnu tečnost, maziva, gorivo i alat, bez dodatne opreme i vozača);
- 87) **terensko vozilo** je terensko motorno vozilo primarno namijenjeno za vožnju po neasfaltnim površinama, opremljeno sa četiri ili više točkova sa pneumaticima niskog pritiska, koje je opremljeno dijelom za sjedenje koje je izvedeno u obliku sedla ili sjedišta vozača i za najviše još jednog putnika, sa ručkama za upravljanje;
- 88) **vozilo sa uporedo postavljenim sjedištima** je terensko motorno vozilo, bez priključnog vozila, primarno namijenjeno za vožnju po neasfaltiranim površinama, sa

sopstvenim pogonom, opremljeno sa četiri ili više točkova, mase neopterećenog vozila veće od 300 kg (uključujući standardnu opremu, rashladnu tečnost, maziva, gorivo i alat, bez dodatne opreme i vozača) i najvećom brzinom od 25 km/h i višom, koje je namijenjeno za prevoz osoba ili tereta, i/ili za vuču ili potiskivanje opreme, sa upravljačem koji nije izveden sa ručkama, namijenjeno za rekreativne ili privredne svrhe i prevoz ne više od šest osoba uključujući vozača, sa uporednim pozicijama sjedenja i sjedištima koja nijesu u obliku sedla;

- 89) **način kontrole emisije** je komponenta ili više komponenata konstrukcije koji čine konstrukciju motora ili vanputnih pokretnih mašina u koje je motor ugrađen i koje se koriste za kontrolu emisije;
- 90) **sistem za naknadni tretman izduvnih gasova** je katalizator, filter čestica, sistem deNOx, kombinovani filter čestica deNOx ili drugi uređaj za smanjenje emisije, osim sistema za povrat izduvnih gasova i turbo kompresora, koji je dio sistema za kontrolu emisije i ugrađen je u dijelu nakon izduvne grane motora;
- 91) **ispitni ciklus** je niz ispitnih tačaka u stacionarnim ili dinamičkim radnim uslovima, pri čemu svaka tačka ima definisan broj obrtaja i obrtni moment koje motor mora da prati u toku ispitivanja;
- 92) **stacionarni ispitni ciklus** je ispitni ciklus u kome se broj obrtaja i obrtni moment motora održavaju na ograničenom broju nominalno konstantnih vrijednosti;
- 93) **dinamički ispitni ciklus** je ispitni ciklus sa nizom vremenski promjenjivih normalizovanih vrijednosti brojeva obrtaja i obrtnog momenta motora.

II. KATEGORIJE VOZILA I MOTORA

Kategorije motornih i priključnih vozila i motora

Član 7

Kategorije motornih i priključnih vozila i motora su:

- 1) kategorije vozila M, N i O;
- 2) kategorija vozila L;
- 3) kategorije vozila T, C, R i S;
- 4) kategorija mobilnih vanputnih mašina U;
- 5) kategorije motora sa unutrašnjim sagorijevanjem.

Kategorije vozila M, N i O

Član 8

(1) Kategorije motornih vozila M, koja su konstruisana i namijenjena za prevoz putnika i njihovog prtljaga, su:

- 1) kategorija M1: motorna vozila koja osim sjedišta za vozača imaju najviše osam sjedišta i koja nemaju prostor za putnike koji stoje, bez obzira da li je broj sjedišta ograničen na sjedište vozača;
- 2) kategorija M2: motorna vozila koja osim sjedišta za vozača imaju više od osam sjedišta i čija najveća dozvoljena masa nije veća od 5 t, bez obzira da li ta vozila imaju prostor za putnike koji stoje; i
- 3) kategorija M3: motorna vozila koja osim sjedišta za vozača imaju više od osam sjedišta i čija je najveća dozvoljena masa veća od 5 t, bez obzira da li ta vozila imaju prostor za putnike koji stoje.

(2) Kategorije motornih vozila N koja su konstruisana i namijenjena za prevoz tereta, su:

- 1) kategorija N1: motorna vozila čija najveća dozvoljena masa nije veća od 3,5 t;
- 2) kategorija N2: motorna vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3,5 t, ali nije veća od 12 t; i
- 3) kategorija N3: motorna vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 12 t.

(3) Kategorije priključnih vozila O, su:

- 1) kategorija O1: prikolice čija najveća dozvoljena masa nije veća od 750 kg;
- 2) kategorija O2: prikolice čija je najveća dozvoljena masa veća od 750 kg, ali nije veća od 3,5 t;
- 3) kategorija O3: prikolice čija je najveća dozvoljena masa veća od 3,5 t, ali nije veća od 10 t; i

4) kategorija O4: prikolice čija je najveća dozvoljena masa veća od 10 t.

(4) Bliže uslove za kategorizaciju vozila, određivanje tipa vozila, varijante i tipa nadogradnje iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Kategorije vozila L

Član 9

(1) Vozila kategorije L su motorna vozila sa dva, tri ili četiri točka, koja obuhvata bicikle sa motorom, mopede sa dva ili tri točka, motocikle sa dva ili tri točka, motocikle sa bočnom prikolicom, lake i teške putne četvorocikle (quad) i lake i teške poluzatvorene četvorocikle.

(2) Vozila iz stava 1 ovog člana razvrstavaju se u sljedeće kategorije i potkategorije:

- 1) kategorija L1e (lako motorno vozilo na sa dva točka) sa potkategorijama:
 - a) vozilo L1e-A (bicikl sa motorom);
 - b) vozilo L1e-B (moped sa dva točka);
- 2) kategorija L2e (moped sa tri točka) sa potkategorijama:
 - a) vozilo L2e-P (moped sa tri točka za prevoz putnika);
 - b) vozilo L2e-U (moped sa tri točka za prevoz tereta);
- 3) kategorija L3e (motocikl sa dva točka) sa potkategorijama razvrstanim prema:
 - a) performansama:
 - vozilo L3e-A1 (motocikli male snage);
 - vozilo L3e-A2 (motocikli srednje snage);
 - vozilo L3e-A3 (motocikli velike snage);
 - b) posebnom korišćenju:
 - L3e-A1E, L3e-A2E ili L3e-A3E motocikl „Enduro“;
 - L3e-A1T, L3e-A2T ili L3e-A3T motocikl „Trial“;
- 4) kategorija L4e (motocikl sa dva točka sa bočnom prikolicom);
- 5) kategorija L5e (motorni tricikl) sa potkategorijama:
 - a) vozilo L5e-A, tricikl za prevoz putnika;
 - b) vozilo L5e-B, teretni tricikl, tricikl za prevoz tereta;
- 6) kategorija L6e (laki četvorocikl) sa potkategorijama:
 - a) vozilo L6e-A, laki putni četvorocikl;
 - b) vozilo L6e-B, laki poluzatvoreni četvorocikl sa potkategorijama:
 - vozilo L6e-BU, laki poluzatvoreni četvorocikl za prevoz tereta;
 - vozilo L6e-BP, laki poluzatvoreni četvorocikl za prevoz putnika;
- 7) kategorija vozila L7e (teški četvorocikli) sa potkategorijama:
 - a) L7e-A (teški putni četvorocikl) sa potkategorijama:
 - L7e-A1: A1;
 - L7e-A2: A2;
 - b) L7e-B (teški terenski četvorocikl) sa potkategorijama:
 - L7e-B1: terenski četvorocikl;
 - L7e-B2: sa uporedo postavljenim sjedištima „Buggy“;
 - c) L7e-C (teški poluzatvoreni četvorocikl) sa potkategorijama:
 - L7e-CU: teški poluzatvoreni četvorocikl za prevoz tereta;
 - L7e-CP: teški poluzatvoreni četvorocikl za prevoz putnika.

(3) Vozila iz stava 2 ovog člana klasifikuju se prema vrsti pogona na:

- 1) pogon na motor sa unutrašnjim sagorijevanjem:
 - a) motor sa kompresionim paljenjem (CI);
 - b) motor sa spoljnjim izvorom paljenja (SI);
- 2) pogon na motor sa spoljašnjim sagorijevanjem, turbinskim motorom ili motorom sa rotacionim klipom;
- 3) pogon na motor na sabijeni vazduh;
- 4) pogon električnim motorom;
- 5) hibridni pogon vozila koje kombinuje konfiguracije pogona iz tač. 1 do 4 ovog stava ili bilo koju kombinaciju pogona sa više motora sa unutrašnjim sagorijevanjem i/ili električnih motora.

(4) Bliže uslove za kategorizaciju i potkategorizaciju vozila iz st. 2 i 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Određivanje mase u voznom stanju

Član 10

(1) Masa vozila kategorije L u voznom stanju određuje se mjerenjem mase neopterećenog vozila spremnog za uobičajenu upotrebu i uključuje masu:

- 1) tečnosti;
 - 2) standardne opreme u skladu sa tehničkim podacima proizvođača;
 - 3) goriva u rezervoarima za gorivo koji su napunjeni najmanje do 90 % svojih kapaciteta, pri čemu se za potrebe ove tačke:
 - kod vozila koje ima pogon na tečno gorivo, to se smatra gorivom;
 - kod vozila koje ima pogon na tečnu mješavinu goriva i ulja:
 - a) ako su gorivo za pogon vozila i mazivo ulje prethodno pomiješani, ta mješavina se smatra gorivom;
 - b) ako su gorivo za pogon vozila i mazivo ulje odvojeni, samo gorivo koje se koristi za pogon vozila smatra gorivom; ili
 - kod vozila koje ima pogon na plinsko gorivo, ukapljeno plinsko gorivo ili radi na komprimovani vazduh, masa goriva u posudama za plinsko gorivo postavlja se na 0 kg;
 - 4) nadogradnje, kabine i vrata; i
 - 5) sigurnosnih stakala, spojnice, rezervnih točkova i alata.
- (2) Masa vozila kategorije L u voznom stanju ne uključuje masu:
- 1) vozača (75 kg) i putnika (65 kg);
 - 2) mašine ili opreme postavljenih na platformu za utovar;
 - 3) pogonskih akumulatora kod hibridnog ili potpuno električnog vozila;
 - 4) sistema za plinsko gorivo kao i posude za pohranjivanje plinskog goriva, kod vozila sa jednom, dvije ili više vrsta goriva; i
 - 5) posude za skladištenje komprimovanog vazduha u slučaju pogona na komprimovani vazduh.

Kategorije vozila T, C, R i S

Član 11

(1) Vozila kategorije T su traktori sa točkovima koji se razvrstavaju u sljedeće potkategorije:

- 1) T1 koja obuhvata traktore sa točkovima, traga točkova na osovini najbližoj vozaču od ne manje od 1150 mm, mase neopterećenog traktora u voznom stanju koja je veća od 600 kg i visine od podloge ne veće od 1000 mm; za traktore sa zakretnim sjedištem i točkom upravljača, odnosno zakretnom pozicijom upravljanja osovina najbliža vozaču je osovina koja je opremljena pneumaticima najvećeg prečnika;
- 2) T2 koja obuhvata traktore sa točkovima, sa tragom točkova manjim od 1150 mm, mase neopterećenog traktora u voznom stanju koja je veća od 600 kg i visine od podloge ne veće od 600 mm; ukoliko je količnik visine težišta traktora i prosječne minimalne vrijednosti traga svake osovine veći od 0.90 najveća brzina treba biti ograničena do 30 km/h;
- 3) T3 koja obuhvata traktore sa točkovima, mase neopterećenog traktora u voznom stanju koja nije veća od 600 kg;
- 4) T4 koja obuhvata traktore sa točkovima koji imaju specijalnu namjenu sa potkategorijama:
 - T4.1 (traktori velikog klirensa) koja obuhvata traktore konstruisane za rad sa kulturama visokog rasta, visine veće od 1000 mm; ukoliko je količnik visine težišta traktora i prosječne minimalne vrijednosti traga svake osovine veći od 0.90 najveća brzina ne treba prelaziti 30 km/h;
 - T4.2 (traktori velike širine) koja obuhvata traktore velikih dimenzija, koji su primarno namijenjeni za obradu velikih poljoprivrednih površina;
 - T4.3 (traktori malog klirensa) koja obuhvata traktore sa pogonom na četiri točka čija je zamjenjiva priključna oprema namijenjena za upotrebu u poljoprivredi ili šumarstvu sa nosećim ramom, opremljnim jednim ili više

priključnih pogonskih vratila, čija tehnički dozvoljena masa nije veća od 10 t, za koje je odnos tehnički dozvoljene mase i maksimalne mase neopterećenog traktora u voznom stanju manji od 2.5 t i čije je težište na visini manjoj od 850 mm.

(2) Vozila iz stava 1 ovog člana, u zavisnosti od konstruktivno definisane brzine, razvrstavaju se u:

- 1) grupu a, za traktore sa najvećom konstruktivnom brzinom do 40 km/h, za koje kategorije se dodaje oznaka „a“ na kraju oznake potkategorije; i
- 2) grupu b, za traktore sa najvećom konstruktivnom brzinom većom od 40 km/h, za koje kategorije se dodaje oznaka „b“ na kraju oznake potkategorije.

(3) Vozila kategorije C su traktori sa gusjenicama ili kombinacijom točkova i gusjenica i razvrstavaju se u potkategorije prema kriterijumima iz st. 1 i 2 ovog člana;

(4) Vozila kategorije R su prikolice, koje se razvrstavaju u sljedeće potkategorije:

- 1) R1 koja obuhvata prikolice kod kojih je zbir tehnički dozvoljenih masa po osovinama nije veći od 1,5 t;
- 2) R2 koja obuhvata prikolice kod kojih je zbir tehnički dozvoljenih masa po osovinama veći od 1,5 t i nije veći od 3,5 t;
- 3) R3 koja obuhvata prikolice kod kojih je zbir tehnički dozvoljenih masa po osovinama veći od 3,5 t i nije veći od 21 t;
- 4) R4 koja obuhvata prikolice kod kojih je zbir tehnički dozvoljenih masa po osovinama veći od 21 t.

(5) Vozila iz stava 4 ovog člana, u zavisnosti od konstruktivno definisane brzine, razvrstavaju se u:

- 1) grupu a, za prikolice sa najvećom konstruktivnom brzinom do 40 km/h, za koje kategorije se dodaje oznaka „a“ na kraju oznake potkategorije; i
- 2) grupu b, za prikolice sa najvećom konstruktivnom brzinom većom od 40 km/h, za koje kategorije se dodaje oznaka „b“ na kraju oznake potkategorije.

(6) Vozila kategorije S predstavlja zamjenjivu vučenu opremu, sa potkategorijama:

- 1) S1 koja predstavlja zamjenjivu vučenu opremu kod koje zbir tehnički dozvoljenih masa po osovinama nije veći od 3,5 t;
- 2) S2 koja predstavlja zamjenjivu vučenu opremu kod koje je zbir tehnički dozvoljenih masa po osovinama veći od 3,5 t.

(7) Vozila iz stava 6 ovog člana, u zavisnosti od konstruktivno definisane brzine, razvrstavaju se u:

- 1) grupu a, za zamjenjivu vučenu opremu sa najvećom konstruktivnom brzinom do 40 km/h, za koje kategorije se dodaje oznaka „a“ na kraju oznake potkategorije; i
- 2) grupu b, za zamjenjivu vučenu opremu sa najvećom konstruktivnom brzinom većom od 40 km/h, za koje kategorije se dodaje oznaka „b“ na kraju oznake potkategorije.

Kategorije motora

Član 12

(1) Motori se razvrstavaju na sljedeće kategorije:

- 1) kategorija NRE koja obuhvata motore za mobilne vanputne mašine namijenjene i prilagođene premještanju ili da budu premještane kretanjem putem, referentne snage manje od 560 kW namijenjene za korišćenje u nivou emisije Stage V kategorija IWP, IWA, RLL ili RLR;
- 2) kategorija NRG koja obuhvata motore referentne snage veće od 560 kW, koji su isključivo namijenjeni za upotrebu u generatorima, a motori za generatore koji nemaju navedene karakteristike obuhvaćeni su kategorijom NRE ili kategorijom NRS u zavisnosti od njihovih karakteristika;
- 3) kategorija NRSh koja obuhvata ručno nosive motore sa spoljnim izvorom paljenja referentne snage manje od 19 kW, koji su isključivo namijenjeni upotrebi kod ručno nosivih mašina;
- 4) kategorija NRS koja obuhvata motore sa spoljnim izvorom paljenja referentne snage manje od 56 kW i koji nijesu obuhvaćeni kategorijom NRSh;
- 5) kategorija IWP koja obuhvata motore:

- koji su isključivo namijenjeni za pogon plovila unutrašnje plovidbe, referentne snage koja je jednaka ili veća od 19 kW;
 - koji se koriste umjesto motora kategorije IWA u skladu sa članom 54 ovog zakona;
- 6) kategorija IWA koja obuhvata pomoćne motore koji su isključivo namijenjeni za pogon plovila unutrašnje plovidbe koji imaju referentnu snagu jednaku ili veću od 19 kW;
 - 7) kategorija RLL koja obuhvata motore koji su isključivo namijenjeni za pogon lokomotiva;
 - 8) kategorija RLR koja obuhvata motore koji su isključivo namijenjeni za pogon motornih vagona i namijenjeni za korišćenje u nivou emisije Stage V kategorije RLL;
 - 9) kategorija SMB koja obuhvata motore sa spoljnim izvorom paljenja koji su isključivo namijenjeni za pogon motornih sanki;
 - 10) kategorija ATS koja obuhvata motore sa spoljnim izvorom paljenja koji su isključivo namijenjeni za upotrebu u terenskom (ATV) i vozilu sa uporedo postavljenim sjedištima (SbS).

(2) Motor promjenjivog broja obrtaja, određene kategorije, može se koristiti umjesto motora konstantnog broja obrtaja iz iste kategorije.

(3) Motori za pomoćna željeznička vozila i pomoćni motori za motorne vagona i lokomotive svrstavaju se u kategoriju NRE ili NRS, u zavisnosti od njihovih karakteristika.

(4) Bliže kriterijume za kategorizaciju i potkategorizaciju motora iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

III. POSTUPAK HOMOLOGACIJE TIPA I POJEDINAČNOG VOZILA, SISTEMA, SASTAVNOG DIJELA ILI POSEBNE TEHNIČKE JEDINICE

Vrste homologacije

Član 13

(1) Homologacija se sprovodi kao postupak homologacije tipa, postupak homologacije pojedinačnog vozila ili postupak provjere homologacione saobraznosti.

(2) Homologacija tipa i homologacija pojedinačnog vozila su postupci kojim tijelo za homologaciju utvrđuje da tip ili pojedinačno vozilo, sistem, sastavni dio ili posebna tehnička jedinica ispunjava odgovarajuće tehničke zahtjeve i uslove i o tome izdaje odgovarajući sertifikat o homologaciji.

(3) Vrste homologacije tipa i homologacije pojedinačnog vozila su:

- 1) homologacija tipa:
 - EU homologacija tipa; i
 - nacionalna homologacija tipa;
- 2) homologacija pojedinačnog vozila:
 - EU homologacija pojedinačnog vozila; i
 - nacionalna homologacija pojedinačnog vozila.

(4) Provjera homologacione saobraznosti je postupak kojim tijelo za homologaciju provjerava i potvrđuje da tip vozila ili pojedinačno vozilo, sistem, sastavni dio ili posebna tehnička jedinica ispunjava uslove i tehničke zahtjeve u skladu sa zakonom i o tome izdaje sertifikat o homologacionoj saobraznosti.

(5) Vrste provjere homologacione saobraznosti su:

- 1) provjera homologacione saobraznosti tipa vozila;
- 2) provjera homologacione saobraznosti pojedinačnog vozila.

Tijelo za homologaciju

Član 14

- (1) Tijelo za homologaciju je pravno lice koje:
 - ispunjava uslove propisane ovim zakonom; i
 - rješenjem određuje Ministarstvo, na osnovu javnog poziva.
- (2) Tijelo za homologaciju mora da:

- 1) bude registrovano u Centralnom registru privrednih i drugih subjekata za obavljanje djelatnosti tehničkog ispitivanja i analize, odnosno provjere homologacijske i ekološke ispravnosti, vozila, istraživanja i razvoja, inženjerskih djelatnosti i dr.;
 - 2) ispunjava uslove u pogledu opreme, prostora i raspolaže stručnim i iskusnim kadrom osposobljenim za vršenje poslova homologacije; i
 - 3) ispunjava uslove u pogledu opreme, prostora i kadra i da samostalno obavlja poslove tehničke službe kategorije A iz člana 100 stav 1 tačka 1 ovog zakona za oblast potrebnu za primjenu UN pravilnika u pogledu homologacionih ispitivanja.
- (3) Rješenje iz stava 1 alineja 2 ovog člana izdaje se na period od sedam godina.
- (4) Rješenje iz stava 1 alineja 2 ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.
- (5) Ministarstvo obavještava Evropsku komisiju o određivanju tijela za homologaciju.
- (6) Tijelo za homologaciju je kontakt tačka za tijela za homologaciju drugih država.
- (7) Uslove iz stava 2 tač. 2 i 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

IV. HOMOLOGACIJA TIP A I POJEDINAČNOG VOZILA

1. Tehnički zahtjevi

Tehnički uslovi za vozila i motore sa unutrašnjim sagorijevanjem

Član 15

Vozila kategorija M, N, L, T, C i U, njihova priključna vozila kategorije O i R kao i zamjenjiva oprema kategorije S, sistemi, sastavni djelovi i posebne tehničke jedinice, motori sa unutrašnjim sagorijevanjem, kao i djelovi i oprema koji su konstruisani i proizvedeni za vozila, moraju da ispunjavaju tehničke zahtjeve i uslove propisane ovim zakonom, propisima Evropske unije UNECE pravilnicima.

Tehnički uslovi za vozila kategorije M, N i O

Član 16

(1) Vozila kategorije M, N i O, sistem, sastavni dio ili posebna tehnička jedinica moraju ispunjavati odgovarajuće tehničke i druge zahtjeve za EU homologaciju tipa propisane ovim zakonom.

(2) Vozilo, sistem, sastavni dio ili posebna tehnička jedinica nijesu u skladu sa ovim zakonom ako:

- 1) podaci iz sertifikata o EU homologaciji tipa i njihovih priloga, odnosno podaci iz ispitnih izvještaja nijesu u skladu sa ovim zakonom, propisima Evropske unije, odnosno UNECE pravilnicima kada ne postoje odgovarajući propisi EU;
- 2) nijesu ispunjeni kriterijumi uticaja pri radu ili granične vrijednosti za serijsku proizvodnju u skladu sa ovim zakonom, propisima Evropske unije, odnosno UNECE pravilnicima za koje ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije;
- 3) ako tijela za homologaciju, organi nadzora na tržištu ili Evropska komisija ne mogu da reprodukuju informacije proizvođača iz opisnog dokumenta ili ako se prilikom testiranja od strane organa nadzora na tržištu, utvrdi da vozilo, sistem, komponenta ili zasebna tehnička jedinica ne ispunjavaju tehničke zahtjeve u skladu sa ovim zakonom, propisima Evropske unije, odnosno UNECE pravilnicima kada ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije;

(3) Pri procjeni usaglašenosti iz stava 2 ovog člana u obzir se uzimaju samo provjere, ispitivanja, pregledi i ocjenjivanja koje sprovode tijela za homologaciju i organi nadzora na tržištu ili koja se sprovode u njihovo ime.

(4) Tehničke zahtjeve i uslove za EU homologaciju tipa vozila, sistema, sastavnih djelova ili posebnih tehničkih jedinica iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Tehnički uslovi za vozila kategorije L

Član 17

(1) Vozila kategorije L i sistemi, sastavni djelovi ili posebna tehnička jedinica primjenljiva na odgovarajuće kategorije, odnosno potkategorije vozila, moraju da ispunjavaju tehničke i druge zahtjeve za homologaciju tipa propisane ovim zakonom.

(2) Tehničke zahtjeve i uslove za homologaciju tipa vozila, sistema, sastavnih dijelova ili posebne tehničke tehničkih jedinica, iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Zabrana upotrebe zaštitnih uređaja za vozila kategorije L

Član 18

Za vozila kategorije L zabranjena je upotreba uređaja koji smanjuju efikasnost zaštitnih sistema, koji utiču na elektromagnetnu kompatibilnost, sistem za dijagnostiku, sistem za smanjenje buke ili emisiju zagađujućih materija, pri čemu se element konstrukcije neće smatrati uređajem čija je upotreba zabranjena pod uslovom da:

- 1) je potreba za uređajem opravdana u smislu zaštite motora od kvara ili nezgode i osiguranje bezbjednog rada vozila; ili
- 2) uređaj nije u funkciji nakon pokretanja motora; ili
- 3) su radni uslovi u značajnoj mjeri uključeni u postupku provjere usaglašenosti sa ovim zakonom.

Mjere za proizvođače vozila kategorije L u vezi sa modifikacijom pogonskog sklopa vozila

Član 19

(1) Proizvođači vozila kategorije L, osim vozila iz potkategorija L3e-A3 i L4e-A3, opremaju određenim karakteristikama koje sprečavaju neovlašćene intervencije na pogonskom sistemu vozila, radi sprečavanja:

- 1) modifikacija koje mogu ugroziti bezbjednost, a naročito povećanjem performansi vozila i maksimalnog obrtnog momenta, snage i/ili maksimalne projektovane brzine vozila koja je utvrđena u postupku homologacije tipa; i/ili
- 2) štetnog uticaja na životnu sredinu.

(2) Nakon modifikacije pogonskog sklopa vozilo treba da bude u skladu sa tehničkim zahtjevima početne kategorije i potkategorije vozila, ili, ako je primjenljivo, nove kategorije i potkategorije, koji su bili na snazi kada je originalno vozilo stavljeno na tržište, registrovano ili pušteno u upotrebu ili njihovim izmjenama.

(3) Kada proizvođač vozila konstruiše pogonski sklop tipa vozila na način da omogući njegovu modifikaciju tako da vozilo nije u skladu sa odobrenim tipom, ali odgovara dodatnoj varijanti ili verziji, proizvođač vozila će za svaku tako kreiranu varijantu ili verziju uključiti relevantne informacije na osnovu kojih se odobravaju.

(4) Ako modifikovano vozilo spada u novu kategoriju ili potkategoriju podnosi se zahtjev za novu homologaciju tipa.

(5) Radi izbjegavanja modifikacije ili prilagođavanja sa štetnim efektima na funkcionalnu bezbjednost ili ekološke performanse vozila, proizvođač treba da koristi najbolje inženjerske prakse, spriječi takve modifikacije ili prilagođavanja, osim ako su navedene u opisnoj mapi i obuhvaćene homologacijom tipa.

Tehnički uslovi za ugrađene sisteme za dijagnostiku

Član 20

(1) Vozila kategorije L moraju da budu opremljena sistemom za dijagnostiku vozila (u daljem tekstu: OBD sistem) koji je u skladu sa funkcionalnim zahtjevima i postupcima ispitivanja.

(2) Vozila potkategorija L3e, L4e, L5e-A i L7e-A moraju da budu opremljena OBD sistemom, stepena I, koji prati i obavještava o greškama u sistemu koji rezultiraju prekoračenjem nivoa izduvne emisije i daje informaciju o pokretanju režima rada u kome je značajno smanjen obrtni moment motora, u skladu sa uslovima propisanim ovim zakonom.

(3) Vozila potkategorija L3e, L4e, L5e-A i L7e-A moraju da budu opremljena OBD sistemom, stepena II, koji prati i obavještava o greškama u sistemu koji rezultiraju prekoračenjem nivoa izduvne emisije, osim nadzora katalizatora i daje informaciju o pokretanju režima rada u kome je značajno smanjen obrtni moment motora, u skladu sa uslovima propisanim ovim zakonom.

(4) Zahtjevi iz st. 2 i 3 ovog člana ne primjenjuju se na motocikle „enduro” iz potkategorije L3-AxE i motocikle „trial” iz potkategorije L3e-AxT.

(5) Zahtjeve i postupke ispitivanja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Tehnički uslovi za funkcionalnu bezbjednost vozila kategorije L

Član 21

(1) Proizvođač je dužan da obezbijedi da su vozila kategorije L projektovana, izrađena i sastavljena na način da je rizik od povreda putnika u vozilu i drugih učesnika u saobraćaju sveden na minimum.

(2) Proizvođač obezbjeđuje da funkcionalna bezbjednost vozila traje tokom cijelog vijeka trajanja vozila ako se koristi u normalnim uslovima i servisira u skladu sa preporukama proizvođača.

(3) Proizvođač treba da sačini i u opisnoj dokumentaciji dostavi izjavu kojom potvrđuje da je izdržljivost sistema, dijelova i opreme za funkcionalnu bezbjednost obezbijedena odgovarajućim ispitivanjem i upotrebom dobre inženjerske prakse.

(4) Proizvođač je dužan da obezbijedi da vozila, sistemi, komponente i posebne tehničke jedinice budu u skladu sa odgovarajućim tehničkim zahtjevima, procedurama ispitivanja i zahtjevima u vezi sa performansama.

(5) Bliže uslove i zahtjeve za funkcionalnu bezbjednost iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Zahtjevi za uticaj na životnu sredinu vozila kategorije L

Član 22

(1) Proizvođači obezbjeđuju da vozila budu projektovana, izrađena i sastavljena tako da štetni uticaj na životnu sredinu svedu na minimum i dužni su da obezbijede da vozila odobrenog tipa ispunjavaju ekološke performanse u skladu sa ovim zakonom.

(2) Proizvođači obezbjeđuju da vozila, sistemi, komponente i posebne tehničke jedinice budu u skladu sa procedurama ispitivanja i zahtjevima ispitivanja.

(3) Proizvođači obezbjeđuju ispunjenost zahtjeva za odobrenje tipa za verifikaciju zahtjeva koja se odnose na trajnost, pri čemu se, po izboru proizvođača, koristi jedan od sljedećih postupaka ispitivanja izdržljivosti kao dokaz o trajnosti održavanja karakteristika uticaja na životnu sredinu:

- 1) stvarno testiranje izdržljivosti sa ukupno pređenom kilometražom pri čemu ispitivana vozila moraju da akumuliraju ukupno pređenu kilometražu utvrđenu ovim zakonom i definisane nivoe emisije u skladu sa ovim zakonom;
- 2) stvarno testiranje izdržljivosti sa djelimičnom pređenom kilometražom pri čemu ispitna vozila moraju da akumuliraju najmanje 50% pređene udaljenosti i ispituju se u skladu sa ovim zakonom, pri čemu se rezultati ispitivanja ekstrapoliraju do pune pređene udaljenosti, a rezultati ispitivanja i ekstrapolirani rezultati moraju biti niži od definisanih graničnih vrijednosti;
- 3) analitički postupak testiranja izdržljivosti, pri čemu se za svaku komponentu izduvne emisije proizvod faktora pogoršanja i pojedinačnog rezultata ispitivanja sadržaja komponente, za vozilo koje je nakon izlaska sa proizvodne linije prešlo više od 100 km, 2500 km, odnosno 3500 km, vrijednosti moraju da budu niže od vrijednosti propisanih ovim zakonom.

(4) Proizvođači treba da obezbijede da vozila kategorije L budu u skladu sa važećim zahtjevima za ispitivanje u pogledu ekoloških performansi za odobravanje u skladu sa ovim zakonom.

(5) Proizvođači treba da obezbijede da svi zamjenski uređaji za kontrolu zagađenja koji se stavljaju na tržište ili pri puštanju u rad, budu odobreni u skladu sa ovim zakonom.

(6) Bliže zahtjeve za uticaj na životnu sredinu iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Uslovi koji se odnose na uticaj na životnu sredinu u pogledu emisija gasova staklene bašte i potrošnje goriva, kao i potrošnje električne energije i dometa sa elektro pogonom za vozila kategorije L

Član 23

(1) Emisije ugljen-dioksida (u daljem tekstu: CO₂) utvrđuje proizvođač u odgovarajućem ciklusu laboratorijskog ispitivanja emisija i prijavljuje ih nadležnim tijelima za odobravanje.

(2) Potrošnja goriva i/ili električne energije i domet sa elektro pogonom izračunava se na osnovu rezultata laboratorijskog ispitivanja sadržaja izduvne emisije rađenog za odobrenje tipa ili će biti izmjereni, što potvrđuje tehnička služba i prijavljuje nadležnim tijelima za odobravanje.

(3) Rezultat mjerenja CO₂, izračunata ili izmjerena potrošnja goriva, potrošnja električne energije i domet sa elektro pogonom navode se u opisnu mapu, a relevantne informacije navode se u sertifikatu o usaglašenosti, pri čemu su proizvođači dužni da obezbijede da su podaci o emisiji CO₂, potrošnji goriva, potrošnji električne energije i dometu sa elektro pogonom dostupni kupcu u trenutku kupovine novog vozila.

(4) Zahtjeve za odobravanje, uključujući metode ispitivanja i granične vrijednosti emisije zagađujućih materija, nivoe OBD i granične vrijednosti nivoa buke za odobrenje tipa i usaglašenost proizvodnje propisuje Ministarstvo.

Tehnički uslovi za funkcionalnu bezbjednost vozila kategorije T i C

Član 24

(1) Proizvođač je dužan da konstruisana, izrađena i sastavljena vozila obezbijede da rizik od povrede putnika i ostalih osoba u okolini vozila bude što manji.

(2) Proizvođač je dužan da obezbijedi da vozila, sistemi, sastavni djelovi i posebne tehničke jedinice budu u skladu sa uslovima iz ovog zakona, uključujući uslove koji se odnose na:

- 1) cjelovitost konstrukcije vozila;
- 2) sisteme pomoći vozaču pri vožnji, posebno sistema upravljanja i kočenja, uključujući napredne sisteme kočenja i sisteme elektronskog nadzora stabilnosti;
- 3) sisteme koji vozaču obezbjeđuju vidljivost i informacije o stanju vozila i njegove okoline, uključujući staklene površine, retrovizore i sisteme informisanja vozača;
- 4) uređaje za osvjetljavanje;
- 5) zaštitu putnika u vozilu, uključujući unutrašnju opremljenost, naslone za glavu, sigurnosne pojaseve i vrata vozila;
- 6) spoljašnji dio vozila i opremu;
- 7) elektromagnetnu kompatibilnost;
- 8) uređaje za zvučno upozorenje;
- 9) sisteme grijanja;
- 10) uređaje za sprečavanje neovlašćene upotrebe;
- 11) sisteme identifikacije vozila;
- 12) mase i dimenzije;
- 13) bezbjednost električnih sistema, uključujući statički elektricitet;
- 14) konstrukciju za zaštitu od podlijetanja sa zadnje strane;
- 15) bočnu zaštitu;
- 16) platformu za utovar;
- 17) uređaje za vuču;
- 18) pneumatike;
- 19) sisteme za zaštitu od prskanja ispod točka;
- 20) vožnju unazad;
- 21) gusjenice; i
- 22) mehaničke uređaje za spajanje, uključujući zaštitu od grešaka pri postavljanju.

(3) Sastavni djelovi vozila kod kojih su opasnosti električne prirode obuhvaćene tehničkim zahtjevima i uslovima donesenim u skladu sa ovim zakonom ne podliježu propisima koji uređuju oblast niskog napona.

(4) Zahtjevi iz stava 2 ovog člana obezbjeđuju da:

- 1) vozila sa maksimalnom konstruktivnom brzinom većom od 40 km/h ispunjavaju ekvivalentni nivo funkcionalne bezbjednosti u pogledu performansi kočionog sistema i, gdje je primjenjivo, sistema protiv blokiranja točkova za motorna vozila i njihove prikolice;
- 2) maksimalni kontaktni pritisak na tvrdu površinu puta od pneumatika ili gusjenica ne prelazi 0,8 MPa.

(5) Bliže uslove iz st. 2 i 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Opšti uslovi bezbjednosti na radu vozila kategorije T i C

Član 25

(1) Proizvođač je dužan da konstruisana, izrađena i sastavljena vozila obezbijede da rizik od povreda osoba koje rade na ili koriste vozilo svedu na najmanju moguću mjeru.

(2) Proizvođač je dužan da vozila, sistemi, sastavni djelovi i posebne tehničke jedinice budu u skladu sa tehničkim zahtjevima iz ovog zakona, uključujući zahtjeve koji se odnose na:

- 1) konstrukcije za zaštitu pri prevrtanju („ROPS“);
- 2) konstrukcije za zaštitu od padajućih objekata („FOPS“);
- 3) sjedišta putnika;
- 4) izloženost vozača novou buke;
- 5) sjedište vozača;
- 6) radni prostor i pristup mjestu vozača, uključujući zaštitu od klizanja, spoticanja ili pada;
- 7) priključno pogonsko vratilo („PTO“);
- 8) zaštitu pogonskih komponenti;
- 9) tačke vezivanja sigurnosnih pojaseva;
- 10) sigurnosne pojaseve;
- 11) zaštitu vozača od prodirućih objekata („OPS“);
- 12) zaštitu vozača od opasnih materija;
- 13) zaštitu od izlaganja djelovima ili materijalima ekstremnih temperatura;
- 14) uputstvo za rukovanje;
- 15) sistem nadzora, koji obuhvata bezbjednost i pouzdanost sistema za nadzor, uređaja za hitno i automatsko zaustavljanje;
- 16) zaštitu od mehaničkih opasnosti, koja obuhvata zaštitu od grubih površina, oštih ivica i čoškova, pucanja cijevi koje sprovode tečnosti i nekontrolisanog kretanja vozila;
- 17) korišćenje i održavanje vozila, uključujući bezbjedno čišćenje;
- 18) sigurnosne i zaštitne uređaje;
- 19) informacije, upozorenja i oznake;
- 20) materijale i proizvode;
- 21) akumulatore.

(3) Bliže uslove iz st. 1 i 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Opšti uslovi za zaštitu životne sredine za vozila kategorije T i C

Član 26

(1) Proizvođač je dužan da konstruisana, izrađena i sastavljena vozila obezbijede da štetni uticaj na životnu sredinu bude sveden na minimum.

(2) Proizvođač je dužan da obezbijedi da su vozila, sistemi, sastavni djelovi i posebne tehničke jedinice usaglašeni sa ovim zakonom, uključujući uslove koji se odnose na:

- 1) emisije zagađujućih materija;
- 2) nivo buke izvan vozila.

(3) Pitanja koja se odnose na kategorije motora, a u vezi sa ograničenjima emisija izduvnih gasova, isiptnim ciklusima, periodima trajnosti emisije, zahtjevima u vezi s emisijama izduvnih gasova, praćenju emisija motora pri korišćenju i sprovođenju mjerenja i ispitivanja, kao i prelazne odredbe i odredbe kojima se omogućava, stavljanje na tržištu vozila sa prethodnim EU homologacijama tipa i stavljanje na tržište motoran nivoa B, za vozila kategorije T i C uređuju se podzakonskim aktom iz člana 49 stav 3 ovog zakona.

(4) Za potrebe stavljanja na tržište, registraciju ili stavljanja u upotrebu traktora kategorija T2, T4.1 i C2, motori u rasponu snage od 56-130 kW koji ispunjavaju zahtjeve nivoa III B smatraju se prelaznim motorima.

(5) Granične vrijednosti za nivoe spoljašnje buke ne smiju da prelaze sljedeće nivoe:

- 1) 89 dB(A) za neopterećene traktore čija je masa u voznom stanju veća od 1,5 t;
- 2) 85 dB(A) za neopterećene traktore čija masa u voznom stanju nije veća od 1,5 t.

(6) Bliže uslove iz st. 1 i 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Opšti uslovi za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem za vanputne mobilne mašine

Član 27

(1) Proizvođači obezbjeđuju da tipovi motora i porodice motora budu konstruisani, izrađeni i sastavljeni u skladu sa uslovima utvrđenim ovim zakonom.

(2) Tipovi motora i porodice motora ne smiju da imaju vrijednosti emisije izduvnih gasova koje prelaze granične vrijednosti utvrđene ovim zakonom.

(3) U slučaju da jedna porodica motora spada u više od jednog opsega snage, osnovni motor (za potrebe EU odobrenja tipa) i sve tipove motora u okviru iste porodice (za potrebe usaglašenosti proizvodnje) u primjenjivim opsezima snage mora da:

- 1) ispunjava najstrožije granične vrijednosti emisije;
- 2) bude testiran korišćenjem ciklusa ispitivanja koji odgovara najstrožijim graničnim vrijednostima emisije;
- 3) bude u skladu sa primjenjivim datumima za EU homologaciju tipa i stavljanje na tržište.

(4) Emisije izduvnih gasova tipova motora i porodica motora mjere se na osnovu ispitnih ciklusa utvrđenih u čl. 54 i 55 ovog zakona.

(5) Tipovi motora i porodice motora treba da budu projektovani i opremljeni metodama kontrole emisija na način da spriječe neovlašćene manipulacije u najvećoj mogućoj mjeri, a upotreba koja remeti kontrolu emisije je zabranjena.

(6) Tehničke zahtjeve i bliže uslove za EU homologaciju tipa motora za vanputne mobilne mašine propisuje Ministarstvo.

Praćenje emisija izduvnih gasova motora pri korišćenju

Član 28

(1) Emisije gasovitih zagađujućih materija iz motora koji pripadaju tipovima motora ili porodicama motora nivoa izduvne emisije V, koji su odobreni u skladu sa ovim zakonom, prate se ispitivanjem pri korišćenju motora koji su ugrađeni u vanputne mobilne mašine tokom njihovog korišćenja.

(2) Ispitivanje motora se sprovodi, na odgovornost proizvođača i u skladu sa zahtjevima tijela za homologaciju, na pravilno održavanom motoru, u skladu sa odredbama koje se odnose na izbor motora, postupke ispitivanja i izvještavanje o rezultatima za različite kategorije motora.

(3) Tijelo za homologaciju učestvuje u sprovođenju pilot programa radi razvoja odgovarajućih ispitnih postupaka za kategorije i potkategorije motora za koje takvi ispitni postupci ne postoje.

(4) Tijelo za homologaciju sprovodi programe praćenja za svaku kategoriju motora radi utvrđivanja u kojoj mjeri izmjerene emisije u ispitnom ciklusu odgovaraju emisijama izmjerenim u toku upotrebe motora.

(5) Tijelo za homologaciju raspolaže informacijama o sprovedenim programima i njihovim rezultatima koje ih dostavlja na zahtjev i informiše javnost na godišnjem nivou.

(6) Kriterijume koji se odnose na izbor motora, ispitnih postupaka i načina izvještavanja propisuje Ministarstvo.

2. Obaveze nadležnih organa, odnosno tijela i drugih lica

Obaveze Ministarstva

Član 29

(1) Ministarstvo imenuje tijelo za homologaciju vozila i organa nadzora na tržištu.

(2) Ministarstvo imenuje tijelo nadležno za homologaciju tipa vozila i homologaciju pojedinačnog vozila u skladu sa članom 14 ovog zakona i o tome obavještava Evropsku komisiju.

(3) Ministarstvo dozvoljava stavljanje na tržište, registraciju ili stavljanje u upotrebu isključivo vozila, sistema, sastavnih djelova i posebnih tehničkih jedinica koji su u skladu sa ovim zakonom.

(4) Ministarstvo ne može da zabrani, ograniči ili spriječi stavljanje na tržište, registraciju ili stavljanje u upotrebu vozila, sistema, sastavnih djelova ili posebnih tehničkih jedinica koji su u

skladu sa ovim zakonom osim ako se u slučaju procjene vozila, sistema, sastavnih djelova i posebnih tehničkih jedinica sumnja da predstavljaju ozbiljan rizik ili neusaglašenost.

(5) Izuzetno iz stava 4 ovog člana, Ministarstvo može da ne dozvoli vožnju na putu, stavljanje na tržište, registraciju ili stavljanje u upotrebu vozila sa homologacijom tipa u skladu sa ovim zakonom, koja prelaze usaglašene dimenzije, težine i osovinska opterećenja.

(6) Ministarstvo obezbjeđuje da tijelo za homologaciju i organ nadzora na tržištu poslove iz svoje nadležnosti vrše nezavisno, uz jasnu podjelu odgovornosti, a kada ta tijela djeluju u okviru iste organizacije, moraju biti organizaciono i funkcionalno odvojena

(7) Ministarstvo je dužno da preduzme mjere potrebne organu nadzora na tržištu da, kada smatra da je to potrebno i opravdano, uđe u prostorije pravnih lica i da uzmu sve potrebne uzorke vozila, sistema, sastavnih djelova i posebnih tehničkih jedinica za potrebe ispitivanja usaglašenosti.

(8) Ministarstvo periodično preispituje i ocjenjuje funkcionisanje svojih aktivnosti homologacije tipa, kao i organa nadzora na tržištu najmanje jednom u četiri godine i o rezultatima izvještava Evropsku komisiju.

(9) Dozvoljeno je stavljanje na tržište motora sa unutrašnjim sagorijevanjem za vanputne mobilne mašine, i to:

a) motore obuhvaćenih važećom EU homologacijom tipa u skladu sa ovim zakonom, bez obzira da li su već ugrađeni u vanputne mobilne mašine; i

b) vanputne mobilne mašine u koju su ugrađeni motori iz tačke a) ovog stava.

(10) Ne može se zabraniti, ograničiti ili ometati stavljanje na tržište:

a) motora po osnovu aspekata njihove konstrukcije i funkcionisanja obuhvaćenih ovim zakonom, ako ti motori ispunjavaju zahtjeve iz ovog zakona;

b) vanputnih mobilnih mašina po osnovu emisije gasova i čestica zagađujućih materija iz motora ugrađenih u te mašine, ako ispunjavaju zahtjeve iz ovog zakona.

(11) Obrazac izvještaja iz stava 8 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Obaveze tijela za homologaciju

Član 30

(1) Tijelo za homologaciju vrši homologaciju samo vozila, sistema, sastavnih djelova, posebne tehničke jedinice i tipove ili porodice motora koji ispunjavaju tehničke zahtjeve i uslove utvrđene ovim zakonom, propisima Evropske unije, odnosno UNECE pravilnicima kada ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije, prema kategorijama vozila i motora.

(2) Tijelo za homologaciju poslove iz svoje nadležnosti obavlja nezavisno i nepristrasno i dužno je da čuva povjerljivost podataka radi zaštite poslovne tajne i da dostavlja propisane informacije radi zaštite interesa korisnika, saraduje i razmjenjuje informacije relevantne za obavljanje svojih poslova i funkcija.

(3) Tijelo za homologaciju stavlja na raspolaganje organu nadzora na tržištu informacije koje se odnose na homologaciju tipa i pojedinačnog vozila, sistema, sastavnog djela, posebne tehničke jedinice i informacije o tipovima motora koji podliježu provjerama usaglašenosti.

(4) Informacije iz stava 3 ovog člana sadrže podatke koji se nalaze u sertifikatu o EU homologaciji tipa.

(5) Ako je tijelo za homologaciju obaviješteno o postojanju sumnje da neko vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica ili tip motora predstavlja ozbiljan rizik, kao i kada je neusaglašen, preduzima sve potrebne mjere radi provjere dodijeljene homologacije tipa i, prema potrebi, ispravlja ili povlači homologaciju tipa.

(6) Tijelo za homologaciju, preko informativnog sistema za tržište Evropske unije (u daljem tekstu: sistem IMI), objavljuje registar svih tipova i porodica motora za koje je EU homologacija tipa dodijeljena, proširena ili povučena ili u odnosu na koje je zahtjev za EU homologaciju tipa odbijen.

(7) Registar iz stava 6 ovog člana sadrži sljedeće podatke:

1) naziv i adresu proizvođača;

2) trgovačko ime ili žig proizvođača;

3) oznaku tipova motora obuhvaćenih EU homologacijom tipa motora ili tipa porodice motora;

4) kategoriju motora;

5) broj EU homologacije tipa, uključujući broj svih proširenja homologacije;

- 6) datum dodjele, produžavanja, odbijanja ili povlačenja homologacije tipa; i
- 7) opšte informacije o motoru i konačni rezultat izduvnih emisija iz izvještaja o ispitivanju.

Obaveze organa nadzora na tržištu

Član 31

(1) Organ nadzora na tržištu sprovodi redovne provjere radi utvrđivanja da li su vozila, sistemi, sastavni djelovi i posebne tehničke jedinice, kao i svaki tip vozila i motor u skladu sa odgovarajućim zahtjevima, u odgovarajućem obimu, pregledom dokumentacije i, prema potrebi, laboratorijskim ispitivanjima i ispitivanjima u stvarnim uslovima vožnje na osnovu statistički relevantnih uzoraka.

(2) Prilikom sprovođenja provjera u skladu sa stavom 1 ovog člana uzimaju se u obzir:

- 1) utvrđena načela za ocjenu rizika;
- 2) opravdane progovore; i
- 3) sve druge relevantne informacije, uključujući informacije razmijenjene u okviru sistema EU za razmjenu informacija o sprovođenju propisa o homologaciji i nadzoru tržišta (Forum) i rezultate ispitivanja koje su objavile priznate treće strane.

(3) Organ nadzora na tržištu dužno je da godišnje sprovede minimalni broj ispitivanja vozila, odnosno 40.000 novih motornih vozila registrovanih u Crnoj Gori u prethodnoj godini, ali ne manje od pet ispitivanja u skladu sa tehničkim zahtjevima i uslovima propisanih ovim zakonom.

(4) Organ nadzora na tržištu koje sprovodi više od pet ispitivanja godišnje, dužno je da a sprovede najmanje 20 % minimalnog broja ispitivanja u obliku ispitivanja emisija uporedivih sa ispitivanjima za homologaciju tipa kojima su obuhvaćeni svi primjenjivi zahtjevi u vezi sa emisijama na ispitani tip utvrđeni tehničkim zahtjevima i uslovima propisanim ovim zakonom.

(5) Organ nadzora na tržištu može dogovoriti sa organom nadzora na tržištu države članice da taj organ države članice sprovodi ispitivanja iz st. 3 i 4 ovog člana.

(6) Organ nadzora na tržištu može da dogovori sa Evropskom komisijom da Evropska komisija sprovodi ispitivanja iz stava 4 ovog člana na teret Crne Gore, u kom slučaju se ta ispitivanja uračunavaju u najmanji broj ispitivanja utvrđenih stavom 3 ovog člana.

(7) Organ nadzora na tržištu izrađuje sveobuhvatni pregled planiranih provjera nadzora tržišta na godišnjem nivou koji podnosi sistemu za razmjenu informacija iz stava 2 tačka 3 ovog člana najkasnije do 1 marta tekuće godine.

(8) Organ nadzora na tržištu svake dvije godine sačinjava izvještaj o rezultatima provjera usklađenosti koje je sprovedo u prethodnom dvogodišnjem periodu koji podnosi sistemu za razmjenu informacija iz stava 2 tačka 3 ovog člana najkasnije do 30. septembra godine koja slijedi nakon isteka izvještajnog perioda.

(9) Organ nadzora na tržištu ima pravo da zahtijeva od privrednih subjekata dokumentaciju, informacije i druge tehničke specifikacije, uključujući pristup softveru i algoritmima, potrebne za sprovođenje aktivnosti nadzora tržišta.

(10) Organ nadzora na tržištu uzima u obzir sertifikate o usklađenosti, oznake homologacije tipa ili sertifikate o homologaciji tipa koje dostave privredni subjekti, a koji se odnose na homologovane tipove vozila, sisteme, sastavne djelove i posebne tehničke jedinice.

(11) Radi sprječavanja ili smanjenja rizika od povreda ili drugih šteta, organ nadzora na tržištu preduzima odgovarajuće mjere da blagovremeno upozori korisnike u Crnoj Gori o opasnostima povezanim sa bilo kojim vozilom, sistemom, sastavnim dijelom ili posebnom tehničkom jedinicom koje su utvrdili Ministarstvo ili Evropska komisija, uključujući objavljivanje tih informacija na internet stranici organa nadzora na tržištu.

(12) Organ nadzora na tržištu saraduje sa privrednim subjektima u vezi mjera kojima se mogu spriječiti ili smanjiti rizici koji potiču od vozila, sistema, sastavnih djelova ili posebnih tehničkih jedinica koje su ti subjekti stavili na raspolaganje na tržištu.

(13) Ako organ nadzora na tržištu odluči da povuče sa tržišta vozilo, sistem, sastavni dio i posebnu tehničku jedinicu, u skladu sa ovim zakonom, o tome obavještava privredni subjekat i odgovarajuće tijelo za homologaciju.

(14) Organ nadzora na tržištu obavlja poslove nezavisno i nepristrasno i dužno je da obezbjedi čuvanje poslovne tajne i zaštitu podataka o ličnosti.

(15) Organ nadzora na tržištu koordinira svoje aktivnosti sa nadzornim tijelima država članica, međusobno sarađuju i razmjenjuju rezultate tih aktivnosti sa sistemom za razmjenu informacija iz stava 2 tačka 3 ovog člana i međusobno, i prema potrebi, dogovaraju se o podjeli posla i specijalizaciji.

(16) Bliže kriterijume za utvrđivanje odgovarajućih mjera provjere usklađenosti, kao i kriterijume za pregled i izvještavanje iz st. 7 i 8 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Obaveze proizvođača

Član 32

(1) Proizvođači obezbjeđuju da su vozila, sistemi, sastavni djelovi, posebne tehničke jedinice i motori, koji su stavljeni na tržište, proizvedeni i homologovani u skladu sa uslovima utvrđenim ovim zakonom.

(2) Proizvođači su odgovorni tijelu za homologaciju za sve aspekte postupka homologacije i za obezbjeđivanje usaglašenosti proizvodnje.

(3) U slučaju višestepene homologacije proizvođač je odgovoran za homologaciju i usaglašenost proizvodnje sistema, sastavnih djelova ili posebne tehničke jedinice koje je dodao u fazi dovršenja vozila.

(4) Proizvođač je odgovoran za usaglašenost proizvodnje i homologaciju tipa u slučaju modifikacije sistema, sastavnog djela ili posebne tehničke jedinice, koji su već homologovani.

(5) Proizvođač, koji modifikuje nepotpuno vozilo na način da se svrstava u drugu kategoriju, je odgovoran za usaglašenost sa zahtjevima koji se primjenjuju na kategoriju vozila u koju se svrstava modifikovano vozilo.

(6) U slučaju modifikacije motora na način da prelazi u drugu kategoriju ili potkategoriju, proizvođač je odgovoran za usklađenost sa zahtjevima koji se primjenjuju na tu kategoriju ili potkategoriju.

(7) Ako pravno ili fizičko lice modifikuje motor na način da on više nije usklađen sa ograničenjima emisija iz svoje kategorije ili potkategorije, koja se na njega primjenjuju, to lice je odgovorno za ponovno uspostavljanje usaglašenosti sa ograničenjima emisija.

(8) Za potrebe EU homologacije tipa vozila, sistema, sastavnih djelova, posebnih tehničkih jedinica i motora, proizvođač koji ima poslovno sjedište van Crne Gore ili Evropske unije imenuje zastupnika sa poslovnim sjedištem u Crnoj Gori ili Evropske unije koji ga zastupa pred tijelom za homologaciju i jednog zastupnika sa poslovnim sjedištem u Crnoj Gori za dostavljanje informacija potrebnih za nadzor tržišta, koji može da bude zastupnik imenovan za EU homologaciju tipa.

(9) Proizvođači obezbjeđuju da njihova vozila, sistemi, sastavni djelovi, posebne tehničke jedinice ili motori, nijesu konstruisani na način da obuhvataju metode ili druga sredstva kojim se mijenja radni učinak postignut u toku ispitivanja, kada se koriste u uslovima uobičajenog funkcionisanja.

(10) Proizvođači utvrđuju postupke kojima se osigurava usaglašenost serijske proizvodnje vozila, sistema, sastavnih djelova, posebnih tehničkih jedinica i motora sa homologovanim tipom.

(11) Proizvođači razmatraju primljene prigovore koji se odnose na rizike, sumnju na incidente ili slučajeve neusaglašenosti vozila, sistema, sastavnih djelova, posebnih tehničkih jedinica, djelova, opreme i motora koje su stavili na tržište.

(12) Proizvođači vode evidenciju o prigovorima iz stava 11 ovog člana, koja sadrži opis problema iz prigovora i podatke o tipu vozila, sistema, sastavnih djelova, posebnih tehničkih jedinica, djelova i opreme i u slučaju opravdanosti prigovora o tome obavještavaju svoje distributere i uvoznike.

(13) Proizvođači su dužni da na svojim vozilima, sastavnim djelovima ili posebnim tehničkim jedinicama koji su stavljeni na raspolaganje na tržištu istaknu pločicu sa označenim imenom, odnosno oznaku i adresu, kao i oznaku homologacije tipa, a ako to nije moguće, ističu se na ambalaži ili u pratećem dokumentu za sastavni dio ili posebnu tehničku jedinicu.

(14) Proizvođači su dužni da obezbijede da uslovi skladištenja ili prevoza budu u skladu sa zahtjevima utvrđenim ovim zakonom.

(15) Proizvođači obezbjeđuju sprovođenje postupaka za utvrđivanje usklađenosti serijske proizvodnje sa homologovanim tipom u skladu sa članom 80 ovog zakona, pri čemu se uzimaju u obzir izmjene dizajna vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice ili

karakteristike ili motora i promjene zahtjeva za koje je utvrđeno da ih vozilo, sistem, sastavni dio ili posebna tehnička jedinica ili motor ispunjava.

(16) Proizvođači obezbjeđuju uvođenju postupaka radi osiguranja da je serijska proizvodnja motora usklađena sa homologovanim tipom i radi praćenja emisija motora u upotrebu u skladu sa članom 54 ovog zakona.

(17) Proizvođač je dužan da na obrazloženi zahtjev proizvođaču originalnih djelova (OEM) dostavi duplikat propisane oznake iz člana 64 ovog zakona.

(18) Proizvođači je dužan da obezbijedi da uslovi skladištenja ili prevoza motora za koje su odgovorni, ne ugrožavaju njihovu usklađenost u skladu sa ovim zakonom.

(19) Proizvođač je dužan da sertifikat o EU homologaciji tipa sa priložima, kada je to primjenjivo, primjerak izjave o usklađenosti, stavi na raspolaganje tijelu za homologaciju, u periodu od deset godina nakon stavljanja motora na tržište.

(20) Proizvođač je dužan da na obrazloženi zahtjev nacionalnom tijelu putem tijela za homologaciju dostavi primjerak sertifikata o EU homologaciji tipa za motor, koji mora biti sačinjen na jeziku koji to nacionalno tijelo može lako razumjeti.

Obaveze proizvođača u vezi sa vozilima, sistemima, sastavnim djelovima, posebnim tehničkim jedinicama, djelovima, opremom i motorima koji nijesu usaglašeni ili predstavljaju ozbiljan rizik

Član 33

(1) Ako vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica, dio ili oprema i motori koji su stavljeni na tržište ili stavljeni u upotrebu nijesu u skladu sa ovim zakonom ili ako je homologacija tipa dodijeljena na osnovu netačnih podataka, proizvođač bez odlaganja preduzima korektivne mjere kako bi to vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica, dio ili oprema i motori postali usaglašeni ili ih povlači sa tržišta.

(2) Proizvođač tijelu za homologaciju koje je dodijelilo homologaciju tipa bez odlaganja dostavlja informacije o neusaglašenosti i svim preduzetim mjerama.

(3) Ako vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica, dio ili oprema i motor predstavljaju ozbiljan rizik, proizvođač tijelima za homologaciju i organima nadzora na tržištu odmah dostavlja informacije o riziku i svim preduzetim mjerama.

(4) Proizvođač arhivira opisnu dokumentaciju, a ako je proizvođač vozila dodatno arhivira i kopiju potvrde o usklađenosti i propisane oznake, radi stavljanja na raspolaganje nadležnim tijelima u preiodu od deset godina nakon stavljanja vozila na tržište, odnosno pet godina nakon stavljanja na tržište sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice.

(5) Proizvođač je dužan da na obrazloženi zahtjev nacionalnom tijelu preko nadležnog tijela za homologaciju dostavi kopiju sertifikata o EU homologaciji tipa ili odobrenja kojim se dokazuje usklađenost vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice, na jeziku koji to tijelo može lako razumjeti.

(6) Proizvođač je dužan da na obrazloženi zahtjev, saraduje sa nacionalnim tijelom u vezi sa svim mjerama preduzetim u skladu sa zakonom kojim se uređuje nadzor proizvoda na tržištu i usklađenost proizvodnje, radi otklanjanja rizika koje predstavlja vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica, dio ili oprema ili motor koje je stavio na tržište, registrovao ili stavio u upotrebu.

Obaveze proizvođača u vezi sa neusklađenim motorima

Član 34

(1) Proizvođač koji ima osnov za vjerovanje ili smatra da motor koji je stavio na tržište nije u skladu sa ovim zakonom, dužan je da odmah sprovede istragu o prirodi i obimu moguće neusklađenosti.

(2) Na osnovu rezultata istrage iz stava 1 ovog člana, proizvođač preduzima korektivne mjere radi blagovremene usklađenosti motora u proizvodnji sa homologovanim tipom motora ili homologovanoj porodici motora.

(3) Proizvođač je dužan da odmah obavijesti tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa, o sprovedenoj istrazi iz stava 1 ovog člana i o svim detaljima o neusklađenosti i preduzetim korektivnim mjerama.

(4) Proizvođač nije dužan da preduzme korektivne mjere u vezi sa motorom koji nije u skladu sa ovim zakonom usljed izmjena izvršenih nakon stavljanja motora na tržište koje proizvođač nije odobrio.

Obaveze predstavnika proizvođača

Član 35

(1) Predstavnik proizvođača obavlja poslove na osnovu ovlašćenja proizvođača, koje se odnosi na:

- 1) raspolaganje sertifikatima o EU odobrenju tipa i o usaglašenosti i njihovim priložima, na crnogorskom jeziku ili na jednom od službenih jezika Evropske unije, (koji se stavljaju na raspolaganje tijelima za homologaciju i organima nadzora na tržištu u periodu od deset godina nakon isteka EU homologacije tipa vozila i u periodu od pet godina nakon isteka EU homologacije tipa sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice i motora);
- 2) stavljanje na raspolaganje dokumentacije i sertifikata o usklađenosti u skladu sa članom 33 stav 4 ovog zakona za vozila kategorija L i T i motore, sisteme, sastavne djelove ili posebne tehničke jedinice;
- 3) obavezu da tijelu za homologaciju, na zahtjev, obezbijedi sve informacije, dokumentaciju i druge tehničke specifikacije, uključujući pristup softveru i algoritmima, koji su potrebni za dokazivanje usaglašenosti proizvodnje vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice i motora;
- 4) obavezu da saraduje sa tijelima za homologaciju ili organima nadzora na tržištu u vezi sa svakom mjerom koja se preduzima za uklanjanje ozbiljnog rizika koji predstavljaju vozila, sistemi, sastavni djelovi, posebne tehničke jedinice, djelovi ili oprema i motori za koje je ovlašćen;
- 5) obavezu da obavještava proizvođača o prigovorima i izvještajima koji se odnose na rizike, sumnju na incidente ili slučajeve neusaglašenosti vozila, sistema, sastavnih djelova, posebnih tehničkih jedinica, djelova ili opreme i motora za koje je ovlašćen.

(2) Predstavnik proizvođača može da ukine ovlašćenje iz stava 1 ovog člana, ako proizvođač ne ispunjava uslove iz ovog zakona i dužan je da bez odlaganja o tome obavijesti tijelo za homologaciju koje je izdalo homologaciju tipa.

(3) U slučaju iz stava 2 ovog člana, predstavnik proizvođača dužan je da tijelu za homologaciju dostavi sljedeće informacije:

- 1) dan prestanka ovlašćenja;
- 2) datum do kojeg predstavnik proizvođača može da bude naveden u podacima koje dostavlja proizvođač;
- 3) prenosu dokumenata, uključujući podatke o povjerljivosti i vlasničkim pravima;
- 4) sve prigovore ili izvještaje o rizicima i sumnjama na incidente koji se odnose na vozilo, sistem, sastavni dio, posebnu tehničku jedinicu, dio ili opremu i motor za čiji je nadzor bio imenovan kao predstavnik proizvođača.

(4) Predstavnik proizvođača dužan je da informacije iz stava 3 tač. 3 i 4 ovog člana dostavi i novom predstavniku kojeg ovlasti proizvođač.

Obaveze uvoznika

Član 36

(1) Uvoznici mogu da stavljaju na tržište samo vozila, sisteme, sastavne djelove ili posebne tehničke jedinice i motore koji ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.

(2) Prije stavljanja na tržište uvoznik provjerava da li homologovano vozilo, sistem, sastavni dio ili posebna tehnička jedinica i motor imaju važeći sertifikat o EU homologaciji tipa, odnosno da sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica i motor ima odgovarajuću oznaku homologacije tipa.

(3) Uvoznik je dužan da obezbijedi da vozilo prati odgovarajući sertifikat o usaglašenosti.

(4) Ako vozilo, sistem, sastavni dio ili posebna tehnička jedinica nije u skladu sa zahtjevima iz ovog zakona, odnosno ne odgovara svojoj homologaciji tipa, uvoznik ne može da stavi na tržište, dozvoli registraciju ni njihovo stavljanje u upotrebu do usklađivanja u skladu sa tim zahtjevima.

(5) Uvoznik je dužan da obavijesti proizvođača, organ nadzora na tržištu i tijelo za homologaciju kada vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica, dio ili oprema i motor predstavlja ozbiljan rizik a u slučaju homologovanih vozila, sistema, sastavnih djelova i posebnih tehničkih jedinica i motora i tijelo za homologaciju koje je dodijelilo homologaciju tipa.

(6) Na vozilu, sistemu, sastavnom dijelu, posebnoj tehničkoj jedinici, dijelu ili opremi i motoru, uvoznici navode ime, komercijalni naziv ili oznaku, a za motore i registrovani žig i adresu, a ako to nije moguće, navode ih na ambalaži ili u dokumentu koji prati sistem, sastavni dio, posebnu tehničku jedinicu, dio, opremu ili motor.

(7) Uvoznici obezbjeđuju da tehničke informacije o vozilu, sistemu, sastavnom dijelu, posebnoj tehničkoj jedinici ili motoru, priložena uputstva i informacije budu sačinjene na crnogorskom jeziku i službenom jeziku države članice Evropske unije.

(8) Radi zaštite zdravlja i bezbjednosti korisnika, uvoznici vode evidenciju o prigovorima i povlačenju koji se odnose na vozila, sisteme, sastavne djelove, posebne tehničke jedinice, djelove ili opremu koje su stavili na tržište i o tim prigovorima i povlačenju obavještavaju distributere.

(9) Uvoznici bez odlaganja obavještavaju proizvođača o svim prigovorima, a koji se odnose na rizike, sumnju na incidente ili neusaglašenost vozila, sistema, sastavnog dijela, posebne tehničke jedinice, djela, opreme ili motora koji su stavili na tržište.

(10) Uvoznici obezbjeđuju da, u trenutku kada su odgovorni za vozilo, sistem, sastavni dio ili posebnu tehničku jedinicu, uslovi skladištenja ili prevoza ne ugrožavaju njihovu usaglašenost sa zahtjevima utvrđenim ovim zakonom.

(11) U periodu od deset godina nakon stavljanja motora na tržište uvoznik, kada je to primjenjivo, primjerak izjave o usklađenosti radi davanja na raspolaganje tijelu za homologaciju i organu nadzora na tržištu i obezbjeđuje da je sertifikat o EU homologaciji tipa sa prilogima dostupan tim tijelima na njihov zahtjev.

(12) Uvoznik na obrazloženi zahtjev dostavlja sve informacije i dokumentaciju potrebne za dokazivanje usklađenosti motora nacionalnom tijelu na jeziku koji nacionalno tijelo može lako razumjeti.

(13) Kada uvoznik smatra ili ima razloga za vjerovanje da vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica, dio ili oprema i motor ne ispunjavaju zahtjeve iz ovog zakona i da nijesu usklađeni sa odgovarajućom homologacijom tipa, neće staviti na tržište ni dozvoliti stavljanje u upotrebu ni registraciju vozila, sistema, sastavnog dijela niti posebne tehničke jedinice, dijela ni opreme i motora do njihovog usklađivanja sa tim zahtjevima.

(14) Kada uvoznik smatra ili ima razloga za vjerovanje da vozilo, sastavni dio, posebna tehnička jedinica, dio ili oprema iz stava 13 ovog člana predstavljaju ozbiljan rizik o tome obavještava proizvođača i tijelo nadležno za organ nadzora na tržištu, kao i tijelo za homologaciju koje je dodijelilo homologaciju za tu namjenu.

Obaveze uvoznika u vezi sa vozilima, sistemima, sastavnim djelovima, posebnim tehničkim jedinicama, djelovima, opremi i motorima koji nijesu usaglašeni ili koji predstavljaju ozbiljan rizik

Član 37

(1) Ako se utvrdi da vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica, dio ili oprema i motor, koje su uvoznici stavili na tržište, nije u skladu sa ovim zakonom, uvoznici preduzimaju mjere kako bi to vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica, dio, oprema ili motor bio usaglašen pod nadzorom proizvođača, ili ih, prema potrebi, povlače sa tržišta ili opozivaju i o tome obavještavaju proizvođača i tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa.

(2) Ako vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica, dio ili oprema i motor, koji su stavljeni na tržište, predstavljaju ozbiljan rizik, uvoznici o tome obavještavaju proizvođača, tijela za homologaciju i organ nadzora na tržištu.

(3) Uvoznici obavještavaju tijela za homologaciju i organe nadzora na tržištu o svim preduzetim mjerama iz stava 1 ovog člana.

(4) Uvoznici su dužni da za vozila kategorije M, N i O u periodu od deset godina nakon isteka važenja EU homologacije tipa vozila, odnosno pet godina nakon isteka važenja EU homologacije tipa sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice čuvaju kopiju

sertifikata o EU homologaciji tipa i njegovih priloga i da ih na zahtjev dostavljaju na uvid tijelu za homologaciju i organu nadzora na tržištu.

(5) Uvoznici su dužni da za vozila kategorije L, T i motore čuvaju kopije sertifikata o EU homologaciji u periodu od deset godina nakon stavljanja vozila na tržište, odnosno pet godina nakon stavljanja vozila na tržište sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice i da obezbjede kopije opisne dokumentacije koje na zahtjev tijela za homologaciju i organa nadzora na tržištu dostavljaju na uvid.

(6) Uvoznici su dužni da na osnovu zahtjeva tijela za homologaciju dostave tom tijelu sve informacije i dokumentaciju potrebnu za dokazivanje usaglašenosti vozila, sistema, sastavnog dijela, posebne tehničke jedinice i motora, na crnogorskom i službenom jeziku zemlje u kojoj se to tijelo nalazi.

(7) Uvoznici sarađuju sa tijelom za homologaciju u vezi preduzetih mjera radi otklanjanja rizika koje predstavlja vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica, dio, oprema i motor koji su stavljeni na tržište.

(8) Uvoznik koji ima razloga za vjerovanje ili smatra da motor nije u skladu sa ovim zakonom i da ne odgovara EU homologaciji tipa, ne smije da stavi taj motor na tržište dok se ne postigne njegova usklađenost, i o tome bez odlaganja obavještava proizvođača i organ nadzora na tržištu i tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa.

(9) U slučaju iz stava 8 ovog člana, uvoznik je dužan da odmah sprovede istragu o prirodi i obimu moguće neusklađenosti.

(10) Na osnovu rezultata istrage uvoznik preduzima korektivne mjere i o tome obavještava proizvođača radi blagovremene usklađenosti motora u proizvodnji pravodobno sa homologovanim tipom motora ili homologovanom porodicom motora.

Obaveze distributera

Član 38

(1) Distributeri mogu da stavljaju na tržište samo vozila, sisteme, sastavne djelove ili posebne tehničke jedinice i motore koji ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.

(2) Distributeri prije stavljanja na raspolaganje na tržište, registracije ili stavljanja u upotrebu vozila, sistema, sastavnog dijela, posebne tehničke jedinice ili motora provjeravaju da li:

- 1) se na vozilu, sistemu, sastavnom dijelu, posebnoj tehničkoj jedinici ili motoru nalazi pločica ili oznaka homologacije tipa;
- 2) su priloženi potrebni dokumenti, uputstva i bezbjednosne informacije;
- 3) su pločice sačinjene na crnogorskom jeziku i da su proizvođač i uvoznik ispunili zahtjeve koji se odnose na identifikacionu pločicu; i
- 4) su uvoznik i proizvođač ispunili zahtjeve iz čl. 32 i 36 ovog zakona.

(3) Distributeri bez odlaganja obavještavaju proizvođača o svim prigovorima, a koji se odnose na rizike, sumnju na incidente ili slučajeve neusklađenosti vozila, sistema, sastavnih djelova, posebnih tehničkih jedinica, djelova, opreme ili motora koje su stavili na tržište.

(4) Distributeri obezbjeđuju da, u trenutku kada su odgovorni za vozilo, sistem, sastavni dio, posebnu tehničku jedinicu ili motor, uslovi skladištenja ili prevoza ne ugrožavaju njihovu usaglašenost sa zahtjevima propisanim ovim zakonom.

(5) Distributeri prije stavljanja motora na raspolaganje na tržištu dužni su da provjere da li:

- 1) je proizvođač ispunio obaveze iz člana 32 ovog zakona;
- 2) je uvoznik ispunio obaveze iz člana 36 ovog zakona kada je to primjenjivo;
- 3) motor ima propisanu oznaku iz člana 58 ovog zakona;
- 4) su informacije i uputstva iz člana 65 ovog zakona dostupne na jeziku koji proizvođači originalnih djelova (OEM može lako razumjeti).

(6) Distributeri obezbjeđuju da u periodu za koji su odgovorni za motor uslovi njegovog skladištenja ili prevoza ne ugrožavaju usklađenost motora sa ovim zakonom.

(7) Distributeri na obrazloženi zahtjev obezbjeđuju da proizvođač, odnosno uvoznik dostavi dokumentaciju iz čl. 29 ovog zakona nacionalnom tijelu koje je tu dokumentaciju zatražilo.

Obaveze distributera u vezi sa vozilima, sistemima, sastavnim djelovima, posebnim tehničkim jedinicama, djelovima i opremom i motorima koji nijesu usaglašeni ili koji predstavljaju ozbiljan rizik

Član 39

(1) Ako vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica, dio, oprema i motor ne ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom, distributeri o tome obavještavaju proizvođača, uvoznika i tijelo za homologaciju koje je dodijelilo tu EU homologaciju tipa i ne stavljaju na tržište, ne registruju i ne stavljaju u upotrebu vozilo, sistem, sastavni dio, posebnu tehničku jedinicu, dio ili opremu i motor do ispunjavanja tih uslova.

(2) Distributeri koji smatraju ili imaju razloga za vjerovanje da vozilo, sistem, sastavni dio ili posebna tehnička jedinica koje su stavili na raspolaganje na tržište, registrovali ili za čije stavljanje u upotrebu su odgovorni, nijesu usklađeni sa ovim zakonom, dužni su da obavijeste proizvođača ili predstavnika proizvođača radi preduzimanja korektivnih mjera iz člana 33 stav 1 ili člana 37 stav 1 ovog zakona potrebne za postizanje usklađenosti tog vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice ili da se, prema potrebi, opozovu sa tržišta.

(3) Ako vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica, dio oprema ili predstavlja ozbiljan rizik, distributeri o tome odmah obavještavaju proizvođača, uvoznika, tijelo za homologaciju i organ nadzora na tržištu u državi članici u kojoj su stavljeni na tržište, uključujući i informacije o preduzetim aktivnostima, eventualnom postojanju ozbiljnog rizika i svim korektivnim mjerama koje je preduzeo proizvođač.

(4) Distributeri, na obrazloženi zahtjev nacionalnog nadležnog tijela, obezbjeđuju da proizvođač, odnosno uvoznik dostavi tom tijelu informacije iz člana 33 stav 5 ovog zakona, odnosno iz člana 37 stav 6 ovog zakona, i da sarađuju sa tim tijelom, na njegov zahtjev, u svakoj aktivnosti koja se preduzima u skladu sa zakonom kojim se uređuje akreditacija, radi otklanjanja rizika koje predstavljaju vozila, sistemi, sastavni djelovi, posebne tehničke jedinice, djelovi ili oprema, koje su stavili na raspolaganje na tržište.

(5) Distributer obavještava proizvođača ili njegovog zastupnika ako ima razloga za vjerovanje ili smatra da motor koji je stavio na raspolaganje na tržištu nije u skladu sa ovim zakonom, radi preduzimanja korektivnih mjera potrebnih za postizanje usklađenosti motora u proizvodnji sa homologovanim tipom motora ili homologovanom porodicom motora u skladu sa članom 34 ovog zakona.

Slučajevi u kojima se obaveze proizvođača primjenjuju na uvoznike i distributere

Član 40

Na uvoznika i distributera se odnose iste obaveze kao na proizvođača u sljedećim slučajevima:

- 1) ako uvoznik ili distributer stavi na tržište ili je odgovoran za stavljanje u upotrebu vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice, motora i bilo kog drugog tipa vozila ili motora, pod svojim imenom, zaštitnim znakom, žigom motora ili modifikuje vozilo, sistem, sastavni dio ili posebnu tehničku jedinicu i drugog tipa vozila ili motora, tako da vozilo, sistem, sastavni dio ili posebna tehnička jedinica više nijesu u skladu sa tehničkim zahtjevima propisanim ovim zakonom; ili
- 2) ako uvoznik ili distributer stavi na tržište ili je odgovoran za stavljanje u upotrebu sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice i drugog tipa vozila ili motora, u skladu sa tehničkim zahtjevima propisanim ovim zakonom.

Obaveze proizvođača originalnih djelova u vezi sa ugradnjom motora u vanputne mobilne mašine

Član 41

(1) Proizvođači originalnih djelova (OEM) ugrađuju motore sa EU homologacijom tipa u vanputne mobilne mašine u skladu sa uputstvima proizvođača i na način koji ne utiče na karakteristike motora u pogledu emisija zagađujućih materija.

(2) Proizvođač originalnih djelova (OEM) koji ne postupi u skladu sa uputstvom iz stava 1 ovog člana ili izmijeni motor tokom njegove ugradnje u vanputne mobilne mašine na način koji negativno utiče na sposobnost motora u pogledu emisija gasovitih i zagađujućih materija, smatraće se proizvođačem, na kojeg se primjenjuju obaveze iz čl. 32 i 34 ovog zakona.

(3) Proizvođač originalnih djelova (OEM) ugrađuje motore sa EU homologacijom tipa u vanputnu mobilnu mašinu samo u skladu sa vrstama isključive upotrebe iz člana 12 ovog zakona.

(4) Ako propisana oznaka motora nije vidljiva bez uklanjanja djelova, proizvođač originalnih djelova (OEM) na vanputnu mobilnu mašinu na vidljiv način pričvršćuje duplikat oznake u skladu sa ovim zakonom, koji dostavlja proizvođač.

(5) Ako se vanputna mobilna mašina stavlja na tržište sa ugrađenim zamjenskim motorom u skladu sa ovim zakonom, proizvođač originalnih djelova navodi datum proizvodnje vanputne mobilne mašine kao dio oznake na mašini.

(6) Ako proizvođač isporučuje motor proizvođaču originalnih djelova odvojeno od sistema za naknadnu obradu izduvnih gasova u skladu sa ovim zakonom, proizvođač originalnih djelova (OEM) proizvođaču dostavlja informacije koje se odnose na sastavljanje motora i sistema za naknadnu obradu izduvnih gasova.

Identifikacija privrednih subjekata i proizvođača originalnih djelova

Član 42

(1) Za vozila kategorije M, N i O privredni subjekti dužni su da u periodu od deset godina od dana stavljanja vozila na tržište, odnosno pet godina od dana stavljanja na tržište sistema, sastavnog dijela, posebne tehničke jedinice, dijela ili opreme, na zahtjev tijela za homologaciju ili organa nadzora na tržištu dostave podatke o:

- 1) privrednom subjektu koji im je isporučio vozilo, sistem, sastavni dio, posebnu tehničku jedinicu, dio ili opremu;
- 2) privrednom subjektu kojem su isporučili vozilo, sistem, sastavni dio, posebnu tehničku jedinicu, dio ili opremu.

(2) Za vozila kategorije L i T privredni subjekti dužni su da u periodu od pet godina od dana stavljanja na tržište, na zahtjev tijela za homologaciju ili organa nadzora na tržištu dostave podatke o:

- 1) privrednom subjektu koji im je isporučio vozilo, sistem, sastavni dio, posebnu tehničku jedinicu, dio ili opremu;
- 2) privrednom subjektu kojem su isporučili vozilo, sistem, sastavni dio, posebnu tehničku jedinicu, dio ili opremu.

(3) Za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem, u periodu od pet godina od dana stavljanja na tržište, privredni subjekti i proizvođači originalnih djelova obavještavaju tijela za homologaciju i organ nadzora na tržištu o:

- 1) privrednom subjektu koji im je isporučio motor;
- 2) privrednom subjektu, odnosno svakom proizvođaču originalnih djelova kojem su isporučili motor.

3. Homologacija tipa vozila

Postupci EU homologacije tipa

Član 43

(1) Postupci EU homologacije tipa koje pri podnošenju zahtjeva za homologaciju tipa vozila kao cjeline može da izabere proizvođač obuhvataju:

- 1) homologaciju tipa korak po korak;
- 2) homologaciju tipa u jednom koraku, ili
- 3) mješovitu homologaciju tipa.

(2) Pored postupaka iz stava 1 ovog člana proizvođač može da izabere postupak višestepene homologacije tipa kada se radi o nepotpunom ili dovršenom vozilu, pri čemu se taj postupak kod kategorije vozila L primjenjuje samo na vozila potkategorija L2e-U, L4e, L5e-B, L6e-BU i L7e-CU.

(3) U zahtjevu za homologaciju tipa proizvođač navodi postupak homologacije za koji podnosi zahtjev.

(4) Višestepena homologacija tipa primjenjuje se za nepotpun ili dovršen tip vozila, uzimajući u obzir stepen dovršenosti vozila, kao i na dovršena vozila koja je izmijenio ili prepravio drugi proizvođač.

(5) Višestepenu homologaciju tipa može da primijeni i pojedinačni proizvođač ako se njenom upotrebom ne zaobilaze zahtjevi koji se primjenjuju na vozila proizvedena u jednom koraku, pri čemu se za potrebe čl. 70, 71 i 77 ovog zakona smatra da vozila koja je proizveo pojedinačni proizvođač nisu proizvedena u više stepena.

(6) Homologacija tipa sistema, homologacija tipa sastavnog dijela i homologacija tipa posebne tehničke jedinice može da se vrši samo u jednom koraku.

(7) Homologacija tipa za završni stepen izrade vrši se nakon što tijelo za homologaciju u postupku provjere utvrdi da tip vozila, koji je homologovan u završnom stepenu, ispunjava sve tehničke zahtjeve u trenutku vršenja homologacije.

(8) Provjera iz stava 7 ovog člana obuhvata pregled dokumentacije koja se odnosi na sve zahtjeve regulatornih akata za EU homologaciju tipa nepotpunog tipa vozila koja je dodijeljena u toku postupka višestepene homologacije, uključujući i slučajeve kada je EU homologacija tipa dodijeljena za različitu kategoriju vozila.

(9) Dokumentacija iz zahtjeva za homologaciju tipa iz stava 6 ovog člana obuhvata izdata homologaciona odobrenja u prethodnim fazama odobravanja vozila za nepotpuni ili dovršeni tip vozila.

(10) Izbor postupka za EU homologaciju tipa iz st. 1 i 2 ovog člana ne utiče na primjenjive zahtjeve koje homologovani tip vozila mora da ispunjava u trenutku dodjele homologacije tipa vozila kao cjeline.

(11) Bliže uslove i tehničke zahtjeve za homologaciju tipa iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Zahtjev za EU homologaciju tipa

Član 44

(1) Proizvođač tijelu za homologaciju podnosi zahtjev za homologaciju tipa vozila pojedinačno za svaki tip vozila, pojedinačno za svaki tip motora ili porodicu motora, uz koji dostavlja i opisnu mapu iz člana 45 ovog zakona

(2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana može biti podniet samo za tipove za koje nije izdato odobrenje tipa.

(3) Za određeni tip vozila, sistema, sastavnog dijela i posebne tehničke jedinice i motora može se podnijeti samo jedan zahtjev, u jednoj državi članici Evropske unije i jednom tijelu za homologaciju.

(4) Novi zahtjev za homologaciju ne se može podnijeti u drugoj državi članici Evropske unije za isti tip vozila, sistema, sastavnog dijela, posebne tehničke jedinice ili motora ako je za taj tip:

- 1) tijelo za homologaciju odbilo da dodijeli homologaciju tipa;
- 2) tijelo za homologaciju povuklo homologaciju tipa; ili
- 3) proizvođač povukao zahtjev za homologaciju tipa.

(5) Ako izmjene tipa vozila, sistema, sastavnog dijela, posebne tehničke jedinice ili motora nijesu u mjeri u kojoj predstavljaju novi tip, tijelo za homologaciju odbiće zahtjev za homologaciju tipa za drugu oznaku tipa ili za izmjene u odnosu na prethodno podnijeti zahtjev.

(6) Uz zahtjev za homologaciju tipa određenog tipa vozila, sistema, sastavnog dijela, posebne tehničke jedinice i motora proizvođač dostavlja izjavu kojom potvrđuje da:

- 1) nije podnio zahtjev za homologaciju tipa za isti tip vozila, sistema, sastavnog dijela, posebne tehničke jedinice ili motora kod drugog tijela za homologaciju, ni da je drugo tijelo za homologaciju dodijelilo homologaciju;
- 2) nijedno tijelo za homologaciju nije odbilo da dodijeli homologaciju tipa za taj tip;
- 3) nijedno tijelo za homologaciju nije povuklo homologaciju tipa za taj tip;
- 4) nije povukao zahtjev za homologaciju tipa za taj tip.

(6) Proizvođači stavljaju na raspolaganje tehničkoj službi odgovornoj za sprovođenje ispitivanja za EU homologaciju tipa motor koji je u skladu sa tipom motora ili, kada je riječ o porodici motora, sa karakteristikama osnovnog motora navedenim u opisnoj mapi iz člana 45 ovog zakona.

(7) Ako u slučaju zahtjeva za EU homologaciju tipa porodice motora, tijelo za homologaciju utvrdi da podneseni zahtjev, s obzirom na odabrani osnovni motor iz stava 6 ovog člana, ne predstavlja u potpunosti porodicu motora navedenu u opisnoj mapi iz člana 45 ovog zakona,

proizvođač stavljaju na raspolaganje alternativni i, ako je to potrebno, dodatni osnovni motor koji tijelo za homologaciju smatra reprezentativnim za porodicu motora.

(8) Proizvođač je dužan da u roku od mjesec dana od početka proizvodnje homologovanog tipa motora ili porodice motora podnose početni plan praćenja motora u upotrebi tijelu za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa tom tipu motora ili, kada je to primjenjivo, toj porodici motora.

Opisna mapa

Član 45

(1) Opisna mapa je dokument koji podnositelj zahtjeva dostavlja tijelu za homologaciju i koji sadrži tehničke podatke neophodne za sprovođenje postupka homologacije vozila za tip vozila i to:

- 1) opisni dokument za homologaciju tipa u jednom koraku ili mješovitu homologaciju tipa vozila, odnosno za višestepenu homologaciju tipa vozila kao cjeline ili za homologaciju tipa korak po korak vozila kao cjeline ili, u slučaju homologacije tipa sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice ili motora, u skladu sa tehničkim zahtjevima i uslovima propisanim ovim zakonom;
- 2) sve relevantne podatke, nacрте, fotografije i druge informacije koje se odnose na tip vozila, odnosno tip motora ili, kada je primjenjivo, na osnovni motor;
- 3) vrstu postupka ili postupaka homologacije tipa vozila koji su izabrani u skladu sa članom 43 st. 1 i 2 ovog zakona;
- 4) dodatne informacije koje tijelo za homologaciju zatraži u okviru postupka za homologaciju tipa ili u toku postupka podnošenja zahtjeva.

(2) Opisni dokument iz stava 1 tačka 1 ovog člana za homologaciju vozila kao cjeline sadrži potpune informacije o karakteristikama tipa vozila koje su potrebne tijelu za homologaciju za utvrđivanje tipa vozila i pravilno sprovođenje postupka homologacije tipa.

(3) Opisni dokument iz stava 1 tačka 1 ovog člana za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem sadrži i listu referentnih goriva, kada to zahtijeva proizvođač, kao i drugih specifičnih goriva, smješe goriva ili emulzija goriva u skladu sa članom 54 ovog zakona.

(4) Proizvođač dostavlja opisnu mapu tijelu za homologaciju na obrascu u elektronskom obliku, pri čemu tijelo za homologaciju može da prihvati dokumentaciju dostavljenu u štampanom obliku.

(5) Način sprovođenja ispitivanja, sadržaj i izgled obrasca opisne mape kod ispitivanja u postupku izdavanja homologacije tipa, propisuje Ministarstvo.

Dodatne informacije koje se dostavljaju uz zahtjev za EU homologaciju tipa

Član 46

(1) Uz zahtjev za homologaciju tipa korak po korak i mješovitu homologaciju tipa, uz opisnu mapu, dostavljaju se svi sertifikati o EU homologaciji tipa ili sertifikati o homologaciji u skladu sa UNECE pravilnicima, koji se zahtijevaju tehničkim propisima, kao i njihovi prilozi.

(2) Uz zahtjev za mješovitu homologaciju tipa koji se odnosi na sisteme za koje nije dostavljen sertifikat o EU homologaciji tipa ili sertifikat o UNECE homologaciji tipa, uz opisnu mapu, prilažu se informacije koje su potrebne za homologaciju tih sistema u toku postupka homologacije vozila i izvještaj o ispitivanju.

(3) Uz zahtjev za višestepenu homologaciju tipa dostavljaju se sljedeće informacije:

- 1) u prvom stepenu, djelovi opisne mape i sertifikati o EU homologaciji tipa, sertifikati o UNECE homologaciji tipa ili, ako je primjenjivo, izvještaji o ispitivanju koji se odnose na nivo dovršenosti osnovnog vozila;
- 2) u drugom i narednim stepenima, djelovi opisne mape i sertifikati o EU homologaciji tipa, sertifikati o UNECE homologaciji tipa koji se odnose na trenutni stepen dovršenosti, sa kopijom sertifikata o EU homologaciji tipa vozila kao cjeline izdatog u prethodnom stepenu proizvodnje, kao i detaljnim podacima o svim promjenama ili dodacima koje je proizvođač izvršio na vozilu.

(4) Informacije iz st. 1, 2 i 3 ovog člana dostavljaju se u elektronskom i štampanom obliku.

(5) U slučaju homologacije tipa sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice, na osnovu tehničkih zahtjeva, tijelo za homologaciju ima pristup opisnoj mapi, i prema potrebi,

sertifikatima o EU homologaciji tipa i njihovim priložima do donošenja odluke o odobrenju ili odbijanju homologacije tipa vozila kao cjeline.

(6) Tijelo za homologaciju i tehničke službe imaju pristup softveru i algoritmima vozila koje smatraju potrebnim za izvršavanje svojih zadataka.

(7) Tijelo za homologaciju može da od proizvođača zatraži dostavljanje dokumentacije ili drugih dodatnih informacija potrebnih tom tijelu ili tehničkim službama za razumijevanje sistema, uključujući postupak razvoja i koncept sistema, funkcije softvera i algoritama radi provjere saobraznosti sa tehničkim zahtjevima, kao i radi utvrđivanja potrebnih ispitivanja ili olakšanja njihovog sprovođenja.

4. Sprovođenje postupka EU homologacije tipa

Način sprovođenja postupka za EU homologaciju tipa

Član 47

(1) Za svaki tip vozila, sistema, sastavnog dijela, posebne tehničke jedinice ili motora može se dodijeliti samo jedna EU homologacija tipa.

(2) Tijelo za homologaciju, na osnovu podnijetog zahtjeva, dodjeljuje homologaciju tipa tek nakon provjere:

- 1) mjera za usaglašenost proizvodnje iz člana 55 ovog zakona;
- 2) izjave proizvođača iz člana 44 stav 6 ovog zakona;
- 3) usaglašenosti tipa vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice sa tehničkim zahtjevima;
- 4) u slučaju homologacije tipa vozila kao cjeline u skladu sa postupcima koji se primjenjuju za homologaciju tipa korak po korak, mješovitu homologaciju tipa i višestepenu tipa, u skladu sa članom 43 st. 7 i 8 ovog zakona, da li su sistemi, sastavni djelovi i posebne tehničke jedinice obuhvaćeni posebnim i važećim homologacijama tipa koje su dodijeljene u skladu sa tehničkim zahtjevima u trenutku dodjele homologacije tipa vozila kao cjeline.

(3) U postupku iz stava 1 ovog člana, primjenjuju se postupci koji se odnose na EU homologaciju tipa i višestepenu homologaciju tipa koje donosi Ministarstvo.

(4) Tijelo za homologaciju prikuplja opisnu dokumentaciju koja obuhvata opisnu mapu iz člana 45 ovog zakona, uz koju se prilažu izvještaji o ispitivanju i svi drugi dokumenti koje u opisnu mapu unese tehnička služba ili tijelo za homologaciju prilikom sprovođenja postupka.

(5) Opisna dokumentacija može da se čuva u elektronskom obliku, i sadrži popis na kojem su jasno navedene sve stranice i oblik svakog dokumenta, kao i hronološki pregled svih izmjena EU homologacije tipa.

(6) Tijelo za homologaciju čuva opisnu dokumentaciju u periodu od deset godina od isteka važenja EU homologacije tipa.

(7) Tijelo za homologaciju neće dodijeliti EU homologaciju tipa ako utvrdi da tip vozila, sistem, sastavni dio ili posebna tehnička jedinica predstavlja ozbiljan rizik za bezbjednost ili može ozbiljno da ugrozi okolinu ili javno zdravlje, o čemu odmah obavještava tijelo za homologaciju drugih država članica EU, uz dostavljanje detaljnog obrazloženja i relevantnih dokaza.

(8) U skladu sa članom 43 st. 7 i 8 ovog zakona, u slučaju postupaka homologacije tipa korak po korak, mješovite homologacije tipa i višestepene homologacije tipa tijelo za homologaciju odbiće da dodijeli EU homologaciju tipa ako utvrdi da sistemi, sastavni djelovi ili posebne tehničke jedinice nisu u skladu sa tehničkim zahtjevima.

(9) Tijelo za homologaciju zahtijevaće od tijela za homologaciju koja su dodijelila homologacije tipa sistema, sastavnih djelova ili posebnih tehničkih jedinica da postupe u skladu sa članom 83 stav 2 ovog zakona.

(10) Bliže uslove i način vršenja EU homologacije tipa propisuje Ministarstvo.

Način vršenja EU homologacije tipa motora

Član 48

(1) Tijela za homologaciju, na osnovu podnijetog zahtjeva, dodjeljuju EU homologaciju tipa svim tipovima ili porodicama motora koji su u skladu sa:

- 1) podacima u opisnoj mapi; i

2) zahtjevima propisanim ovim zakonom, a naročito zahtjevima za usaglašenost proizvodnje iz člana 55 ovog zakona.

(2) Ako motor ispunjava zahtjeve propisane ovim zakonom tijelo za homologaciju ne može da utvrđuje nijedan drugi zahtjev u vezi sa EU homologacijom tipa u pogledu emisija izduvnih gasova za vanputne mobilne mašine u koje je takav motor ugrađen.

(3) Nakon datuma za EU homologaciju tipa motora za svaku potkategoriju motora tijelo za homologaciju neće dodijeliti EU homologaciju tipa tipu motora ili porodici motora koji ne ispunjavaju zahtjeve utvrđene ovim zakonom.

(4) Sertifikat o EU homologaciji tipa označava se na način koji propiše Ministarstvo, u skladu sa usklađenim sistemom označavanja EU.

(5) Tijelo za homologaciju preko sistema IML:

1) stavlja na raspolaganje tijelima za homologaciju drugih država članica Evropske unije popis EU homologacija tipa koje je dodijelilo ili, kada je to primjenjivo, proširilo, u roku od mjesec dana od dana izdavanja odgovarajućeg sertifikata o EU homologaciji tipa;

2) bez odlaganja stavlja na raspolaganje tijelima za homologaciju drugih država članica Evropske unije popis EU homologacija tipa koje je odbilo da dodijeli ili je povuklo, uz obrazloženje takve odluke;

3) u roku od mjesec dana od prijema zahtjeva tijela za homologaciju druge države članice Evropske unije tom tijelu za homologaciju dostavlja primjerak sertifikata o EU homologaciji tipa motora ili porodice motora, ako postoji, kao i opisnu dokumentaciju, za svaki tip ili porodicu motora za koje je odobrilo, odbilo da odobri ili je povuklo EU homologaciju tipa.

(6) Tijelo za homologaciju sačinjava opisnu dokumentaciju, koju čine opisna mapa sa izvještajem o ispitivanju i svi drugi dokumentikoje tehnička služba ili tijelo za homologaciju priloži u toku sprovođenja postupka.

(7) Opisna dokumentacija sadrži popis u kojem se navodi pregled njenog sadržaja, jasno označen brojevima ili na drugi način tako da se mogu identifikovati sve stranice i format svakog dokumenta, radi dokumentovanja svake faze upravljanja EU homologacijom tipa, a naročito datumi revizija i ažuriranja.

(8) Tijelo za homologaciju obezbjeđuje dostupnost informacija iz opisne dokumentacije u periodu od najmanje 25 godina nakon prestanka važenja EU homologacije tipa.

(9) Način označavanja, sadržaj i obrazac sertifikata o EU homologaciji tipa motora, kao i formu i saržaj podataka za razmjenu podataka, propisuje Ministarstvo.

Obavještenje o dodijeljenim, izmijenjenim, odbijenim i povučenim EU homologacijama tipa

Član 49

(1) Tijelo za homologaciju u trenutku dodjeljivanja ili izmjene sertifikata o EU homologaciji tipa tijelima za homologaciju drugih država članica Evropske unije, organu nadzora na tržištu i Evropskoj komisiji stavlja na raspolaganje kopiju sertifikata o EU homologaciji tipa, zajedno sa njegovim priložima, uključujući izvještaje o ispitivanju koje sprovode tehničke službe, za svaki tip vozila, sistem, sastavni dio, posebnu tehničku jedinicu ili motor za koji je dodijelilo homologaciju tipa, a kopija se stavlja na raspolaganje putem sistema zajedničke bezbjedne elektronske razmjene podataka u skladu sa tehničkim zahtjevima propisanim ovim zakonom.

(2) Tijelo za homologaciju bez odlaganja obavještava tijela za homologaciju drugih država članica Evropske unije i Evropsku komisiju o svim EU homologacijama tipa koje je odbilo ili povuklo i obrazlaže odluku preko sistema zajedničke bezbjedne elektronske razmjene podataka u skladu sa tehničkim u skladu sa tehničkim zahtjevima propisanim ovim zakonom.

(3) Elektronska dokumenta koja se stavljaju na raspolaganje, mehanizam razmjene, postupke za obavještavanje tijela o dodjeljivanju EU homologacija tipa, njihovim izmjenama, odbijanjima i povlačenjima i odgovarajućim bezbjednosnim mjerama u pogledu sistema zajedničke bezbjedne elektronske razmjene podataka propisuje Ministarstvo.

Sertifikat o EU homologaciji tipa

Član 50

(1) Sertifikat o EU homologaciji tipa sadrži sljedeće priloge:

- 1) opisnu dokumentaciju iz člana 45 ovog zakona;
- 2) izvještaje o ispitivanju iz člana 52 ovog zakona za homologaciju tipa sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice, odnosno obrazac sa rezultatima ispitivanja za homologaciju tipa vozila kao cjeline;
- 3) ako je riječ o homologaciji tipa vozila kao cjeline, imena i uzorke potpisa jednog ili više lica ovlaštenih za potpisivanje izjava o usaglašenosti sa naznakom njihove pozicije u privrednom subjektu;
- 4) popunjen primjerak sertifikata o usaglašenosti tipa za homologaciju tipa vozila kao cjeline ili motora.

(2) Sertifikatu o EU homologaciji tipa dodjeljuje se jedinstveni broj u skladu sa usklađenim sistemom označavanja, kojim se omogućava najmanje identifikacija države članice koja je dodijelila EU homologaciju tipa i identifikacija zahtjeva sa kojim su usaglašeni tip vozila, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica ili motor.

(3) Tijelo za homologaciju na svaki tip vozila, sistema, sastavnog dijela ili zasebne tehničke jedinice i za svaki homologovani tip motora ili homologovanu porodicu motora:

- 1) popunjava sve relevantne djelove sertifikata o EU homologaciji tipa, uključujući i njegove priloge, i prilaže izvještaj o ispitivanju;
- 2) sastavlja sadržaj opisne dokumentacije iz člana 47 stav 4 ovog zakona i bez odlaganja podnosiocu zahtjeva izdaje popunjeni sertifikat o EU homologaciji tipa sa priložima.

(4) U slučaju EU homologacije tipa čije je važenje ograničeno u skladu sa čl. 67 i 72 ovog zakona ili EU homologacije tipa na koju se ne primjenjuju određene odredbe iz ovog zakona, u sertifikatu o EU homologaciji tipa navode se ta ograničenja, odnosno odredbe iz ovog zakona koje se ne primjenjuju.

(5) Ako se na EU homologacija tipa u skladu sa članom 60 ovog zakona primjenjuju ograničenja u pogledu važenja ili ako se na tip motora ili porodicu motora ne primjenjuju određeni zahtjevi iz ovog zakona, u sertifikatu o EU homologaciji tipa se navode ta ograničenja, odnosno odredbe iz ovog zakona koje se ne primjenjuju.

(6) Ako proizvođač vozila izabere postupak mješovite homologacije tipa, tijelo za homologaciju će dopuniti opisnu dokumentaciju člana 47 stav 4 ovog zakona upućivanjem na izvještaje o ispitivanju iz člana 52 stav 1 ovog zakona za sisteme, sastavne djelove ili posebne tehničke jedinice za koje nije izdat sertifikat o EU homologaciji tipa, uključujući i tehničke zahtjeve iz ovog zakona na osnovu kojih je vozilo ispitano.

(7) Ako proizvođač vozila izabere postupak homologacije tipa u jednom koraku, tijelo za homologaciju sertifikatu o EU homologaciji tipa prilaže popis tehničkih zahtjeva u skladu sa ovim zakonom.

(8) Obrazac sertifikata o EU homologaciji tipa iz stava 2 ovog člana, sistem označavanja i obrazac izvještaja sa rezultatima ispitivanja propisuje Ministarstvo.

Posebne odredbe EU homologacija tipa za sisteme, sastavne djelove i posebne tehničke jedinice

Član 51

(1) EU homologacija tipa se dodjeljuje za sistem, sastavni dio ili posebnu tehničku jedinicu koji su skladu sa podacima navedenim u opisnoj mapi iz člana 45 ovog zakona i koji ispunjavaju tehničke zahtjeve propisane ovim zakonom.

(2) Ako su sastavni djelovi ili posebne tehničke jedinice, bez obzira na to jesu li namijenjeni za popravku, servisiranje ili održavanje, obuhvaćeni i homologacijom tipa sistema na vozilu, nije potrebna dodatna homologacija tipa sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice, osim ako je ta homologacija tipa predviđena ovim zakonom.

(3) Kada sastavni dio ili posebna tehnička jedinica koji obavljaju funkciju ili imaju posebna svojstva samo kada rade zajedno sa drugim djelovima vozila, zbog čega se usaglašenost može provjeriti samo ako sastavni dio ili posebna tehnička jedinica rade zajedno sa tim djelovima vozila:

- 1) područje primjene EU homologacije tipa sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice ograničava se u skladu sa tim;

2) u sertifikatu o EU homologaciji tipa navode se sva ograničenja upotrebe sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice, kao i posebni uslovi za ugradnju tog sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice u vozilo.

(4) Ako su sastavni dio ili posebna tehnička jedinica ugrađeni u vozilo, tijelo za homologaciju prilikom homologacije vozila provjerava njihovu usklađenost sa svim primjenjivim ograničenjima upotrebe ili uslovima ugradnje.

Ispitivanja za EU homologaciju tipa

Član 52

(1) Radi dodjele EU homologacije tipa, tijelo za homologaciju provjerava usklađenost sa tehničkim zahtjevima iz ovog zakona, na osnovu odgovarajućih ispitivanja koja sprovode tehničke službe.

(2) Osnovni elementi ispitivanja, uključujući tehničke zahtjeve usaglašenosti sa kojima se vrše ispitivanja, navode se u izvještaju o ispitivanju.

(3) Radi sprovođenja ispitivanja iz stava 1 ovog člana, proizvođač stavlja na raspolaganje tijelu za homologaciju i tehničkim službama vozilo, sistem, sastavni dio ili posebnu tehničku jedinicu, u skladu sa tehničkim propisima iz stava 5 ovog člana.

(4) Potrebna ispitivanja za EU homologaciju tipa sprovode se na vozilima, sistemima, sastavnim djelovima i posebnim tehničkim jedinicama koji predstavljaju tip koji je predmet homologacije.

(5) Umjesto ispitivanja iz stava 1 ovog člana, mogu se koristiti metode virtuelnog ispitivanja na zahtjev proizvođača i uz saglasnost tijela za homologaciju.

(6) Tehničke propise, obrazac izvještaja o ispitivanju, metode i način virtuelnog ispitivanja opisuje Ministarstvo.

Ispitivanja za EU homologaciju tipa motora sa unutrašnjim sagorijevanjem za vanputne mobilne mašine

Član 53

(1) Usklađenost sa tehničkim zahtjevima iz ovog zakona dokazuje se odgovarajućim ispitivanjima za tip motora i porodicu motora, koja sprovode tehničke službe.

(2) Proizvođač tijelu za homologaciju stavlja na raspolaganje odgovarajući broj motora koji je potreban za sprovođenje zahtijevanih ispitivanja.

(3) Ispitivanja iz stava 2 ovog člana sprovode se na motorima koji su reprezentativni za tip motora ili osnovni motor porodice motora koji treba homologovati, kada je to primjenjivo, ili proizvođač, uz saglasnost tijela za homologaciju, može da izabere i motor koji nije reprezentativan za tip motora ili za osnovni motor porodice motora koji treba homologovati, kada je to primjenjivo.

(4) Motor koji je reprezentativan za tip motora ili, kada je to primjenjivo, osnovni motor porodice motora ili motor izabran u skladu sa stavom 3 ovog člana ispituje se na dinamometru primjenom odgovarajućeg vanputnog stacionarnog ispitnog ciklusa, a proizvođač može da izabere da se ispitivanje sprovede primjenom metode diskretnog načina rada ili metode ispitivanja modalnih ciklusa sa promjenom režima rada.

(5) Izuzetno od stava 4 ovog člana, u slučaju iz st. 7 i 8 ovog člana motor promjenjive brzine određene kategorije koji se koristi za rad pri konstantnoj brzini u istoj kategoriji ne mora da se ispituje primjenom odgovarajućeg stacionarnog ispitnog ciklusa pri konstantnoj brzini.

(6) U slučaju motora konstantne brzine sa regulatorom koji može da se podešava na drugi broj obrtaja, zahtjevi iz stava 4 ovog člana moraju biti ispunjeni pri svakom konstantnom broju obrtaja koji se primjenjuje, a brojevi obrtaja brzine koji se primjenjuju za svaki tip motora navode se u opisnom dokumentu.

(7) U slučaju motora kategorije IWP namijenjenog za korišćenje i rad pri promjenjivom i pri konstantnom broju obrtaja zahtjevi iz stava 4 ovog člana moraju biti ispunjeni za svaki stacionarni ispitni ciklus koji se primjenjuje, a svaki stacionarni ispitni ciklus za koji su ti zahtjevi bili ispunjeni navodi se u opisnom dokumentu.

(8) U slučaju motora kategorije IWP namijenjenog za upotrebu umjesto motora kategorije IWA u skladu sa članom 12 stav 1 tačka 5 ovog zakona, zahtjevi iz stava 4 ovog člana moraju biti ispunjeni za svaki stacionarni ispitni ciklus koji se primjenjuje, a svaki stacionarni ispitni ciklus za koji su ti zahtjevi bili ispunjeni navodi se u opisnom dokumentu.

(9) Motori promjenjivog broja obrtaja kategorije NRE neto snage od 19 kW ili veće snage, ali ne veće od 560 kW, osim motora sa homologacijom tipa, pored zahtjeva iz stava 4 ovog člana, ispituju se i na dinamometru primjenom dinamičkog ispitnog ciklusa.

(10) Motori potkategorija NRS-v-2b i NRS-v-3 čiji je najveći broj obrtaja manji ili jednak 3400 o/min, pored zahtjeva iz stava 4 ovog člana, ispituju se i na dinamometru primjenom dinamičkog ispitnog ciklusa.

(11) Ispitne cikluse, mjerne i ispitne postupke, posebnu opremu, alate za sprovođenje tih ispitivanja i obrazac izvještaja o ispitivanju iz stava 2 i st. 4 do 9 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Sprovođenje, mjerenje i ispitivanja za EU homologaciju tipa motora

Član 54

(1) Konačni rezultati ispitivanja emisija izduvnih gasova za motore na koje se primjenjuju odredbe ovog zakona izračunavaju se na osnovu svih sljedećih rezultata laboratorijskog ispitivanja:

- 1) emisijom u kućištu radilice, kada je to zahtijevano, ukoliko nije obuhvaćena tokom mjerenja;
- 2) primjenom odgovarajućih faktora korekcije, gdje je to zahtijevano, kada motor sadrži regenerativni sistem za naknadnu obradu izduvnih gasova; i
- 3) faktor pogoršanja za sve motore koji je odgovarajući za period trajnosti emisije utvrđene ovim zakonom.

(2) Ispitivanje izduvnih emisija motora radi utvrđivanja ispunjenosti nivoa dozvoljenog sadržaja u izduvnom gasu sprovodi se za referentna goriva ili kombinaciju goriva i to:

- 1) dizel;
- 2) benzin;
- 3) mješavinu benzina i ulja, za dvotaktne motore sa spoljašnjim paljenjem smješe;
- 4) prirodni gas ili bio metan;
- 5) tečni naftni gas (TNG);
- 6) etanol;

(3) Tip motora ili porodica motora, pored zahtjeva iz ovog člana da ispunjava granice dozvoljene emisije utvrđene ovim zakonom i za svako drugo specifično gorivo, mješavinu goriva ili emulziju goriva navedenu u zahtjevu za EU homologaciju tipa motora i navedenu u opisnom dokumentu.

(4) Tehnički uslovi koje je potrebno ispuniti prilikom sprovođenja ispitivanja i mjerenja obuhvataju:

- 1) opremu i postupke za sprovođenja ispitivanja;
- 2) opremu i postupke mjerenja emisije i uzorkovanja;
- 3) metode za evaluaciju podataka i proračune;
- 4) metode utvrđivanja faktora pogoršanja;
- 5) kod motora kategorija NRE, NRG, IWP, IWA, RLR, NRS, NRSh, SMB i ATS granične vrijednosti nivoa emisije V obuhvataju:
 - metode uzimanja u obzir emisija u kućištu radilice;
 - metode određivanja i uzimanja u obzir kontinuirane ili povremene regeneracije sistema za naknadu obradu izduvnih gasova;
- 6) za elektronski upravljane motore kategorija NRE, NRG, IWP, IWA, RLL i RLR koji su u skladu sa ograničenjima nivoa V emisije kod kojih se koristi elektronska kontrola za definisanje količine i trenutka ubrizgavanja goriva ili kod kojih se koristi elektronsko upravljanje za aktiviranje, deaktiviranje ili prilagođavanje sistema za kontrolu emisije u smislu smanjivanja sadržaja NOx:
 - strategije kontrole emisija, uključujući dokumentaciju koja prikazuje strategije kontrole;
 - kontrolne mjere za NOx, uključujući metode koja se primjenjuje za kontrolu tih mjera;

- područje koje je povezano sa relevantnim vanputnim stacionarnim ispitnim ciklusom unutar kojeg se kontroliše nivo dozvoljenih odstupanja utvrđenih granica emisija;
- izbor dodatnih mjernih tačaka iz područja pod kontrolom tehničke službe u toku ispitivanja na ispitnom stolu.

(5) Ministarstvo propisuje:

- 1) metodologiju za prilagođavanje rezultata laboratorijskih ispitivanja radi uključivanja i faktora pogoršanja;
- 2) tehničke karakteristike referentnih goriva i, gdje je primjenjivo, zahtjevi za opis svih ostalih specifičnih goriva, mješavine goriva ili emulzija goriva koji su navedeni u opisnoj mapi;
- 3) detaljni tehnički zahtjevi i karakteristike za sprovođenje mjerenja i ispitivanja;
- 4) metode koja se koristi za mjerenje PN (Particulate Number), uzimajući u obzir specifikacije iz Serije 06 Pravilnika UNECE broj 49;
- 5) detaljne tehničke zahtjeve za ispitivanje motora sa dva goriva ili motora sa jednim gorivom koja koriste plinska goriva;
- 6) granične vrijednosti emisija izduvnih gasova navedenih u ovom članu.

Mjere za usaglašenost proizvodnje

Član 55

(1) Tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa preuzima mjere, ako je potrebno, u saradnji sa tijelima za homologaciju drugih država članica, radi provjere usaglašenosti proizvodnje, vozila, sistema, sastavnih djelova, posebnih tehničkih jedinica ili motora sa homologovanim tipom u cilju obezbjeđivanja da vozila, sistemi, sastavni djelovi ili posebne tehničke jedinice i motori, koji su u proizvodnji, budu usaglašena sa homologovanim tipom propisanim ovim zakonom.

(2) Tijelo za homologaciju, koje je dodijelilo homologaciju tipa vozila kao cjeline, provjerava statistički relevantan broj vozila i sertifikata o usaglašenosti radi ocjene njihove usaglašenosti, tačnost podataka u sertifikatima o usaglašenosti, kao i provjere da li je proizvođač preuzeo potrebne mjere radi obezbjeđivanja tačnosti tih podataka u sertifikatima .

(3) Tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa preuzima potrebne mjere u odnosu na tu EU homologaciju tipa radi provjere, o, ako je potrebno u saradnji sa tijelima za homologaciju drugih država članica, da su mjere iz stava 1 ovog člana i dalje odgovarajuće kako bi motori u proizvodnji i dalje bili usklađeni sa homologovanim tipom, odnosno da su vozila, sistemi, sastavni djelovi ili posebne tehničke jedinice koji su u proizvodnji, i dalje usklađeni sa homologovanim tipom, a izjave o usaglašenosti, kada je to primjenjivo, i dalje u skladu sa čl. 61 i 63 ovog zakona.

(4) Radi provjere usaglašenosti vozila, sistema, sastavnih djelova ili posebne tehničke jedinice sa homologovanim tipom, tijelo za homologaciju ili tehničke službe:

- 1) u slučaju kad su tehničkim zahtjevima iz ovog zakona propisani rasponi vrijednosti u postupcima ispitivanja , nasumično određuje vrijednosti u okviru tog raspona pri obavljanju provjera ili ispitivanja; i
- 2) imaju pristup softveru, algoritmima, dokumentaciji i svim dodatnim informacijama u skladu sa članom 46 stav 6 ovog zakona.

(5) Tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa preuzima potrebne mjere radi provjere da li proizvođač ispunjava obaveze utvrđene ovim zakonom, a naročito da li je proizvođač izmijenio ili dopunio informacije povezane sa OBD sistemom u vozilu i informacije o popravci i održavanju vozila.

(6) Ako tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa utvrdi da proizvođač više ne proizvodi vozila, sisteme, sastavne djelove ili posebne tehničke jedinice u skladu sa homologovanim tipom ili sa zahtjevima iz ovog zakona, ili da sertifikati o usaglašenosti više nijesu u skladu sa čl. 61 i 63 ovog zakona iako se proizvodnja nastavila, preuzima potrebne mjere radi obezbjeđivanja usklađenosti proizvodnje ili povlači EU homologaciju tipa.

(7) Radi provjere usaglašenosti motora sa homologovanim tipom tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa može da sprovede potrebne provjere ili ispitivanja EU homologaciju tipa na uzorcima uzetim u prostorijama proizvođača, kao i u njegovim proizvodnim pogonima.

(8) Postupak provjere usaglašenosti proizvodnje i sprovođenja mjera iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Naknade za EU homologaciju tipa

Član 56

(1) Naknadu za EU homologaciju tipa plaća proizvođač koji podnosi zahtjev za EU homologaciju tipa.

(2) Visinu naknade iz stava 1 ovog člana utvrđuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

5. Izmjene i važenje EU homologacije tipa

Izmjene EU homologacija tipa

Član 57

(1) Proizvođač, bez odlaganja, obavještava tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa o promjenama podataka iz opisne mape uključujući sve naknadne promjene.

(2) Tijelo za homologaciju odlučuje da li je zbog promjene podataka iz stava 1 ovog člana potrebna izmjena, u obliku revizije ili proširenja EU homologacije tipa u skladu sa članom 58 ovog zakona ili je potrebna nova EU homologacija tipa.

(3) Zahtjev za izmjenu EU homologacije tipa podnosi se samo tijelu za homologaciju koje je dodijelilo postojeću EU homologaciju tipa.

(4) Ako tijelo za homologaciju utvrdi da je zbog izmjene EU homologacije tipa potrebno sprovesti ponovne preglede ili ispitivanja, o tome obavještava proizvođača.

(5) Ako tijelo za homologaciju na osnovu pregleda ili ispitivanja iz stava 4 ovog člana utvrdi da su zahtjevi za EU homologaciju tipa i dalje ispunjeni, primjenjuju se postupci iz člana 58 ovog zakona.

(6) Ako tijelo za homologaciju utvrdi da promjene podataka iz opisne mape ne mogu da budu predmet proširenja postojeće homologacije, odbiće zahtjev za izmjene EU homologacije tipa i obavještava proizvođača da podnese zahtjev za novu EU homologaciju tipa.

Revizije i proširenja EU homologacija tipa

Član 58

(1) Izmjena EU homologacije tipa vrši se na zahtjev proizvođača radi revizije ili proširenja EU homologacije tipa.

(2) Izmjena EU homologacije tipa smatra se revizijom ako tijelo za homologaciju utvrdi da je predmetni tip vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice i nakon izmjene podataka iz opisne dokumentacije iz člana 47 stav 5 ovog zakona i dalje ispunjava primjenjive zahtjeve koji se odnose na taj tip, i da nije potrebno ponavljanje pregleda ili ispitivanja, u kom slučaju tijelo za homologaciju, bez odlaganja, izdaje potrebne revidovane stranice opisne dokumentacije, na način da označava svaku revidovanu stranicu tako da su jasno vidljivi priroda promjene i datum ponovnog izdavanja, ili izdaje konsolidovanu i ažuriranu verziju opisne dokumentacije sa detaljnim opisom promjena.

(3) Izmjena EU homologacije tipa smatra se proširenjem, ako tijelo za homologaciju utvrdi da su podaci iz opisne dokumentacije izmijenjeni i ako se primjenjuje najmanje jedno od sljedećeg:

- 1) potrebni su dodatni pregledi ili ispitivanja radi provjere trajne usklađenosti sa zahtjevima na kojima se zasniva postojeća EU homologacija tipa;
- 2) došlo je do promjene bilo koje informacije u sertifikatu o EU homologaciji tipa, osim u prilogima; ili
- 3) na homologovani tip vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice i tipa ili porodice motora počinju da se primjenjuju novi zahtjevi utvrđeni ovim zakonom.

(4) U slučaju proširenja iz stava 3 ovog člana, tijelo za homologaciju, bez odlaganja, izdaje ažurirani sertifikat o EU homologaciji tipa označen brojem proširenja, uvećanim u skladu sa brojem uzastopnih prethodnih proširenja, u kojem se navodi razlog za proširenje, datum ponovnog izdavanja i, prema potrebi, period važenja.

(5) Prilikom svake izmjene stranica opisne dokumentacije ili izdavanjem konsolidovane, ažurirane verzije opisne dokumentacije, upopis iz opisne dokumentacije koji se prilaže

sertifikatu o EU homologaciji tipa, ažurira se tako da sadrži datum posljednjeg proširenja ili revizije ili datum najnovije konsolidacije .

(6) Proširenje homologacije tipa vozila, tipa ili porodice motora nije potrebno ako su novi zahtjevi iz stava 3 tačka 3 ovog člana tehnički nijesu bitni za taj tip vozila ili se odnose na druge kategorije vozila kojima to vozilo ne pripada ili nijesu bitni taj tip ili porodicu motora s obzirom na njihove vrijednosti emisija.

Izdavanje i obavještenje o izmjeni

Član 59

(1) U slučaju proširenja svih značajnih odjeljaka sertifikata EU homologacije tipa, njegovi prilozi i popis sadržaja opisne dokumentacije ažuriraju se , a ažurirani sertifikat i njegovi prilozi izdaju se podnosiocu zahtjeva bez odlaganja.

(2) U slučaju revizije, tijelo za homologaciju podnosiocu zahtjeva, bez odlaganja, izdaje revidirane dokumente ili po potrebi konsolidovanu, ažuriranu verziju, uključujući revidovan popis sadržaja dokumentacije.

(3) Tijelo za homologaciju o svakoj izmjeni na EU homologacijama tipa obavještava tijela za homologaciju drugih država članica u skladu sa postupcima iz člana 47 ovog zakona.

(4) Za tip ili porodicu motora tijelo za homologaciju putem IMI sistema obavještava tijela za homologaciju drugih država članica o svakoj izmjeni EU homologacije tipa u skladu sa članom 48 stav 5 ovog zakona.

Prestanak važenja EU homologacije tipa

Član 60

(1) Tijelo za homologaciju provjerava da li je tip vozila usklađena tehničkim zahtjevima iz ovog zakona koji se odnose na taj tip, i to sedam godina nakon posljednjeg ažuriranja opisne dokumentacije u slučaju sertifikata o EU homologaciji tipa za tip vozila kao cjeline za vozila kategorije M1 i N1, a deset godina za vozila kategorije M2, M3, N2, N3, i O.

(2) Kada tijelo za homologaciju sprovede provjeru iz stava 1 ovog člana ispitivanja iz čl. 52 i 53 ovog zakona nije potrebno ponavljati.

(3) EU homologacija tipa prestaje da važi u bilo kojem od sljedećih slučajeva, i to ako:

- 1) se usvoje novi tehnički zahtjevi koji se primjenjuju na homologovani tip vozila, sistema, sastavnog dijela, posebne tehničke jedinice ili motora za stavljanje na tržište, registraciju ili stavljanje u upotrebu, a EU homologaciju tipa nije moguće proširiti ili izvršiti njenu reviziju;
- 2) se provjerom iz stava 1 ovog člana utvrdi da vozilo nije u skladu sa tehničkim zahtjevima koji se odnose na taj tip;
- 3) se trajno i dobrovoljno obustavi proizvodnja vozila koji su u skladu sa homologovanim tipom vozila, pri čemu se smatra da je proizvodnja obustavljena ako u prethodne dvije godine nije proizvedeno nijedno vozilo tog tipa, a homologacija tipa vozila i dalje važi za potrebe registracije ili stavljanja u upotrebu dok se ne primijeni tačka 1 ovog stava;
- 4) je EU homologacija tipa povučena u skladu sa članom 49 ovog zakona;
- 5) prestane da važi sertifikat o EU homologaciji tipa zbog ograničenja iz člana 67 stav 6 ovog zakona;
- 6) se utvrdi da je homologacija tipa dodijeljena na osnovu netačnih izjava, falsifikovanih rezultata ispitivanja ili izostavljenih podataka zbog kojih bi zahtjev za dodjelu homologacije bio odbijen.

(4) Ako homologacija tipa vozila kao cjeline, samo jedne varijante u okviru tipa vozila ili jedne verzije u okviru varijante tipa prestaje da važi, homologacija tipa vozila kao cjeline tog tipa vozila prestaje da važi samo za tu varijantu ili verziju.

(5) Ako uslovi za važenje EU homologacije tipa motora ili porodice motora više nisu ispunjeni u odnosu na samo jedan tip motora u okviru porodice motora, EU homologacija tipa te porodice motora prestaje da važi samo za taj određeni tip motora.

(6) Ako se utvrdi da vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica ili motor nije u skladu sa homologovanim tipom, tijelo za homologaciju povlači sertifikat o homologaciji tipa.

(7) Ako se proizvodnja određenog tipa vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice obustavi proizvođač o tome, bez odlaganja, obavještava tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa, a u slučaju obustave proizvodnje tipa ili porodice motora, u roku od mjesec dana.

(8) Tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa u roku od mjesec dana od prijema obavještenja iz stava 7 ovog člana, obavještava tijela za homologaciju drugih država članica Evropske unije.

(9) Ako sertifikat o EU homologaciji tipa prestane da važi, proizvođač o tome bez odlaganja, obavještava tijelo za homologaciju koje je dodijelilo tu EU homologaciju tipa.

(10) Po prijemu obavještenja proizvođača tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa, bez odlaganja, obavještava tijela za homologaciju drugih država članica Evropske unije i Evropsku komisiju o svim bitnim informacijama koje se odnose na stavljanje na tržište, registraciju ili stavljanje u upotrebu vozila, sistema, sastavnog dijela, posebne tehničke jedinice ili motora.

(11) Kada se obavještenje iz stava 9 ovog člana odnosi na vozila, to obavještenje sadrži i datum proizvodnje posljednjeg proizvedenog vozila i identifikacioni broj vozila (VIN), a kada se odnosi na tip ili porodicu motora u datum proizvodnje posljednjeg proizvedenog vozila i identifikacioni broj motora.

(12) Obaveza iz stava 11 ovog člana, smatra se ispunjenom kada se relevantne informacije učitaju u IML sistem.

(13) Kada samo jedna varijanta tipa ili jedna verzija u okviru varijante tipa prestane da važi, EU homologacija tipa tog vozila prestaje da važi samo za tu varijantu ili verziju.

6. Sertifikat i oznake

Sertifikat o usaglašenosti

Član 61

(1) Proizvođač za svako potpuno, nepotpuno ili dovršeno vozilo, proizvedeno u skladu sa homologovanim tipom, kupcu uz vozilo izdaje sertifikat o usaglašenosti.

(2) Sertifikat iz stava 1 ovog člana o usaglašenosti vozila sadrži glavne karakteristike vozila, radni učinak i datum proizvodnje vozila.

(3) Sertifikat iz stava 1 ovog člana, bez obzira da li je vozilo potpuno, nepotpuno ili dovršeno, izdaje se besplatno bez podnošenja posebnog zahtjeva, u štampanom obliku koji onemogućava falsifikovanje. .

(4) Proizvođač nije dužan da od 05.jula 2026. godine izdaje sertifikat o usaglašenosti u štampanom obliku, ako stavi na raspolaganje sertifikat o usaglašenosti u skladu sa članom 63 ovog zakona.

(5) Proizvođač na zahtjev vlasnika vozila, u periodu od deset godina od dana proizvodnje vozila, izdaje duplikat sertifikata o usaglašenosti, koji na prednjoj strani svakog duplikata mora da ima navedenu oznaku „Duplikat“.

(6) Za izdavanje duplikata sertifikata o usaglašenosti, plaća se naknada koja ne prelazi troškove izdavanja duplikata

(7) Sertifikat o usaglašenosti sačinjava se na crnogorskom jeziku i najmanje jednom od službenih jezika Evropske unije.

(8) Sertifikat o usaglašenosti se ispunjava u cijelosti i ne smije da sadrži ograničenja u vezi sa upotrebom vozila osim ograničenja predviđenih ovim zakonom.

(9) Za nepotpuno osnovno vozilo proizvođač popunjava samo djelove sertifikata o usaglašenosti koje odgovaraju stepenu potpunosti vozila.

(10) Za nepotpuno ili dovršeno vozilo proizvođač popunjava samo one djelove sertifikata o usaglašenosti koji se odnose na izmjene ili dopune koje se odnose na trenutni stepen homologacije i, prema potrebi, prilaže sve sertifikate o usaglašenosti iz prethodnih faza homologacije.

(10) Sertifikat o usaglašenosti vozila za vozila homologovana u skladu sa članom 67 stav 2 ovog zakona u naslovu sadrži navod: „Za potpuna/dovršena vozila, homologovana primjenom člana 67 stav 5 Zakona o homologaciji vozila, sistema, sastavnih djelova vozila i posebnih tehničkih jedinica od 15.januara 2013. godine za vozila s dva ili tri točka i četvorocikle (privremena homologacija)“;

(11) Sertifikat o usaglašenosti za vozila homologovana u skladu sa članom 70 ovog zakona u naslovu sadrži navod: „Za potpuna/dovršena vozila, homologovana u malim serijama, homologovana primjenom Zakona o homologaciji vozila, sistema, sastavnih djelova vozila i posebnih tehničkih jedinica za vozila sa dva ili tri točka i četvorocikle”, sa navedenim datumom proizvodnje i rednim brojem, do maksimalno definisanog broja.

(12) Sertifikat o usaglašenosti vozila za vozila homologovana u postupku nacionalne homologacije tipa malih proizvodnih serija iz člana 71 ovog zakona u naslovu sadrži navod: „Za potpuna/dovršena vozila, homologovana u malim serijama, homologovana primjenom člana 51 Zakona o homologaciji od 5. februara 2013. godine za vozila za poljoprivredu i šumarstvo (privremena homologacija)”.

(13) Sadržaj i izgled obrasca sertifikata o usaglašenosti, sigurnosne elemente radi spečavanja falsifikovanja i uputstvo o načinu potpisivanja sertifikata o usaglašenosti propisuje Ministarstvo.

Sertifikat o usaglašenosti za motore

Član 62

(1) Proizvođač koji ima EU homologaciju tipa motora ili porodice motora izdaje izjavu o usaglašenosti koja se prilaže motorima koji se stavljaju na tržište na osnovu izuzeća koja se odnose na:

- 1) motore namijenjene za upotrebu u oružanim snagama, kojima se ne smatraju vartogasne službe, službe civilne zaštite, službe odgovorne za održavanje javnog reda i hitne medicinske službe;
- 2) motore za koje nije data EU homologacija tipa u skladu sa ovim zakonom u cilju ispitivanja na terenu;
- 3) motore posebne namjene koji ispunjavaju granične vrijednosti emisija gasovitih i čvrstih materija kada su namijenjeni za ugradnju u vanputne mobilne mašine koje se koriste u potencijalno eksplozivnim atmosferama;
- 4) motore posebne namjene to za ugradnju u vanputne mobilne mašine koje se isključivo koriste za spuštanje i podizanje čamaca za spašavanje kojima upravlja nadležna služba za spašavanje;
- 5) zamjenske motore kategorija RLL ili RLR koji su stavljeni na tržište do 31. decembra 2011. godine, ako ispunjavaju granične vrijednosti emisija koje su važile da dan 31. decembar 2011. godine ili strožije granične vrijednosti emisija;
- 6) izuzeća za nove tehnologije ili nove koncepte u kom periodu tijelo za homologaciju može da izda privremenu EU homologaciju tipa koja važi samo na teritoriji Crne Gore, samo za tip motora ili porodicu motora obuhvaćenu traženim izuzećem i najmanje 36 mjeseci;
- 7) motore kategorije RLL maksimalne neto snage veće od 2.000kW koji nijesu u skladu sa graničnim vrijednostima emisija, a namijenjeni su ugradnji u lokomotive koje se koriste isključivo na tehnički izolovanoj željezničkoj mreži širine kolosijeka 1520mm, pod uslovom da ispunjavaju najmanje granične vrijednosti emisija koje su važile na dan 31.12.2011. godine, i da tijela za homologaciju država članica dodjeljuju EU homologaciju tipa i odobravaju stavljanje na tržište takvih motora;
- 8) zamjenske motore za period koji ne može biti duži od 15 godina od datuma za stavljanje na tržište motora stepena V koji se primjenjuju, pod uslovom da ti motori pripadaju kategoriji ekvivalentnoj kategoriji NRS referentne snage od najmanje 19 kW ili da pripadaju kategoriji ekvivalentnoj kategoriji NRG ako zamjenski i originalni motor pripadaju kategoriji motora ili rasponu snage koji nijesu bili predmet obavezne homologacije tipa na nivou Evropske unije do 31.12.2016. godine;
- 9) zamjenske motore na period od najviše 20 godina od datuma za stavljanje na tržište motora stepena V koji se primjenjuju, pod uslovom da ti motori:
 - pripadaju kategoriji NRE referentne snage od najmanje 19 kW i najviše 560kW i da ispunjavaju zahtjeve stepena emisije koji je prestao da važi najviše 20 godina prije njihovog stavljanja na tržište uz najmanje jednako stroga ograničenja emisija koja su morala biti ispunjena kada je motor koji se zamjenjuje izvorno stavljen na tržište;

- pripadaju kategoriji ekvivalentnoj kategoriji NRE referentne snage veće od 560kW, a zamjenski motor i originalni motor pripadaju kategoriji motora ili rasponu snage koji nisu bili predmet obavezne homologacije tipa na nivou Evropske unije do 31.12.2016. godine.

(2) U slučaju izdavanja privremene EU homologacije tipa, tijelo za homologaciju o tome, bez odlaganja, obavještava Komisiju i druge države članice Evropske Unije, dostavljanjem odgovarajuće dokumentacije, a u naslovu EU homologacije tipa ili izjavi o usaglašenosti navodi se da je ta homologacija privremena.

(3) Izjava o usaglašenosti naročito sadrži posebne karakteristike i ograničenja koja se odnose na motor za koji se izdaje i izdaje se bez naknade zajedno sa motorom i, kada je to primjenjivo, prilaže vanputnoj mobilnoj mašini u koju je motor ugrađen, bez podnošenja zahtjeva za izdavanje a može biti izdata i kao datoteka u zaštićenom elektronskom obliku.

(4) Proizvođač na zahtjev krajnjeg korisnika izdaje duplikat izjave o usaglašenosti, u periodu od deset godina od datuma proizvodnje motora, uz naknadu u iznosu koja ne može biti viša od troškova njenog izdavanja, sa navođenjem riječi „duplikat” na duplikatu izjave o usaglašenosti.

(5) Izjava o usaglašenosti sačinjava se na crnogorskom jeziku i najmanje jednom od službenih jezika Evropske unije.

(6) Izjava o usaglašenosti popunjava se u cijelosti i ne smije da sadrži ograničenja u vezi upotrebe motora osim ograničenja utvrđenih propisom Ministarstva.

Sertifikat o usaglašenosti u elektronskom obliku

Član 63

(1) Proizvođač sertifikat o usaglašenosti stavlja na raspolaganje tijelu za homologaciju koje je dodijelilo homologaciju tipa vozila kao cjeline bez naknade, u elektronskom obliku.

(2) Tijelo za homologaciju sertifikat o usaglašenosti u elektronskom obliku stavlja na raspolaganje tako da pristup sertifikatu imaju tijela za homologaciju, organ nadzora na tržištu, tijela za registraciju država članica Evropske unije i Evropska komisija.

(3) Proizvođač može biti izuzet od obaveze iz stava 1 ovog člana za tipove vozila koji imaju nacionalnu homologaciju tipa vozila proizvedenih u malim serijama, u skladu sa članom 71 ovog zakona.

(4) Tijelo za homologaciju koje je primilo sertifikat o usaglašenosti kao strukturirane podatke u elektronskom obliku obezbjeđuje pristup sertifikatu koji je ograničen samo na čitanje podataka, dok u slučaju vozila proizvedenih u više faza pristup sertifikatu omogućava u narednoj fazi.

(5) Razmjena elektronskih podataka sprovodi se putem protokola za bezbjednu razmjenu podataka.

(6) Uspostavlja se organizacija i struktura mreže podataka koja omogućava prijem podataka u vezi sa sertifikatima o usaglašenosti kao strukturiranim podacima u elektronskom obliku.

(7) Od 5. jula 2026. godine, Ministarstvo javno objavljuje informacije sadržane u sertifikatu o usaglašenosti za svako vozilo, osim identifikacionih brojeva vozila, u obliku strukturiranih podataka u elektronskom formatu u zajedničkom sistemu bezbjedne elektronske razmjene iz člana 63 ovog zakona.

(9) Od 5. jula 2026. godine u izuzetnim slučajevima, ako nacionalno tijelo to zatraži, proizvođač izdaje duplikat sertifikata o usaglašenosti u papirnom obliku.

(10) Sadržaj i izgled obrasca sertifikata o usaglašenosti u elektronskom obliku, zahtjeve u vezi sa bezbjednom razmjenom podataka i izuzeća od tehničkih zahtjeva za proizvođače određenih kategorija vozila i tipova vozila proizvedenih u malim serijama propisuje Ministarstvo.

Označavanje pločicama, oznakama i simbolima homologacije tipa vozila, sastavnih dijelova i posebnih tehničkih jedinica

Član 64

(1) Proizvođači stavljaju na tržište ili stavljaju na raspolaganje na tržištu isključivo vozila, sastavne dijelove i posebne tehničke jedinice koji su označeni u skladu sa ovim zakonom, propisima Evropske unije, pravilnicima UNECE i kodovima OECD.

(2) Proizvođač vozila na svako proizvedeno vozilo, koje je usklađeno sa homologovanim tipom, postavlja propisanu pločicu i, prema potrebi, dodatne pločice, oznake ili simbole.

(3) Proizvođač sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice i motora na svaki sastavni dio i posebnu tehničku jedinicu i motor, proizvedene u skladu sa homologovanim tipom, postavlja dodijeljenu oznaku homologacije tipa.

(4) Ako se oznaka homologacije tipa iz stava 3 ovog člana ne zahtijeva, proizvođač na sastavni dio ili posebnu tehničku jedinicu postavlja najmanje svoje trgovačko ime ili trgovačku oznaku, kao i broj tipa ili identifikacioni broj.

(5) Izgled pločica i oznake ili simbole homologacije tipa sastavnih djelova ili posebnih tehničkih jedinica iz st. 2 i 3 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Oznaka motora

Član 65

(1) Proizvođač na svaki motor proizveden u skladu sa odobrenim tipom postavlja oznaku motora.

(2) Oznaka motora sadrži dodatne informacije kojima se ukazuje da se na motor primjenjuju izuzeća ili prelazne odredbe u slučaju:

- 1) motora namijenjenih za izvoz u treće zemlje koji su proizvedeni u Crnoj Gori, Evropskoj uniji ili van Evropske Unije koji su nakon toga ugrađuju u vanputne mobilne mašine u Evropskoj uniji;
- 2) motora namijenjenih za upotrebu u oružanim snagama, kojima se ne smatraju vatrogasne službe, službe civilne zaštite, službe odgovorne za održavanje javnog reda i hitne medicinske službe ;
- 3) motora posebne namjene za ugradnju u vanputne mobilne mašine koje se upotrebljavaju u potencijalno eksplozivnim atmosferama;
- 4) motora posebne namjene za ugradnju u vanputne mobilne mašine koji se upotrebljavaju isključivo za spuštanje i dizanje brodova za spašavanje kojima upravlja nadležna služba za spašavanje;
- 5) motora u kategorijama RLL ili RLR;
- 6) motora koji su privremeno stavljeni na tržište, a nijesu dobili EU homologaciju tipa u skladu sa ovim zakonom u cilju terenskog ispitivanja;
- 7) prelaznih motora i, kada je to primjenjivo, vanputnih mobilnih mašina u koje su ti prelazni motori ugrađeni;
- 8) zamjenskih motora kategorija RLL ili RLR koji su stavljeni na tržište i zamjenskih motora ekvivalentne kategorije NRS referentne snage od najmanje 19 kW ili pripadaju kategoriji ekvivalentnoj kategoriji NRG ako zamjenski motor i prethodni motor pripadaju kategoriji motora ili rasponu snage koji nisu bili predmet obavezne homologacije tipa;
- 9) zamjenskih motora koji pripadaju kategoriji NRE referentne snage od najmanje 19 kW i najviše 560 kW i referentne snage veće od 560 kW, a zamjenski motor i prethodni motor pripadaju kategoriji motora ili rasponu snage koji nisu bili predmet obavezne homologacije tipa.

(2) Izgled trajne oznake, kao i sadržaj informacija na oznakama motora, propisuje Ministarstvo.

Privremene oznake motora

Član 66

(1) Proizvođač na svaki motor koji je proizveden u skladu sa homologovanim tipom i koji se stavlja na tržište odvojeno od njegovog sistema za naknadnu obradu izduvnih gasova postavlja privremenu oznaku.

(2) Motor koji još nije usaglašen sa homologovanim tipom i koji se isporučuje proizvođaču tog motora označava se isključivo privremenom oznakom.

(3) Izgled privremene oznake, informacija na oznakama motora, propisuje Ministarstvo.

7. EU homologacija tipa za nove tehnologije ili nova tehnička rješenja

Izuzeci za nove tehnologije ili nova tehnička rješenja

Član 67

(1) Proizvođač može da podnese zahtjev za EU homologaciju tipa za tip vozila, sistem, sastavni dio ili posebnu tehničku jedinicu ili motor koji uključuje nove tehnologije ili nova tehnička rješenja.

(2) Tijelo za homologaciju dodjeljuje EU homologaciju tipa iz stava 1 ovog člana ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) u zahtjevu za EU homologaciju tipa navedeni su razlozi zbog kojih nove tehnologije ili tehnička rješenja vozila, sistema, sastavnog djela, posebne tehničke jedinice ili motora nijesu u skladu sa propisima Evropske unije, odnosno u skladu sa UNECE pravilnicima za koje ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije;
- 2) u zahtjevu za EU homologaciju tipa opisan je uticaj novih tehnologija ili tehničkih rješenja na bezbjednost i životnu sredinu, kao i mjere koje se preduzimaju radi obezbjeđivanja nivoa bezbjednosti i zaštite životne sredine u skladu sa zahtjevima u pogledu kojih se traži izuzeće; i
- 3) zahtjev sadrži opis ispitivanja i rezultate kojima se dokazuje da je ispunjen uslov iz tačke 2 ovog stava.

(3) Tijelo za homologaciju dodjeljuje EU homologacije tipa sa izuzećem za nove tehnologije ili nova tehnička rješenja.

(4) Do dodjele EU homologacije tipa iz stava 3 ovog člana, tijelo za homologaciju može da dodijeli privremenu EU homologaciju tipa za tip vozila obuhvaćen traženim izuzećem koja važi samo na području države članice tog tijela za homologaciju i o tome obavještava Evropsku komisiju i druge države članice Evropske unije dostavljanjem dokumentacije koja sadrži informacije iz stava 2 ovog člana, pri čemu u naslovu sertifikata o EU homologaciji tipa i sertifikata o usaglašenosti jasno naznačeno da je EU homologacija tipa privremena i da ima ograničeno teritorijalno važenje.

(5) Tijelo za homologaciju može da prihvati privremenu EU homologaciju izdatu od tijela za homologaciju drugih država na svom državnom području, ako o prihvatanju pisanim putem obavijesti tijelo za homologaciju koje je dodijelilo privremenu EU homologaciju tipa.

(6) Prilikom dodjele EU homologacije u skladu sa stavom 5 ovog člana prema potrebi se navode ograničenja homologacije, naročito o najvećem broju obuhvaćenih vozila, pri čemu u svim slučajevima EU homologacija tipa važi najmanje 36 mjeseci.

(7) Ako Ministarstvo odbije da dodijeli EU homologaciju tipa, tijelo za homologaciju odmah obavještava nosioca privremene EU homologacije tipa iz stava 4 ovog člana, o tome da će privremena EU homologacija tipa biti opozvana šest mjeseci nakon datuma provedbenog akta.

(8) Vozila proizvedena u skladu sa privremenom EU homologacijom tipa, prije isteka njene važnosti, mogu se staviti na tržište, registrovati ili staviti u upotrebu u Crnoj Gori ako su ispunjeni uslovi iz stava 5 ovog člana.

Obaveze proizvođača u pogledu izvještavanja o proizvodnji motora

Član 68

(1) Proizvođač podnosi tijelu za homologaciju koje je izdalo EU homologaciju tipa izvještaj koji sadrži broj motora za svaki tip motora i potkategoriju motora proizvedenih u skladu sa ovim zakonom i EU odobrenjem tipa od podnošenja posljednjeg izvještaja o proizvodnji ili od dana kada su zahtjevi iz ovog zakona postali prvi put primjenjivi.

(2) Izvještaj iz stava 1 ovog člana podnosi se:

- 1) u roku od 45 dana od završetka svake kalendarske godine;
- 2) odmah nakon svakog datuma za stavljanje na tržište motora utvrđenog ovim zakonom; i
- 3) do bilo kojeg drugog datuma koji tijelo za homologaciju može da odredi.

(3) Izveštaj iz stava 1 ovog člana sadrži povezanost identifikacionih brojeva sa odgovarajućim tipovima motora i, kada je to primjenjivo, porodicama motora i brojevima EU homologacije tipa, ako ta povezanost nije određena sistemom kodiranja motora.

(4) U izvještaju iz stava 1 ovog člana jasno se navodi ako je proizvođač prestao da proizvodi homologovani tip motora ili homologovanu porodicu motora.

(5) Proizvođač čuva primjerak izvještaja iz stava 1 ovog člana najmanje 20 godina nakon isteka važenja odgovarajuće EU homologacije tipa.

(6) Sadržaj izvještaja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Mjere provjere kod motora

Član 69

(1) Tijelo za homologaciju države članice koje je dodijelilo EU homologaciju tipa preuzima mjere potrebne radi provjere, prema potrebi u saradnji sa tijelima za homologaciju drugih država članica, da su identifikacioni brojevi u vezi sa EU homologacijom tipa ispravno dodijeljeni proizvođačima i da ih ispravno upotrebljavaju prije stavljanja na tržište ili stavljanja na raspolaganje na tržište motora sa homologacijom tipa.

(2) Dodatna provjera identifikacionih brojeva iz stava 1 ovog člana, može se sprovesti prilikom kontrole usaglašenosti proizvodnje iz člana 55 ovog zakona.

(3) Radi provjere identifikacionih brojeva, proizvođač ili njegov ovlašćeni zastupnik, dužan je da na zahtjev i bez odlaganja, dostavi nadležnom tijelu za homologaciju sve potrebne informacije o kupcima proizvođača, zajedno sa identifikacionim brojevima motora koji su prijavljeni kao proizvedeni u skladu sa članom 68 ovog zakona.

(4) Ako su motori stavljeni na raspolaganje proizvođaču originalnih djelova (OEM), proizvođač nije dužan da dostavlja dodatne informacije, osim informacija iz stava 3 ovog člana.

(5) Ako proizvođač, na zahtjev tijela za homologaciju ne može da dokaže usklađenost sa zahtjevima koji se odnose na propisanu oznaku motora, tijelo za homologaciju može povući EU homologaciju tipa dodijeljenu za odgovarajući tip motora ili odgovarajuću porodicu motora.

(6) U slučaju iz stava 5 ovog člana, tijela za homologaciju međusobno se obavještavaju u roku od mjesec dana o svakom povlačenju EU homologacije tipa i o razlozima za povlačenje, u skladu sa članom 48 stav 5 ovog zakona.

8. Vozila proizvedena u malim serijama

EU homologacija tipa vozila proizvedenih u malim serijama

Član 70

(1) EU homologacija tipa vozila proizvedenih u malim serijama je postupak u kome tijelo za homologaciju, na zahtjev proizvođača i u okviru godišnjih količinskih ograničenja za vozila kategorija M, N i O dodjeljuje EU homologaciju tipa za tip vozila proizvedenog u maloj seriji koji ispunjava najmanje tehničke zahtjeve iz ovog zakona.

(2) Odredba stava 1 ovog člana, ne primjenjuje se na vozila posebne namjene.

(3) Sertifikatu o EU homologaciji tipa za vozila proizvedena u malim serijama dodjeljuje se jedinstveni broj u skladu sa usklađenim sistemom numeričkog označavanja, kojim se omogućava najmanje identifikacija države članice koja je dodijelila EU homologaciju tipa i identifikacija zahtjeva sa kojima su tip vozila, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica ili motor usaglašeni.

(4) Bliže kriterijume i tehničke zahtjeve za EU homologaciju tipa vozila proizvedenih u malim serijama za vozila kategorija M, N i O, godišnja količinska ograničenja, izgled i sadržaj obrazaca i sistem numeričkog označavanja za sertifikate o EU homologaciji tipa za vozila proizvedena u malim serijama, kao i o izmjeni tehničkih zahtjeva i količinskih godišnjih ograničenja za vozila proizvedena u maloj seriji za vozila kategorija M, N i O, u skladu sa propisima Evropske unije, propisuje Ministarstvo.

Nacionalna homologacija tipa vozila proizvedenih u malim serijama

Član 71

(1) Proizvođač može da podnese zahtjev za nacionalnu homologaciju tipa vozila proizvedenih u malim serijama u okviru utvrđenih godišnjih količinskih ograničenja koja se odnose i na stavljanje na raspolaganje na tržištu, registraciju ili stavljanje u upotrebu vozila homologovanog tipa na tržištu svake države članice Evropske unije u toj godini.

(2) Ministarstvo može da odluči o izuzeću bilo kog tipa vozila iz stava 1 ovog člana od obaveze usaglašavanja sa jednim ili više zahtjeva propisanih ovim zakonom, ako utvrdi odgovarajuće alternativne zahtjeve.

(3) U postupku nacionalne homologacije vozila proizvedenih u malim serijama, tijelo za homologaciju prihvata sisteme, sastavne djelove i posebne tehničke jedinice kojima je dodijeljena EU homologacija tipa u skladu sa propisima Evropske unije ili UNECE propisima za koje nisu donešeni ekvivalentni propisi Evropske unije.

(4) Sertifikatu o nacionalnoj homologaciji tipa vozila proizvedenih u malim serijama dodjeljuje se jedinstveni broj u skladu sa usklađenim sistemom numeričkog označavanja, kojim se omogućava najmanje identifikacija države članice koja je dodijelila homologaciju tipa i utvrđivanje da se homologacija dodjeljuje za nacionalne homologacije tipa vozila proizvedenih u malim serijama.

(5) Sertifikat o nacionalnoj homologaciji tipa vozila proizvedenih u malim serijama izdaje se pod nazivom „Sertifikat o nacionalnoj homologaciji tipa vozila proizvedenih u malim serijama”.

(6) Izuzeća i alternativne tehničke zahtjeve za nacionalnu homologaciju tipa vozila proizvedenih u malim serijama iz stava 2 ovog člana, sistem numeričkog označavanja sertifikata o nacionalnoj homologaciji tipa vozila proizvedenih u malim serijama, i sadržaj i izgled obrasca sertifikata iz stava 5 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Važenje nacionalne homologacije tipa vozila proizvedenih u malim serijama

Član 72

(1) Važenje nacionalne homologacije tipa vozila proizvedenih u malim serijama koju je izdalo tijelo za homologaciju tipa ograničeno je na područje Crne Gore.

(2) Na zahtjev proizvođača tijelo za homologaciju, dostavlja tijelima za homologaciju država članica Evropske unije, koje je izabrao proizvođač, u pisanoj ili elektronskoj formi, kopiju sertifikata o nacionalnoj homologaciji tipa, kao i odgovarajuće djelove opisne dokumentacije.

(3) Tijelo za homologaciju može da prihvati nacionalnu homologaciju tipa iz druge države, osim u slučaju ako postoji sumnja da nacionalni tehnički zahtjevi na osnovu kojih je vozilo homologovano nijesu u skladu sa ovim zakonom.

(4) Tijelo za homologaciju prihvata stavljanje na tržište, registraciju ili stavljanje u upotrebu vozila sa nacionalnom homologacijom tipa vozila u malim serijama izdatom u drugoj državi, osim ako osnovano smatra da nacionalni tehnički zahtjevi u skladu sa kojima je vozilo homologovano nisu ekvivalentni zahtjevima propisanim ovim zakonom.

(5) O odluci o prihvatanju ili ne prihvatanju nacionalne homologacije tipa izdate u drugoj državi tijelo za homologaciju, u roku od 60 dana od dana prijema kopije sertifikata o nacionalnoj homologaciji tipa iz stava 2 ovog člana, obavještava tijelo za homologaciju te države.

(6) Ako obavještenje nije dostavljeno u roku iz stava 5 ovog člana, homologacija tipa smatra se se prihvaćenom.

(7) Ako se za vozila sa nacionalnom homologacijom tipa vozila proizvedenih u malim serijama, za koje je u drugoj državi izdata nacionalna homologacija tipa vozila u malim serijama, podnese zahtjev za stavljanje na tržište, registraciju ili stavljanje u upotrebu u drugoj državi članici Evropske unije, tijelo za homologaciju koje je dodijelilo nacionalnu homologaciju tipa vozila proizvedenih u malim serijama dostavlja tijelu za homologaciju države članice Evropske unije kopiju sertifikata o homologaciji tipa, sa odgovarajućim djelovima opisnog dokumenta.

9. Homologacija pojedinačnog vozila

EU homologacija pojedinačnog vozila

Član 73

(1) EU homologacija pojedinačnog vozila i vozila posebne namjene dodjeljuje se za vozilo koje je usaglašeno sa tehničkim zahtjevima iz ovog zakona, pri čemu se EU homologacija pojedinačnog vozila ne primjenjuje na nepotpuna vozila

(2) Dozvoljeno je u Crnoj Gori stavljanje na tržište, registraciju ili stavljanje u upotrebu vozila sa važećim sertifikatom o EU homologaciji pojedinačnog vozila.

(3) Zahtjev za EU homologaciju pojedinačnog vozila podnosi vlasnik vozila, proizvođač, zastupnik proizvođača ili uvoznik.

(4) Radi utvrđivanja da je vozilo usaglašeno sa zahtjevima iz stava 1 ovog člana, ne koriste se destruktivna ispitivanja, već se usklađenost utvrđuje na osnovu odgovarajućih informacija koje dostavlja podnosilac zahtjeva.

(5) Sertifikatu o EU homologaciji pojedinačnog vozila dodjeljuje se jedinstveni broj u skladu sa usklađenim sistemom numeričkog označavanja, kojim se omogućava najmanje identifikacija države članice Evropske unije koja je dodijelila EU homologaciju pojedinačnog vozila.

(6) Izgled i sadržaj obrasca sertifikata o EU homologaciji pojedinačnog vozila, sistem numeričkog označavanja i tehničke zahtjeve za EU homologaciju pojedinačnog vozila propisuje Ministarstvo.

Nacionalna homologacija pojedinačnog vozila

Član 74

(1) Nacionalna homologacija pojedinačnog vozila je postupak koji se sprovodi za nova pojedinačno proizvedena ili modifikovana vozila i nova nepotpuna vozila koja se dovršavaju u jednoj ili više faza.

(2) U postupku nacionalne homologacije pojedinačnog vozila Ministarstvo može da se donese odluka o izuzeću određenog vozila, bez obzira da li je vozilo unikatno ili nije, od obaveze usklađenosti sa jednim ili više zahtjeva iz ovog zakona, pod uslovom da su ispunjeni odgovarajući alternativni zahtjevi.

(3) Zahtjev za nacionalnu homologaciju pojedinačnog vozila tijelu za homologaciju podnosi vlasnik vozila, proizvođač, zastupnik proizvođača ili uvoznik.

(4) U postupku sprovođenja nacionalne homologacije pojedinačnog vozila ne sprovode se destruktivna ispitivanja radi utvrđivanja da li je vozilo usklađeno sa alternativnim zahtjevima iz stava 2 ovog člana, već se usklađenost utvrđuje na osnovu odgovarajućih informacija koje dostavi podnosilac zahtjeva.

(5) U postupku sprovođenja nacionalne homologacije pojedinačnog vozila tijelo za homologaciju prihvata sisteme, sastavne djelove i posebne tehničke jedinice koji su homologovani u skladu sa tehničkim zahtjevima utvrđenim ovim zakonom.

(6) Nakon sprovedenog postupka nacionalne homologacije pojedinačnog vozila, za vozila koja su u skladu sa opisom priloženim uz zahtjev i koja ispunjavaju propisane alternativne tehničke zahtjeve, tijelo za homologaciju, bez odlaganja, izdaje sertifikat o nacionalnoj homologaciji pojedinačnog vozila.

(7) Sertifikatu o nacionalnoj homologaciji pojedinačnog vozila dodjeljuje se jedinstveni broj u skladu sa usklađenim sistemom numeričkog označavanja, kojim se omogućava najmanje identifikacija države članice koja je dodijelila homologaciju i identifikacija zahtjeva sa kojima je vozilo usaglašeno.

(8) Sertifikat o nacionalnoj homologaciji pojedinačnog vozila prilaže se prilikom postupka carinjenja i registracije vozila za vozila koja se uvoze u Crnu Goru, odnosno u postupku registracije za vozila koja su proizvedena ili modifikovana u Crnoj Gori.

(9) Sadržaj i izgled obrasca, sistem označavanja sertifikata o nacionalnoj homologaciji pojedinačnog vozila, način sprovođenja postupka nacionalne homologacije pojedinačnog vozila, kao i alternativne tehničke zahtjeve tu homologaciju propisuje Ministarstvo.

Važenje nacionalnih homologacija pojedinačnog vozila

Član 75

(1) Nacionalna homologacija pojedinačnog vozila važi samo na području države koja je dodijelila homologaciju pojedinačnog vozila, odnosno na području Crne Gore.

(2) Na zahtjev podnosioca koji vozilo sa nacionalnom homologacijom pojedinačnog vozila želi da stavi na tržište, registruje ili stavi u upotrebu u drugoj državi članici Evropske unije, država koja je dodijelila nacionalnu homologaciju podnosiocu zahtjeva dostavlja izjavu o tehničkim zahtjevima na osnovu kojih je vozilo homologovano.

(3) Dozvoljeno je u Crnoj Gori stavljanje na raspolaganje na tržištu, registraciju ili stavljanje u upotrebu vozila za koje je druga država članica EU dodijelila nacionalnu homologaciju pojedinačnog vozila koja je u skladu sa članom 74 ovog zakona ili ekvivalentnim propisima EU u vezi sa nacionalnom homologacijom pojedinačnog vozila, osim ako se osnovano smatra da odgovarajući alternativni zahtjevi na osnovu kojih je vozilo homologovano nisu ekvivalentni zahtjevima propisanim članom 74 ovog zakona ili da vozilo ne ispunjava propisane zahtjeve.

(4) Odredbe st. 1 do 3 ovog člana primjenjuje se na vozila za koja je dodijeljena homologacije tipa u skladu sa ovim zakonom i koja su modifikovana prije njihove prve registracije ili stavljanja u upotrebu.

Naknada za nacionalnu homologaciju pojedinačnog vozila

Član 76

(1) Za sprovođenje nacionalne homologacije pojedinačnog vozila podnosilac zahtjeva plaća naknadu.

(2) Visinu naknade iz stava 1 ovog člana propisuje Vlada.

10) Stavljanje vozila na tržište, registracija ili stavljanje u upotrebu vozila

Stavljanje vozila na tržište, registraciju ili stavljanje u upotrebu vozila, osim vozila na kraju serije

Član 77

(1) Vozila za koja je homologacija tipa vozila kao cjeline obavezna ili za koja je proizvođač pribavio tu homologaciju tipa stavljaju se na tržište, registraciju ili stavljaju u upotrebu, samo ako imaju važeći sertifikat o usaglašenosti, izdat u skladu sa čl. 62 i 63 ovog zakona.

(2) Registracija i stavljanje u upotrebu nepotpunih vozila može se odbiti sve dok su vozila nepotpuna, pri čemu se registracija i stavljanje u upotrebu nepotpunih vozila ne smije vršiti radi izbjegavanja primjene člana 78 ovog zakona.

(3) Broj vozila proizvedenih u malim serijama koja su stavljena na tržište, koja se registraciju ili stavljaju u upotrebu vozila u toku jedne godine ne smije da bude veći od utvrđenih godišnjih količinskih ograničenja.

(4) Vozila kategorija T ili L nepotpuna mogu se stavljati na tržište ili u upotrebu, pri čemu nadležno tijelo odgovorno za registraciju tih vozila može da odbije njihovu registraciju i upotrebu na putevima.

(5) Odredba stava 1 ovog člana ne se primjenjuje na vozila namijenjena za korišćenje u službi vojske, civilne zaštite, vatrogasnih službi i službama za održavanje javnog reda i na vozila koja su homologovana u postupku nacionalne homologacije tipa malih proizvodnih serija, u skladu sa članom 71 ovog zakona.

(6) Godišnja količinska ograničenja iz stava 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Stavljanje na raspolaganje na tržištu, registracija i stavljanje u upotrebu tržište vozila na kraju serije

Član 78

(1) U skladu sa ograničenjima propisanim za određeni vremenski period, tijelo za homologaciju, uz saglasnost Ministarstva, može dozvoliti registraciju i stavljanje na raspolaganje na tržištu ili stavljanje u upotrebu vozila koja su u skladu sa tipom vozila čija EU homologacija tipa više nije važeća.

(2) Odredba stava 1 ovog člana primjenjuje se samo na vozila na teritoriji Evropske unije koja su imala važeću EU homologaciju tipa u vrijeme njihove proizvodnje, ali koja nisu bila registrovana ni stavljena u upotrebu prije prestanka važenja te EU homologacije.

(3) Za vozila kategorije M, N i O, odredba stava 1 ovog člana primjenjuje se u slučaju potpunih vozila u periodu od 12 mjeseci od datuma prestanka važenja EU homologacije tipa, a u slučaju dovršenih vozila, u periodu od 18 mjeseci od tog datuma.

(4) Za vozila kategorije L i T, odredba stava 1 ovog člana primjenjuje se u slučaju potpunih vozila, u periodu od 24 mjeseca od dana kada je EU homologacija tipa prestala da važi, a u slučaju dovršenih vozila, u periodu od 30 mjeseci od tog dana.

(5) Proizvođač koji se želi koristiti odredbama iz stava 1 ovog člana podnosi zahtjev nadležnom tijelu svake države članice na koju se registracija ili stavljanje u upotrebu dotičnih vozila odnosi.

(6) Zahtjev iz stava 5 ovog člana sadrži sve tehničke ili ekonomske razloge zbog kojih takva vozila nisu u skladu sa novim tehničkim zahtjevima.

(7) Tijelo za homologaciju, uz saglasnost Ministarstva, u roku od tri mjeseca po prijemu takvog zahtjeva odlučuju hoće li na svom državnom području dopustiti registraciju ili stavljanje u upotrebu tih vozila i, ako da, broj takvih vozila.

(8) Za vozila kategorije L broj vozila iz serija na kraju proizvodnje:

- ne može da prelazi 10% od broja vozila registrovanih u prethodne dvije godine ili 100 vozila po državi članici, zavisno od toga koji broj je veći;
- u sertifikatu o usklađenosti vozila stavljenih u upotrebu stavlja se posebna oznaka kojom se vozilo označava kao „vozilo na kraju serije”;
- odredbe ovog člana primjenjuju se samo na novo stanje zbog prestanka važenja homologacije tipa u slučaju iz člana 60 stav 3 tačka 1 ovog zakona.

(9) Za vozila kategorije T broj vozila iz serije na kraju proizvodnje:

- ne može da prelazi 10% od broja vozila registrovanih u prethodne dvije godine ili 20 vozila po državi članici, zavisno od toga koji broj je veći;
- u sertifikatu o usklađenosti vozila stavljenih u upotrebu stavlja se posebna oznaka kojom se vozilo označava kao „vozilo na kraju serije”;
- odredbe ovog člana primjenjuju se samo na novo stanje zbog prestanka važenja homologacije tipa u slučaju iz člana 60 stav 3 tačka 1 ovog zakona.

(10) Ministarstvo preduzima odgovarajuće mjere radi djelotvornog praćenja broja vozila koja je potrebno registrovati ili staviti u upotrebu u skladu sa odredbama ovog člana.

(11) Ministarstvo o zahtjevu iz stava 1 ovog člana, odlučuje u roku od tri mjeseca od dana prijema zahtjeva.

Stavljanje na tržište sastavnih djelova i posebnih tehničkih jedinica

Član 79

(1) Sastavni djelovi i posebne tehničke jedinice, uključujući i one namijenjene preprodaji, mogu da budu stavljeni na tržište ili u upotrebu samo ako su u skladu sa tehničkim zahtjevima iz ovog zakona i ako su označeni u skladu sa članom 64 ovog zakona.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, na tržište mogu da se stave sastavni djelovi ili posebne tehničke jedinice koje su izrađene ili konstruisane za nova vozila i kategorije vozila koje nijesu obuhvaćene ovim zakonom.

(3) Tijelo za homologaciju, uz saglasnost Ministarstva, može da dozvoli da se stave na tržište ili u upotrebu sastavni djelovi i posebne tehničke jedinice koje se odnose na nove tehnologije ili nova tehnička rješenja ili su namijenjena za vozila obuhvaćena EU ili nacionalnom homologacijom tipa dodijeljene za vozila proizvedena u malim serijama ili EU ili nacionalnom homologacijom pojedinačnog vozila u odnosu na pojedinačni sastavni dio ili pojedinačnu posebnu tehničku jedinicu.

(4) Tijelo za homologaciju, uz saglasnost Ministarstva, može odobri stavljanje na tržište sastavnih djelova i posebnih tehničkih jedinica koje se upotrebljavaju na vozilima koja nijesu bila predmet obavezne homologacije u skladu sa ovim zakonom ili propisom Evropske unije za vozila kategorija M, N i O, T i L u trenutku njihovog stavljanja na tržište, registraciju ili stavljanje u upotrebu.

(5) Tijelo za homologaciju, uz saglasnost Ministarstva, može da odobri stavljanje na tržište zamjenskih sastavnih djelova i posebne tehničke jedinice namijenjenih vozilima za koja je homologacija tipa dodijeljena prije početka primjene odgovarajućih tehničkih zahtjeva, pod uslovom da su u skladu sa propisima koji su važili u vrijeme dodjele te homologacije.

11. Zaštitne klauzule

Nacionalna evaluacija vozila, sistema, sastavnih djelova, posebnih tehničkih jedinica i motora za koje se sumnja da predstavljaju ozbiljan rizik ili da su neusaglašeni

Član 80

(1) Ako na osnovu aktivnosti nadzora na tržištu ili na osnovu informacija dobijenih od tijela za homologaciju, proizvođača ili na osnovu prigovora, organ nadzora na tržištu ima dovoljno razloga za vjerovanje da vozilo, sistem, sastavni dio ili posebna tehnička jedinica predstavljaju ozbiljan rizik za zdravlje i bezbjednost lica ili zaštite drugog oblika javnog interesa utvrđenog ovim zakonom, ili da ne ispunjavaju zahtjeve utvrđene ovim zakonom, taj organ sprovodi ocjenu tih vozila, sistema, sastavnih djelova, posebnih tehničkih jedinica, tipa motora ili porodicu motora uzimajući u obzir zahtjeve utvrđene ovim zakonom.

(2) Privredni subjekti i tijelo za homologaciju saraduju sa organima nadzora na tržištu dostavljanjem rezultata relevantnih provjera ili ispitivanja koja su sprovedena u skladu sa članom 55 ovog zakona.

(3) Nakon odgovarajuće procjene rizika, za vozila, sistema, sastavne djelove, posebne tehničke jedinice, tipa motora ili porodicu motora koji predstavljaju ozbiljan rizik koji zahtijeva brzu intervenciju, uključujući ozbiljan rizik čije posljedice nisu trenutne, organ nadzora na tržištu dužan je da, ako ocijeni potrebnim, preduzme mjere njihovog opoziva, povlačenja ili zabrane dostupnosti na tržištu i o tome bez odlaganja obavijesti Evropsku komisiju putem nadzora tržišta i razmjene informacija sistemom za brzu razmjenu informacija (RAPEX).

Postupanje sa vozilima, sistemima, sastavnim djelovima i posebnim tehničkim jedinicama koji predstavljaju ozbiljan rizik ili su neusklađeni

Član 81

(1) Ako organ nadzora na tržištu, nakon sprovedene ocjene iz člana 80 stav 1 ovog zakona, utvrdi da vozilo, sistem, sastavni dio ili posebna tehnička jedinica predstavlja ozbiljan rizik za zdravlje, bezbjednost lica ili drugog oblika zaštite javnog interesa utvrđenog ovim zakonom, bez odlaganja će zahtijevati od relevantnog privrednog subjekta da odmah preduzme odgovarajuće korektivne mjere radi obezbjeđenja da to vozilo, sistem, sastavni dio ili posebne tehničke jedinice prilikom stavljanja na tržište, registracije ili stavljanja u upotrebu ne predstavljaju rizik.

(2) Ako organ nadzora na tržištu nakon sprovedene ocjene, utvrdi da vozilo, sistem, sastavni dio ili posebna tehnička jedinica nije u skladu sa zahtjevima utvrđenim ovim zakonom, ali da ne predstavlja ozbiljan rizik iz stava 1 ovog člana, bez odlaganja će zahtijevati od relevantnog privrednog subjekta da, u primjerenom roku srazmjernom ozbiljnosti neusklađenosti, preduzme odgovarajuće korektivne mjere radi usklađivanja tog vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice sa ovim zakonom prilikom stavljanja na tržište, registracije ili stavljanja u upotrebu.

(3) Privredni subjekt iz st. 1 i 2 ovog člana dužan je da obezbijedi preduzimanje odgovarajućih korektivnih mjera u odnosu na vozila, sisteme, sastavne djelove ili posebne tehničke jedinice, a koje je stavio na tržište, registrovao ili stavio u upotrebu.

(4) Ako privredni subjekt ne preduzme odgovarajuće korektivne mjere u roku iz st. 1 i 2 ovog člana ili ako rizik zahtijeva hitnu mjeru, organ nadzora na tržištu preduzima odgovarajuće privremene mjere radi zabrane ili ograničenja stavljanje na raspolaganje na tržištu, registracije ili stavljanja u upotrebu tih vozila, sistema, sastavnih djelova ili posebnih tehničkih jedinica, odnosno radi njihovog povlačenja sa tržišta ili opoziva.

(5) Mjere kojim se zabranjuje ili ograničava stavljanje proizvoda na tržište, odnosno proizvodi povlače sa tržišta ili opozivaju, moraju da budu srazmjerne, uz navođenje razloga na kojima se zasnivaju.

(6) O mjerama iz stava 5 ovog člana bez odlaganja obavještava se relevantni nezavisni operater, uključujući i obavještavanje o pravnom lijeku i rokovima za njegovo korišćenje.

(7) Prije preduzimanja mjera iz stava 5 ovog člana, nezavisnom operateru omogućava se da se o namjeravanoj mjeri izjasni u roku koji ne može biti kraći od deset dana, osim ako to nije moguće zbog hitnosti preduzimanja tih mjera, radi zaštite zdravlja, bezbjednosti ili zaštite drugog oblika javnog interesa utvrđenog propisima.

(8) Ako je radnja preduzeta bez izjašnjenja operatera, operateru će se omogućiti da se izjasni što je prije moguće, a preduzeta mjera će se odmah preispitati.

(9) Mjera preduzeta u skladu sa ovim članom ukinuće se ili izmijeniti kada privredni subjekt dokaže da je preduzeo djelotvorne korektivne mjere.

(10) Klasifikaciju ozbiljnosti neusklađenosti i odgovarajuće korektivne mjere iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Korektivne mjere i mjere ograničenja na nivou Evropske unije

Član 82

(1) O preduzimanju korektivnih mjera ili mjera ograničenja, Ministarstvo bez odlaganja obavještava Evropsku komisiju i države članice putem evropskog elektronskog informacionog

i komunikacionog sistema za nadzor proizvoda na tržištu (ICSMS), a o zaključcima obavještava tijelo za homologaciju koje je dodijelilo tu homologaciju.

(2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana sadrži informacije o svim raspoloživim pojedinostima, a naročito podatke potrebne za identifikaciju vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice, njihovog porijekla, prirode navodne nesaobraznosti i uključenog rizika, podatke o prirodi i trajanju preduzetih korektivnih mjera i mjera ograničenja, sa obrazloženjem odgovarajućeg privrednog subjekta.

(3) Pored podataka iz stava 2 ovog člana, u obavještenju se navodi da li su razlozi rizika ili neusklađenost:

- 1) jer vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica, tip motora ili porodica motora ne ispunjava zahtjeve koji se odnose na zdravlje ili bezbjednost lica, zaštitu životne sredine ili druge oblike zaštite javnog interesa utvrđene ovim zakonom, ili
- 2) nedostaci u relevantnim propisima koji se odnose na zahtjeve za odobrenje.

(4) Ministarstvo kada preduzela korektivne mjere ili mjere ograničavanja, u roku od mjesec dana od obavještenja iz stava 1 ovog člana, obavještava Komisiju i druge države članice o svim korektivnim mjerama ili mjerama ograničavanja koje su donijele i o svim dodatnim raspoloživim informacijama koje se odnose na neusklađenost i rizik dotičnog vozila, sistema, sastavnog dijela ili zasebne tehničke jedinice te, ako se ne slažu s nacionalnom mjerom o kojoj su obaviještene, o svojim prigovorima.

Neusklađena EU homologacija tipa

Član 83

(1) Ako tijelo za homologaciju utvrdi da dodijeljena EU homologacija tipa nije u skladu sa zahtjevima propisanim ovim zakonom, odbiće da prizna tu homologaciju.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, tijelo za homologaciju o odbijanju obavještava tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa, tijela za homologaciju drugih država članica i Evropsku komisiju, a ako u roku od mjesec dana od dana prijema tog obavještenja tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa potvrdi neusklađenost homologacije tipa, to tijelo za homologaciju povlači homologaciju tipa.

(3) Ako u roku od mjesec dana od dana prijema obavještenja iz stava 1 ovog člana tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa uloži prigovor, Evropska komisija se bez odlaganja savjetuje sa državama članicama, posebno sa tijelom za homologaciju koje je dodijelilo tu homologaciju tipa i odgovarajućim privrednim subjektom.

(4) Za vozila, sisteme, sastavne djelove, posebne tehničke jedinice i tip motora ili porodicu motora obuhvaćene neusklađenom homologacijom tipa, a koji su stavljeni na raspolaganje na tržištu shodno se primjenjuju odredbe čl. 80, 81 i 82 ovog zakona.

Stavljanje na tržište i stavljanje u upotrebu djelova ili opreme koji mogu predstavljati ozbiljan rizik za ispravno funkcionisanje sistema od osnovnog značaja

Član 84

(1) Djelovi ili oprema koji mogu da predstavljaju ozbiljan rizik za ispravno funkcionisanje sistema koji su od osnovnog značaja za sigurnost vozila ili za njegovu ekološku efikasnost, ne mogu da se stave na tržište, ni u upotrebu, i zabranjuju se, osim ako ih odobri tijelo za homologaciju u skladu sa članom 85 ovog zakona.

(2) Odobrenje tijela za homologaciju iz stava 1 ovog člana može se dati za ograničen broj djelova ili opreme iz stava 4 ovog člana.

(3) Zahtjevi za odobrenje tijela za homologaciju iz stava 1 ovog člana mogu da se zasnivaju na propisima o zahtjevima za odobrenje ili na poređenju ekološke efikasnosti ili bezbjednosti djelova ili opreme sa tim svojstvima originalnih djelova ili opreme, prema potrebi, pri čemu ti zahtjevi moraju da obezbijede da djelovi ili oprema ne ugrožavaju funkcionisanje sistema koji su od osnovnog značaja za bezbjednost vozila ili njegovu ekološku efikasnost.

(4) Ministarstvo može propisom, uzimajući u obzir tehničke i druge regulatorne zahtjeve, da utvrdi i ažurira popis djelova ili opreme iz stava 1 ovog člana, na osnovu ocjene:

- 1) opsega u kojem postoji ozbiljan rizik za sigurnost ili ekološku efikasnost vozila koja su opremljena tim djelovima ili opremom;

2) moguće efekte odobrenja tih djelova ili opreme na potrošače i proizvođače naknadnih proizvoda.

(5) Ograničenje iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na originalne djelove ili opremu, odnosno na djelove ili opremu koji su dio sistema koji je homologovan u skladu sa propisima donijetim na osnovu ovog zakona, osim ako se homologacija tipa odnosi na oblasti koje ne uključuju ozbiljan rizik.

(6) Originalni djelovi ili oprema u smislu stava 5 ovog člana su djelovi ili oprema koji su proizvedeni u skladu sa specifikacijama i proizvodnim standardima koje je proizvođač vozila utvrdio za proizvodnju tog vozila.

(7) Odredba stava 1 ovog člana ne odnosi se na djelove ili opremu koji su isključivo proizvedeni za vozila namijenjena za takmičenje.

(8) Djelove ili opremu utvrđene propisom iz stava 4 ovog člana koji se upotrebljavaju na trkama i na javnim putevima mogu se staviti na raspolaganje na tržištu samo za vozila namijenjena upotrebi na javnim putevima, ako su u skladu sa zahtjevima iz stava 3 ovog člana.

(9) Bliže uslove za odobrenje za djelove i opremu iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Povezani zahtjevi za djelove ili opremu koji mogu predstavljati ozbiljan rizik za ispravno funkcionisanje sistema od osnovnog značaja

Član 85

(1) Proizvođač djelova ili opreme može da podnese zahtjev za izdavanje odobrenja za pojedini tip djela ili opreme samo jednom tijelu za homologaciju, uz koji je dužan da dostavi izvještaj o ispitivanju tehničke službe, kojim se potvrđuje da ti djelovi ili oprema ispunjavaju propisane zahtjeve.

(2) Zahtjev za odobrenje iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o proizvođaču djelova ili opreme, tipu, identifikacijskom broju i broju dijela djelova ili opreme, naziv proizvođača vozila, tip vozila i, prema potrebi, godinu proizvodnje, kao i druge informacije kojima se omogućava identifikacija vozila na koje se namjerava ugradnja tih djelova ili opreme.

(3) Tijelo za homologaciju odobrava stavljanje na tržište i stavljanje u upotrebu dijelova ili opreme iz stava 1 ovog člana ako utvrdi, uzimajući u obzir izvještaj o ispitivanju iz stava 1 ovog člana i druge dokaze, da ti dijelovi ili oprema ispunjavaju zahtjeve utvrđene ovim zakonom, i bez odlaganja izdaje proizvođaču sertifikat o odobrenju.

(4) Proizvođač je dužan da, bez odlaganja, obavijesti tijelo za homologaciju koje je izdalo odobrenje iz stava 3 ovog člana o svakoj promjeni koja utiče na uslove pod kojima je odobrenje izdato, a tijelo za homologaciju odlučuje o potrebi preispitivanja izdatog odobrenja ili potrebi izdavanja novog, odnosno potrebi dodatnoga ispitivanja.

(5) Proizvođač je dužan da obezbijedi da su djelovi ili oprema proizvedeni, odnosno da se i dalje proizvode u skladu sa uslovima pod kojima je izdato odobrenje iz stava 3 ovog člana.

(6) Tijelo za homologaciju prije izdavanja odobrenja iz stava 3 ovog člana, provjerava postoje li mjere i postupci kojima se osigurava efikasna kontrole usklađenosti proizvodnje.

(7) Ako tijelo za homologaciju utvrdi da više nisu ispunjeni uslovi za izdavanje odobrenja iz stava 3 ovog člana, zahtijevaće od proizvođača da preduzme potrebne mjere kako bi se obezbijedila usklađenost djelova ili opreme, a prema potrebi povlači odobrenje.

(8) Na zahtjev nacionalnog tijela druge države članice, tijelo za homologaciju koje je izdalo odobrenje dostavlja tom nacionalnom tijelu, putem sistema zajedničke sigurne elektronske razmjene, u roku od mjesec dana od dana prijema zahtjeva, kopiju sertifikata o odobrenju sa priložima, koja može biti dostavljena i u obliku zaštićenog elektronskog fajla.

(9) Ako se tijelo za homologaciju ne slaže sa odobrenjem koje je izdala druga država članica, dužno je da obavijesti Evropsku komisiju o razlozima neslaganja, radi preduzimanja odgovarajućih mjera za rješavanje spora.

(10) Obrasci i brojčano označavanje sertifikata o odobrenju iz stava 3 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Motori koji nisu usklađeni sa homologovanim tipom

Član 86

(1) Ako motori koji imaju propisanu oznaku i, kada je to primjenjivo, priloženu izjavu o usklađenosti nisu u skladu sa homologovanim tipom motora ili homologovanom porodicom motora, tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa dužno je da preduzme mjere radi obezbjeđenja usklađenosti motora u proizvodnji sa homologovanim tipom motora ili homologovanom porodicom motora.

(2) Mjere iz stava 1 ovog člana mogu da uključuju povlačenje EU homologacije tipa ako korektivne mjere koje je preduzeo proizvođač nijesu adekvatne, a tijelo za homologaciju obavještava tijelo za homologaciju drugih država članica o preduzetim mjerama.

(3) Odstupanja od podataka iz sertifikata o EU homologaciji tipa ili u opisnoj dokumentaciji, ako nisu odobrena u skladu sa izmjenama i važenjem EU homologacije tipa, smatraju se neusklađenim sa homologovanim tipom motora ili homologovanom porodicom motora.

(4) Ako tijelo za homologaciju utvrdi da motori kojima je priložena izjava o usklađenosti, ako je to primjenjivo, ili koji imaju homologacijsku oznaku izdatu u drugoj državi članici nisu u skladu sa homologovanim tipom motora ili homologovanom porodicom motora, može da zahtijeva od tijela za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa da izvrši provjeru usklađenosti motora u proizvodnji sa homologovanim tipom motora ili homologovanom porodicom motora.

(5) Po prijemu zahtjeva iz stava 4 ovog člana, tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa preduzima mjere iz stava 1 ovog člana, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri mjeseca od dana prijema tog zahtjeva.

(6) Tijela za homologaciju međusobno se obavještavaju u roku od mjesec dana o svakom povlačenju EU homologacije tipa i o razlozima za to povlačenje, u skladu sa članom 48 stav 5 ovog zakona.

(7) Ako tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa osporava neusaglašenosti o kojoj je obaviješteno, države članice na koje se to odnosi nastoje da riješe spor, o čemu tijelo za homologaciju obavještava Evropsku komisiju, koja prema potrebi, organizuje odgovarajuće konsultacije radi pronalaženja rješenja.

Opoziv motora

Član 87

(1) Ako je proizvođač kojem je dodijeljena EU homologacija tipa dužan da opozove motore stavljene na tržište, bez obzira da li su ugrađeni u vanputne mobilne mašine, zbog toga što predstavljaju značajan rizik za životnu sredinu ili javno zdravlje, proizvođač o tome:

- 1) odmah obavještava tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa; i
- 2) predlaže tijelu iz tačke 1 ovog stava odgovarajuće korektivne mjere radi otklanjanja značajnog rizika.

(2) Tijelo za homologaciju o predloženim korektivnim mjerama bez odlaganja obavještava tijela za homologaciju drugih država članica, radi sprovođenja korektivnih mjera u tim državama članicama, kao i Evropsku komisiju.

(3) Ako tijelo za homologaciju smatra da su korektivne mjere nedovoljne ili da se ne sprovode dovoljno brzo, o tome bez odlaganja, obavještava tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa.

(4) Ako proizvođač iz stava 1 ovog člana ne predloži i ne sprovede efikasne korektivne mjere, tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa preduzima sve potrebne zaštitne mjere, uključujući povlačenje EU homologacije tipa.

(5) U slučaju povlačenja EU homologacije tipa tijelo za homologaciju u roku od mjesec dana od dana tog povlačenja o tome obavještava proizvođača, tijela za homologaciju drugih država članica i Evropsku komisiju.

Obavještavanje o odlukama i dostupnim korektivnim djelovanjima

Član 88

(1) U odlukama koje su donesene u sljedeće svrhe navode se razlozi na kojima se temelje:

- 1) odluke donesene na osnovu ovog zakona;
- 2) odluke o odbijanju ili povlačenju EU homologacije tipa;

- 3) odbijanju registracije, zabrani ili ograničavanju stavljanja na tržište, registrovanja ili stavljanju u upotrebu vozila ili kojima se zahtijeva povlačenje vozila sa tržišta, i detaljno se navode razlozi na kojima se temelje;
 - 4) odluke kojima se zahtijeva opoziv motora sa tržišta;
 - 5) odluke o zabrani, ograničavanju ili sprečavanju stavljanja motora na tržište; ili
 - 6) odluke o zabrani, ograničavanju ili sprečavanju stavljanja na tržište vanputnih mobilnih mašina u koje je ugrađen motor obuhvaćen područjem primjene iz ovog zakona.
- (2) Tijela za homologaciju obavještavaju dotičnu stranku o:
- 1) svakoj odluci iz stava 1 ovog člana;
 - 2) korektivnim djelovanjima koja su joj dostupna prema zakonima koji su na snazi u dotičnoj državi članici i o rokovima koji se primjenjuju na ta korektivna djelovanja.

12. Pružanje tehničkih informacija

Informacije namijenjene korisnicima

Član 89

(1) Proizvođač može da dostavi tehničke informacije o tipu vozila, sistemu, sastavnom dijelu, posebnoj tehničkoj jedinici, dijelu ili opremi utvrđene ovim zakonom samo ako su te informacije usklađene sa podacima o homologaciji tipa koju je dodijelilo tijelo za homologaciju.

(2) Proizvođač korisnicima stavlja na raspolaganje sve odgovarajuće informacije i potrebna uputstva kojima se opisuju svi posebni uslovi ili ograničenja povezana sa upotrebom vozila, sistemom, sastavnim dijelom, posebnim tehničkim jedinicama, dijelom ili opremom.

(3) Informacije iz stava 2 ovog člana obezbjeđuju se na crnogorskom jeziku i službenom jeziku države članice u kojoj se vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica, dio ili oprema stavlja na tržište, registruju ili stavlja u upotrebu, i objavljuju se u uputstvu za upotrebu.

Informacije namijenjene proizvođačima

Član 90

(1) Proizvođač vozila stavlja na raspolaganje proizvođačima sistema, sastavnih djelova, posebnih tehničkih jedinica, djelova, opreme ili motora podatke potrebne za homologaciju tipa sistema, sastavnog djela, posebne tehničke jedinice ili motora u skladu sa članom 84 ovog zakona.

(2) Proizvođač vozila od proizvođača sistema, sastavnih djelova, posebnih tehničkih jedinica, djelova, opreme ili motora može da zahtijeva zaključivanje sporazuma kojim se obavezuje na zaštitu povjerljivosti informacija koje nisu javno dostupne.

(3) Proizvođač sistema, sastavnog dijela, posebne tehničke jedinice, djelova, opreme ili motora proizvođaču vozila obezbjeđuje informacije o ograničenjima u skladu sa ovim zakonom, propisima Evropske unije, odnosno UNECE pravilnikom za koji nema odgovarajućeg propisa Evropske unije.

Informacije i uputstva namijenjena proizvođačima originalne opreme (OEM) i krajnjim korisnicima za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem za vanputne mobilne mašine

Član 91

(1) Proizvođač može da obezbijedi proizvođačima originalne opreme (OEM) ili krajnjim korisnicima tehničke informacije koje se odnose na podatke utvrđene ovim zakonom samo ako su te informacije usklađene sa podacima koje je odobrilo tijelo za homologaciju.

(2) Proizvođač stavlja na raspolaganje proizvođačima originalne opreme (OEM) sve relevantne informacije i uputstva potrebna za pravilnu ugradnju motora u vanputnu mobilnu mašinu, uključujući opis posebnih uslova ili ograničenja koja se odnose na ugradnju ili upotrebu motora.

(3) Proizvođač stavlja na raspolaganje proizvođačima originalne opreme (OEM) sve relevantne informacije i uputstva namijenjena krajnjem korisniku, uključujući opis posebnih uslova ili ograničenja koja se odnose na upotrebu motora.

(4) Proizvođači stavlja na raspolaganje proizvođačima originalne opreme (OEM) vrijednost emisije (CO₂) utvrđenu tokom postupka EU homologacije tipa, zajedno sa

pojašnjenjima koja se odnose na uslove ispitivanja, kako bi proizvođači originalne opreme (OEM) te informacije obezbijedili krajnjem korisniku vanputne mobilne mašine u koje se određeni motor ugrađuje.

(5) Bliži sadržaj, obrazac i način dostavljanja informacija i uputstava iz st. 1 i 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Razmjena podataka i informacija putem IMI za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem za vanputnu mobilne mašine

Član 92

(1) Razmjena podataka i informacija iz ovog zakona, a u vezi sa EU homologacijama tipa između nacionalnih tijela, kao i između nacionalnih tijela i Evropske komisije, vrši se u elektronskom obliku putem informacionog sistema unutrašnjeg tržišta (IMI).

(2) Sve relevantne informacije koje se odnose na EU homologaciju tipa izdate u skladu sa ovim zakonom prikupljaju se centralizovano i stavljaju na raspolaganje nacionalnim nadležnim organima i Evropskoj komisiji putem informacionog sistema unutrašnjeg tržišta (IMI).

13. Pristup informacijama povezanim sa OBD sistemom u vozilu, kao i informacijama o popravci i održavanju vozila

Obaveze proizvođača u vezi pružanja informacija povezanih sa OBD sistemom i informacija o popravci i održavanju vozila kategorije M, N i O

Član 93

(1) Proizvođači obezbjeđuju nezavisnim operaterima neograničen, standardizovan i nediskriminatoran pristup informacijama povezanim sa OBD sistemom u vozilu, dijagnostičkoj i drugoj opremi, kao i alatima, uključujući potpuni referentni materijal i dostupne verzije za preuzimanje odgovarajućeg softvera, kao i informacije o popravkama i održavanju vozila.

(2) Informacije iz stava 1 ovog člana moraju biti prikazane na lako dostupan način u obliku mašinski čitljivih i elektronski obradivih skupova podataka, pri čemu nezavisni subjekti imaju pristup dijagnostičkim uslugama na daljinu kojima se služe proizvođači, ovlašćeni trgovci i serviseri.

(3) Proizvođači obezbjeđuju standardizovan i bezbjedan sistem, sa mogućnošću rada na daljinu, kojim se nezavisnim serviserima omogućava da izvrše aktivnosti za koje je potreban pristup bezbjednosnom sistemu vozila.

(4) Informacije u vezi sa OBD sistemom u vozilu i informacije o popravci i održavanju vozila moraju da budu dostupne na internet stranicama proizvođača u standardizovanom obliku ili u drugom prihvatljivom obliku.

(5) Nezavisni operateri koji nijesu serviseri dostavljaju informacije u mašinski čitljivom obliku koji se može obraditi dostupnim informacionim alatima i softverima koji omogućavaju nezavisnim operaterima da izvršavaju zadatke u vezi sa njihovim aktivnostima u lancu snabdijevanja na tržištu.

(6) Na zahtjev nezavisnog operatera proizvođač treba da dostavi informacije za:

- 1) tipove vozila obuhvaćene nacionalnom homologacijom tipa vozila proizvedenih u malim serijama;
- 2) vozila posebne namjene;
- 3) tipove vozila obuhvaćene kategorijama O1 i O2 koji ne upotrebljavaju dijagnostičke alate ili fizičku ili bežičnu komunikaciju sa ugrađenom elektronskom upravljačkom jedinicom ili jedinicama radi dijagnostike ili reprogramiranja vozila;
- 4) završni stepen homologacije tipa u postupku višestepene homologacije tipa, ako završni stepen obuhvata samo nadogradnju koja se ne sastoji od elektronskih upravljačkih sistema vozila, a svi elektronski upravljački sistemi osnovnog vozila ostaju nepromijenjeni.

(7) Proizvođači nezavisnim operaterima, ovlašćenim trgovcima i serviserima stavljaju na raspolaganje i materijale za osposobljavanje.

(8) Proizvođači obezbjeđuju da su informacije u vezi sa OBD sistemom vozila i informacije o popravci i održavanju vozila uvijek raspoložive, osim kada je potrebno održavanje informacionog sistema.

(9) Proizvođači na svojim internet stranicama objavljuju sve izmjene i dopune informacija u vezi sa OBD sistemom u vozilu i informacija o popravci i održavanju vozila u isto vrijeme kada ih stavlja na raspolaganje ovlaštenim servisima.

(10) Za potrebe proizvodnje i servisiranja zamjenskih ili servisnih djelova za OBD sistem, dijagnostičke alate i ispitnu opremu proizvođači su dužni da zainteresovanom proizvođaču ili serviseru sastavnih djelova, dijagnostičkih alata ili ispitne opreme na nediskriminatoran način obezbijede odgovarajuće informacije u vezi sa OBD sistemom vozila, kao i informacije o popravci i održavanju vozila.

(11) Za potrebe projektovanja, proizvodnje i popravke opreme za vozila na alternativna goriva proizvođači su dužni da svim zainteresovanim proizvođačima, ugrađivačima ili serviserima opreme za ta vozila na nediskriminatoran način obezbijede odgovarajuće informacije u vezi sa OBD sistemom voza, kao i informacije o popravci i održavanju vozila.

(12) Ako proizvođač vozila vodi evidenciju o popravci i održavanju vozila u centralnoj bazi podataka ili se ta evidencija vodi u njegovo ime, nezavisni serviseri imaju pravo pristupa toj evidenciji bez naknade, kao i pravo da unose informacije o izvršenim popravkama i održavanju.

(13) Odredbe st. 1 do 12 ovog člana ne primjenjuju se na vozila koja su obuhvaćena homologacijama pojedinačnih vozila.

(14) Detalje o zahtjevima u pogledu pristupa informacijama o popravci i održavanju, posebno o tehničkim specifikacijama koje se odnose na način na koji će se informacije o popravci i održavanju vozila obezbijediti, propisuje Ministarstvo.

Obveze proizvođača u vezi pružanja informacija za vozila kategorije L i T

Član 94

(1) Proizvođači obezbjeđuju neograničen pristup informacijama o popravci i održavanju vozila nezavisnim operaterima putem internet stranica, upotrebom standardizovanog oblika, na jednostavan i brz način, koji je nediskriminatoran u odnosu na pristup koji se obezbjeđuje ovlaštenim trgovcima i serviserima.

(2) Obaveza iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na vozilo homologovano kao vozilo proizvedeno u malim serijama.

(3) Informacije iz stava 1 ovog člana moraju da budu dostupne na dosljedan način, tako da ih nezavisni operateri mogu obraditi uz razuman napor, pri čemu su proizvođači dužni da obezbijede materijal za obuku nezavisnim operaterima, ovlaštenim trgovcima i serviserima.

(4) Informacije iz stava 1 ovog člana obuhvataju najmanje:

- 1) za vozila kategorije T: tip traktora i model;
- 2) identifikacioni broj vozila;
- 3) servisne priručnike, uključujući evidenciju o popravci i održavanju vozila, kao i raspored servisa;
- 4) tehničke priručnike i biltene tehničkih službi;
- 5) informacije o sastavnim djelovima i dijagnostici (kao što su najmanje i najveće teorijske vrijednosti mjerenja);
- 6) dijagrame ožičenja;
- 7) kodove za dijagnostičke kvarove, uključujući kodove specifične za proizvođača;
- 8) sve informacije o programskoj opremi, odnosno identifikacione brojeve softvera i brojeve za provjeru kalibracije koji se primjenjuju na tip vozila;
- 9) informacije o vlasničkom alatu i opremi, kao i informacije koje se dostavljaju putem tih alata i opreme;
- 10) informacije o zapisima podataka, dvosmjerne kontrolne podatke i podatke o ispitivanju;
- 11) standardne radne jedinice ili vremenski period za poslove popravki i održavanja, ako su dostupni ovlaštenim trgovcima i serviserima proizvođača, bilo direktno ili preko treće strane.

(5) Ovlašćeni trgovci ili serviseri u distributivnom sistemu određenog proizvođača vozila smatraju se nezavisnim operaterima, kada pružaju usluge popravke ili održavanja vozila, za koja nisu članovi distributivnog sistema tog proizvođača.

(6) Informacije o popravkama i održavanju moraju da budu stalno dostupne, osim kad se radi o održavanju informacionog sistema.

(7) Za potrebe proizvodnje i servisiranja zamjenskih ili servisnih djelova u vezi sa OBD sistemom, kao i dijagnostičkih alata i opreme za ispitivanje, proizvođači su dužni da svim zainteresovanim proizvođačima ili serviserima sastavnog dijela, dijagnostičkih alata ili opreme za ispitivanje, na nediskriminatoran način, obezbijede odgovarajuće informacije o OBD sistemima, kao i o popravci i održavanju vozila.

(8) Za potrebe projektovanja, proizvodnje i popravke opreme za vozila na alternativna goriva proizvođači su dužni da, svim zainteresovanim proizvođačima, ugrađivačima ili serviserima opreme za vozila na alternativna goriva, na nediskriminatoran način, obezbijede odgovarajuće informacije u vezi sa OBD sistemom vozila, kao i informacije o popravci i održavanju tih vozila.

(9) Prilikom podnošenja zahtjeva za EU homologaciju tipa ili nacionalnu homologaciju tipa, proizvođač dostavlja tijelu za homologaciju dokaz o usklađenosti sa ovim zakonom u vezi sa informacijama iz ovog člana, a ako te informacije nisu dostupne ili nisu usklađene sa ovim zakonom, proizvođač ih dostavlja u roku šest mjeseci od dana izdavanja odobrenja.

(10) Ako dokaz o usklađenosti nije dostavljen u roku iz stava 9 ovog člana, tijelo za homologaciju preduzima potrebne mjere radi obezbjeđivanja usklađenosti.

(11) Proizvođač je dužan da naknadne izmjene i dopune informacija o popravci i održavanju vozila objavi na svojim internet stranicama istovremeno sa dostavljanjem ovlašćenim serviserima.

(12) Kada proizvođač vozila vodi evidenciju o popravci i održavanju vozila u centralnoj bazi podataka ili se ta evidencija vodi u njegovo ime, nezavisni serviseri imaju pravo pristupa toj evidenciji, kao i pravo da unose informacije o izvršenim popravkama i održavanju.

(13) Bliže zahtjeve u pogledu pristupa informacijama o popravci i održavanju, uključujući tehničke specifikacije o načinu na koji će se informacije o popravci i održavanju vozila obezbijediti, propisuje Ministarstvo.

Obaveze u pogledu nosilaca nekoliko homologacija tipa

Član 95

(1) Proizvođač koji je odgovoran za određenu homologaciju tipa sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice i motora ili za određeni stepen dovršenosti vozila (mješovita homologacija tipa, homologacija tipa korak po korak ili višestepena homologacija tipa), odgovoran je za obavješćavanje finalnog proizvođača i nezavisnih operatera o informacijama o popravci i održavanju koje se odnose na određeni sistem, sastavni dio ili posebnu tehničku jedinicu i motor ili na pojedini stepen dovršenosti.

(2) U slučaju višestepene homologacije tipa, krajnji proizvođač odgovoran je za obezbjeđivanje pristupa informacijama o OBD sistemu vozila, informacijama o vozilu, popravci i održavanju vozila, koje se odnose na njegovu fazu ili faze proizvodnje, kao i za obezbjeđivanje veze sa prethodnom fazom ili fazama proizvodnje.

Naknade za pristup informacijama o popravci i održavanju vozila

Član 96

(1) Proizvođač može da naplati razumne i srazmjerne naknade za pristup informacijama o popravci i održavanju vozila, osim pristupa evidenciji iz člana 93 stav 12 ovog zakona.

(2) Naknada stava 1 ovog člana ne smatra se razumnom i srazmjernom ako obeshrabruje pristup tim informacijama, kada pri njenom utvrđivanju nije uzet u obzir obim korišćenja tih informacija od strane nezavisnog operatera.

(3) Nacionalnim tijelima, Evropskoj komisiji i tehničkim službama pristup informacijama o popravci i održavanju vozila obezbjeđuje se bez naknade.

(4) Proizvođač stavlja na raspolaganje informacije o popravci i održavanju vozila, uključujući transakcijske usluge, kao što su reprogramiranje ili tehnička pomoć, na satnoj,

dnevnoj, mjesečnoj i godišnjoj osnovi, pri čemu se naknade za pristup tim informacijama određuju u zavisnosti od perioda za koji se pristup odobrava.

(5) Pored informacija iz stava 4 ovog člana, proizvođač može da ponudi i pristup informacijama zasnovan na transakcijama, pri čemu se naknade naplaćuju po pojedinačnoj transakciji.

(6) Ako proizvođač nudi pristup informacijama na način iz st. 4 i 5 ovog člana, nezavisni serviseri imaju pravo izbora načina na koji će ostaviti pristup informacijama.

Dokaz o usaglašenosti sa informacijama povezanim sa OBD sistemom u vozilu i informacijama o popravci i održavanju

Član 97

(1) Proizvođač koji je podnio zahtjev za EU homologaciju tipa ili nacionalnu homologaciju tipa dostavlja tijelu za homologaciju dokaz kojim potvrđuje usaglašenost sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od datuma određene homologacije tipa.

(2) Ako proizvođač ne dostavi dokaz o usaglašenosti u roku iz stava 1 ovog člana, tijelo za homologaciju preuzima mjere iz člana 98 ovog zakona.

Usaglašenost sa obavezama koje se odnose na pristup informacijama povezanim sa OBD sistemom u vozilu i informacijama o popravci i održavanju vozila

Član 98

(1) Tijelo za homologaciju može da, na sopstvenu inicijativu, na osnovu prigovora ili ocjene tehničke službe, provjeri da li proizvođač postupa u skladu sa ovim zakonom i sertifikatom proizvođača o pristupu informacijama povezanim sa OBD sistemom u vozilu i informacijama o popravci i održavanju vozila utvrđenim ovim zakonom.

(2) Ako tijelo za homologaciju utvrdi da proizvođač nije ispunio obaveze koje se odnose na pristup informacijama povezanim sa OBD sistemom u vozilu i informacijama o popravci i održavanju vozila, preuzima odgovarajuće mjere kako bi se obaveze ispunile.

(3) Mjere iz stava 2 ovog člana mogu da uključuju povlačenje ili suspenziju homologacije tipa, novčane kazne ili druge mjere.

(4) Tijelo za homologaciju zahtijeva od tijela za homologaciju koje je dodijelilo homologaciju tipa vozila kao cjeline da ispita navode iz prigovora i da od proizvođača vozila zatraži dokaze da je sistem koji proizvođač vozila ima usklađen sa ovom zakonom, a rezultati postupanja po prigovoru se saopštavaju nacionalnom tijelu za homologaciju i pojedinačnom nezavisnom subjektu ili trgovačkom udruženju u roku od tri mjeseca od podnošenja zahtjeva.

(5) Prilikom kontrole tijelo za homologaciju može zatražiti od tehničke službe ili bilo kog drugog nezavisnog eksperta da provede ocjenjivanje kako bi se provjerilo da li su ispunjene obaveze koje se odnose na pristup informacijama povezanim sa OBD sistemom u vozilu i informacijama o popravci i održavanju vozila.

14. Ocjenjivanje, imenovanje, prijavljivanje i nadzor nad radom tehničkih službi

Tijelo za homologaciju tipa odgovorno za tehničke službe

Član 99

(1) Tijelo za homologaciju, uz saglasnost Ministarstva, odgovorno je za ocjenjivanje, imenovanje, prijavljivanje i praćenje tehničkih službi, uključujući, ako je primjenjivo, podugovarače ili zavisna društva tih tehničkih službi.

(2) Tijelo za homologaciju može da poslove ocjenjivanja i praćenja tehničkih službi i, ako je primjenjivo, podugovarača ili zavisnih društava tih tehničkih službi povjeri nacionalnom akreditacionom tijelu.

(3) Tijela za homologaciju tipa podliježu međusobnom ocjenjivanju u odnosu na svaku aktivnost koju obavljaju u vezi sa ocjenjivanjem i praćenjem tehničkih službi.

(4) Međusobno ocjenjivanje iz stava 3 ovog člana obuhvata ocjenjivanje svih ili dijela aktivnosti tehničkih službi koje su tijela za homologaciju tipa sprovela u skladu sa ovim zakonom, uključujući osposobljenost zaposlenih, pravilnost metodologije ispitivanja i pregleda, kao i tačnost rezultata ispitivanja na osnovu utvrđenog područja primjene iz ovog zakona.

(5) Aktivnosti u vezi sa ocjenjivanjem i praćenjem tehničkih službi koje se odnose isključivo na nacionalne pojedinačne homologacije ili na nacionalne homologacije tipa vozila proizvedenih u malim serijama, nisu predmet međusobnog ocjenjivanja iz st. 3 i 4 ovog člana.

(6) Ocjenjivanje akreditovanih tehničkih službi koje sprovode tijela za homologaciju tipa nisu predmet ocjenjivanja iz st. 3 i 4 ovog člana.

(7) Tijela za homologaciju tipa nisu predmet ocjenjivanja iz st. 3 i 4 ovog člana, ako sve svoje tehničke službe imenuju isključivo na osnovu akreditacije tehničkih službi.

(8) Tijelo za homologaciju tipa ne smije da pruža savjetodavne usluge na komercijalnoj ili konkurentskoj osnovi.

(9) Tijelo za homologaciju tipa mora da ima dovoljan broj zaposlenih za obavljanje poslova utvrđenih ovim zakonom.

(10) Ministarstvo, na zahtjev Evropske komisije, sistema za razmjenu informacija iz člana 31 stav 2 tačka 3 ovog zakona i druge države članice, dostavlja informacije o svojim postupcima ocjenjivanja, imenovanja i prijavljivanja tehničkih službi, kao i o postupcima njihovog praćenja i svim izmjenama tih postupaka.

(11) Tijelo za homologaciju tipa koje je predmet međusobnog ocjenjivanja uspostavlja postupke unutrašnje kontrole u skladu sa ovim zakonom, koje sprovodi najmanje jednom godišnje.

(12) Međusobno ocjenjivanje tijela za homologaciju tipa sprovodi komisija za međusobno ocjenjivanje koju čine dva tijela za homologaciju tipa iz drugih država članica, najmanje jednom u pet godina.

(13) Međusobno ocjenjivanje iz stava 12 ovog člana sprovodi se uz odgovornost tijela za homologaciju koje se ocjenjuje i obuhvata provjere u prostorijama tehničke službe koju je odabrala komisija za međusobno ocjenjivanje.

(14) Tijelo za homologaciju tipa koje je predmet ocjenjivanja u skladu sa stavom 7 ovog člana ne učestvuje u aktivnostima komisije za međusobno ocjenjivanje.

Imenovanje tehničke službe

Član 100

(1) Tijelo za homologaciju, uz saglasnost Ministarstva, imenuje tehničke službe za jednu ili više kategorija aktivnosti i to za:

- 1) kategoriju A: tehničku službu koja sprovodi ispitivanja u sopstvenim objektima;
- 2) kategoriju B: tehničku službu koja kontroliše ispitivanja koja se sprovode u objektima proizvođača ili objektima trećeg lica;
- 3) kategoriju C: tehničku službu koja ocjenjuje i redovno prati, odnosno kontroliše postupke proizvođača za kontrolu usaglašenosti proizvodnje;
- 4) kategoriju D: tehničku službu koja kontroliše ili sprovodi ispitivanja u okviru provjere usaglašenosti proizvodnje.

(2) Za ocjenjivanje i kontrolu tehničkih službi odgovorno je tijelo za homologaciju.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana Ministarstvo može da imenuje tijelo za homologaciju kao tehničku službu jedne ili više kategorija aktivnosti iz stava 1 ovog člana.

(4) Tehnička služba ima svojstvo pravnog lica, osim ako je riječ o tehničkoj službi koja je sastavni dio tijela za homologaciju tipa i akreditovanoj unutrašnjoj tehničkoj službi proizvođača.

(5) Tehnička služba dužna je da zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti kojim su obuhvaćene njene aktivnosti, osim ako takvu odgovornost preuzima njena država u skladu sa nacionalnim pravom ili ako je država sama direktno odgovorna za ocjenjivanje usaglašenosti.

(6) Tehničke službe treće zemlje, mogu se imenovati i prijaviti Evropskoj komisiji samo ako je bilateralnim sporazumom između Evropske unije i te treće zemlje predviđena mogućnost imenovanja takvih tehničkih službi.

(7) Odredba stava 6 ovog člana ne ograničava tehničku službu koja je uspostavljena u skladu sa stavom 5 ovog člana da osniva zavisno društvo u trećoj zemlji, ako tim zavisnim društvom direktno upravlja i kontroliše ga.

Nezavisnost tehničkih službi

Član 101

(1) Tehnička služba, uključujući njene zaposlene, mora biti nezavisna i aktivnosti za koje je imenovana dužna je da sprovodi sa najvišim stepenom stručnog integriteta i potrebnom tehničkom osposobljenošću u oblastima u kojima posluje, bez pritiska i podsticaja, naročito finansijskih, koji bi mogli da utiču na njeno prosuđivanje ili rezultate ocjenjivanja, naročito ako ti pritisci ili podsticaji dolaze od lica ili grupe lica koje bi mogle da imaju korist od rezultata tih aktivnosti.

(2) Tehnička služba je treća strana i ne može da učestvuje u postupku konsultovanja, proizvodnje, isporuke ili održavanja vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice koju ocjenjuje, ispituje ili pregleda.

(3) Organizacija ili tijelo koje je dio trgovinskog ili strukovnog udruženja u kojima su zastupljena lica koja su uključena u projektovanje, proizvodnju, isporuku ili održavanje vozila, sistema, sastavnih djelova ili posebnih tehničkih jedinica koje ocjenjuje, ispituje ili pregleda, može se smatrati da ispunjava zahtjeve iz stava 2 ovog člana, pod uslovom da tijelu za homologaciju tipa odgovarajuće države članice, dokaže svoju nezavisnost i odsustvo sukoba interesa.

(4) Tehnička služba, njeno rukovodstvo i zaposleni odgovorni za sprovođenje aktivnosti za koje je imenovano, ne mogu da projektuju, proizvode, isporučuju ni održavaju vozila, sisteme, sastavne djelove ili posebne tehničke jedinice koje ocjenjuju, ni da predstavljaju strane koje su uključene u te aktivnosti.

(5) Odredba stava 4 ovog člana ne odnosi se na upotrebu vozila, sistema, sastavnih djelova ili posebnih tehničkih jedinica koji su neophodni za obavljanje aktivnosti tehničke službe, odnosno na njihovu upotrebu za lične potrebe.

(6) Tehnička služba obezbjeđuje da aktivnosti njenih zavisnih društava ili podugovarača ne utiču na povjerljivost, objektivnost ili nepristranost aktivnosti za koje je imenovana.

(7) Zaposleni tehničke službe dužni su da čuvaju kao profesionalnu tajnu informacije do kojih dođu u obavljanju poslova u skladu sa ovim zakonom, osim prema tijelu za homologaciju tipa i, ako je to primjenjivo, nacionalnom akreditacionom tijelu, odnosno kada je dostavljanje tih informacija propisano zakonom ili propisom Evropske unije.

Osposobljenost tehničkih službi

Član 102

(1) Tehnička služba mora biti osposobljena za obavljanje svih aktivnosti za koje traži imenovanje.

(2) Tehnička služba je dužna da tijelu za homologaciju tipa ili nacionalnom akreditacionom tijelu koje vrši ocjenjivanje ili nadzor te tehničke službe dokaže da ispunjava sljedeće uslove:

- 1) njeni zaposleni imaju odgovarajuće vještine, posebno tehničko znanje, stručno obrazovanje, kao i dovoljno i odgovarajuće iskustvo za obavljanje aktivnosti za koje se traži imenovanje;
- 2) posjeduje opise postupaka relevantne za obavljanje aktivnosti za koje traži imenovanje, uzimajući u obzir stepen tehnološke složenosti određenog vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice, kao i masovnost, odnosno serijsku prirodu proizvodnog procesa, pri čemu mora da dokaže transparentnost i ponovljivost tih postupaka; i
- 3) raspolaže sredstvima potrebnim za obavljanje aktivnosti povezanih sa jednom ili više kategorija aktivnosti za koje traži imenovanje i da ima pristup svojoj potrebnoj opremi ili prostorijama.

(3) Tehnička služba dokazuje da raspolaže odgovarajućim vještinama, posebnim tehničkim znanjem i iskustvom za sprovođenje ispitivanja i pregleda radi ocjenjivanja usklađenosti vozila, sistema, sastavnih djelova i posebnih tehničkih jedinica u skladu sa ovim zakonom.

Zavisna društva i podugovaranje tehničkih službi

Član 103

(1) Tehnička služba može, uz saglasnost tijela za homologaciju tipa nadležnog za imenovanje, određene kategorije aktivnosti za koje je imenovana da povjeri podugovaraču ili izvođenje tih aktivnosti da prenese na zavisno društvo.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, tehnička služba je dužna da obezbijedi da podugovarač ili zavisno društvo ispunjava zahtjeve utvrđene ovim zakonom i da o tome obavijesti tijelo za homologaciju tipa.

(3) Tehnička služba odgovorna je za aktivnosti koje obavljaju njeni podugovarači ili zavisna društva, bez obzira na njihovo poslovno sjedište.

(4) Tehnička služba stavlja na raspolaganje tijelu za homologaciju tipa nadležnom za imenovanje dokumentaciju potrebnu za ocjenjivanje podugovarača ili zavisnog društva, koje sprovodi tijelo za homologaciju tipa, ili za akreditaciju podugovarača ili zavisnog društva koju sprovodi nacionalno akreditaciono tijelo, za aktivnosti koje obavlja taj podugovarač ili zavisno društvo.

Unutrašnja tehnička služba proizvođača

Član 104

(1) Unutrašnja tehnička služba proizvođača može se imenovati kao tehnička služba za aktivnosti kategorije A iz člana 100 stav 1 tačka 1 ovog zakona i predstavlja poseban i organizaciono samostalan dio proizvođača i ne može učestvovati u projektovanju, proizvodnji, isporuci i održavanju vozila, sistema, sastavnih djelova ili posebnih tehničkih jedinica koje ocjenjuje.

(2) Unutrašnja tehnička služba iz stava 1 ovog člana mora da:

- 1) bude akreditovana od strane nacionalnog akreditacionog tijela i da ispunjava zahtjeve utvrđene ovim zakonom;
- 2) bude organizaciono izdvojena u organizacionoj strukturi proizvođača, uključujući njene zaposlene, kao i da izvještava na način kojim se obezbjeđuje njena nepristranost i koja se može dokazati tijelu za homologaciju tipa i nacionalnom akreditacionom tijelu;
- 3) obezbijedi da ne učestvuje, uključujući njene zaposlene, u bilo kojim aktivnostima koje bi mogle da ugroze njihovu nezavisnost ili integritet za obavljanje poslova za koje je imenovana; i
- 4) poslove za koje je imenovana obavlja samo za proizvođača čiji je dio.

(3) Bliže uslove iz st. 1 i 2 ovog člana, uzimajući u obzir tehnički napredak, odnosno razvoj i ograničenja, propisuje Ministarstvo.

Ocjenjivanje i imenovanje tehničkih službi

Član 105

(1) Tehnička služba podnosi zahtjev za imenovanje tijelu za homologaciju tipa u kojoj traži imenovanje u skladu sa ovim zakonom, za određenu kategoriju aktivnosti.

(2) Prije imenovanja tehničke službe, tijelo za homologaciju tipa ili nacionalno akreditaciono tijelo sprovodi ocjenjivanje u skladu sa kontrolnom listom za ocjenjivanje koje uključuje terensko ocjenjivanje u poslovnim prostorijama te tehničke službe i, ako je primjenjivo, zavisnih društava ili podugovarača, u Evropskoj uniji ili van Evropske unije.

(3) Kada ocjenjivanje sprovodi nacionalno akreditaciono tijelo, tehnička služba dostavlja tijelu za homologaciju tipa važeću potvrdu o akreditaciji i odgovarajući izvještaj o ocjenjivanju kojim se dokazuje ispunjenost zahtjeva za kategorije aktivnosti za koje se traži imenovanje.

(4) Kada ocjenjivanje sprovodi tijelo za homologaciju tipa, tijelo za homologaciju tipa države članice u kojoj je tehnička služba podnijela zahtjev za imenovanje obrazuje tim za zajedničko ocjenjivanje, koji čine predstavnici tijela za homologaciju najmanje dvije druge države članice i predstavnik Evropske komisije.

(5) Ako tehnička služba podnese zahtjev za imenovanje u državi članici koja nije država članica njenog poslovnog sjedišta, jedan član tima za zajedničko ocjenjivanje iz stava 4 ovog člana mora biti predstavnik tijela za homologaciju tipa države članice u kojoj je poslovno

sjedište te tehničke službe, osim ako to tijelo ne želi da učestvuje u radu tima za zajedničko ocjenjivanje.

6) Tim za zajedničko ocjenjivanje učestvuje u ocjenjivanju tehničke službe koja traži imenovanje, uključujući terensko ocjenjivanje, a tijelo za homologaciju tipa države članice u kojoj je podnijet zahtjev za imenovanje pruža tom timu za zajedničko ocjenjivanje svu potrebnu pomoć i omogućava pristup dokumentaciji potrebnoj za ocjenjivanje.

(7) Kada ocjenjivanje sprovodi tijelo za homologaciju tipa koje imenuje tehničke službe koje su podnijele zahtjev za sprovođenje ispitivanja isključivo za nacionalne homologacije pojedinačnog vozila ili za aktivnosti provjere pravilne ugradnje sastavnih djelova za vozila kategorije O1 i O2, imenovanje tima za zajedničko ocjenjivanje nije obavezno.

(8) Ako tehnička služba zahtijeva da je imenuje jedno ili više tijela za homologaciju tipa država članica koje nisu država članica njenog poslovnog sjedišta, ocjenjivanje se sprovodi samo jednom, ako je tim ocjenjivanjem obuhvaćen cijelokupan obim aktivnosti za koje se zahtijeva imenovanje.

(9) Tokom postupka ocjenjivanja tim za zajedničko ocjenjivanje utvrđuje usaglašenost tehničke službe koja traži imenovanje sa zahtjevima utvrđenim ovim zakonom, o kojima se raspravlja u okviru tima.

(10) Tim za zajedničko ocjenjivanje, nakon sprovedenog terenskog ocjenjivanja, sačinjava izvještaj o stepenu usaglašenosti tehničke službe sa zahtjevima utvrđenim ovim zakonom.

(11) Izvještaj iz stava 10 ovog člana sadrži pregled utvrđenih neusaglašenosti i preporuku o tome da li se podnositelj zahtjeva može imenovati za tehničku službu.

(12) Tijelo za homologaciju tipa obavještava Evropsku komisiju o imenima i stručnim kvalifikacijama svojih predstavnika koji učestvuju u timu za zajedničko ocjenjivanje.

(13) Tijelo za homologaciju tipa države članice u kojoj je tehnička služba podnijela zahtjev za imenovanje, u skladu sa postupcima utvrđenim ovim zakonom, dostavlja Evropskoj komisiji, a na zahtjev i tijelima za homologaciju tipa drugih država članica, izvještaj o rezultatu ocjenjivanja koji sadrži dokumentaciju kojom se dokazuje osposobljenost tehničke službe, kao i mjere redovnog nadzora te tehničke službe uspostavljenog od strane tijela za homologaciju tipa.

(14) Tijela za homologaciju tipa drugih država članica i Evropska komisija mogu preispitati izvještaj i dokumentaciju iz stava 13 ovog člana, postaviti pitanja ili ukazati na potencijalne probleme, kao i zahtijevati dodatnu dokumentaciju za potrebe dokazivanja, u roku od mjesec dana od dana prijema tog izvještaja i dokumentacije.

(15) Tijelo za homologaciju tipa države članice u kojoj je tehnička služba tražila imenovanje odgovara na pitanja, primjedbe i zahtjeve za dodatnom dokumentacijom u roku od četiri sedmice od dana njihovog prijema.

(16) U roku četiri sedmice od dana prijema odgovora iz stava 15 ovog člana, tijela za homologaciju tipa drugih država članica ili Evropska komisija mogu, pojedinačno ili zajednički, uputiti preporuke tijelu za homologaciju tipa države članice u kojoj je tehnička služba zatražila imenovanje, a to tijelo za homologaciju tipa prilikom donošenja odluke o imenovanju tehničke službe uzima u obzir te preporuke.

(17) Ako to tijelo za homologaciju tipa ne prihvati preporuke iz stava 16 ovog člana dužno je da obrazloži razloge neprihvatanja u roku od dvije sedmice od donošenja odluke.

(18) Tehnička služba imenuje se na period od pet godina.

(19) Tijelo za homologaciju tipa koje se imenuje kao tehnička služba dokazuje usklađenost sa ovim zakonom ocjenjivanjem koje sprovode nezavisni kontrolori.

(20) Kontrolori iz stava 19 ovog člana mogu biti dio iste organizacije, ukoliko se njima upravlja nezavisno od lica koje preduzima aktivnosti ocjenjivanja i ako ispunjavaju zahtjeve utvrđene ovim zakonom.

Obavještavanje o imenovanjima tehničkih službi

Član 106

(1) Tijelo za homologaciju tipa obavještava Ministarstvo i Evropsku komisiju o nazivu, adresi, elektronskoj adresi, odgovornim licima i kategorijama aktivnosti svake tehničke službe koju je imenovalo.

(2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana sadrži područje primjene imenovanja, postupke i aktivnosti ocjenjivanja usklađenosti, tipove vozila, sistema, sastavnih djelova i posebnih tehničkih jedinica, kao i predmete homologacije za koje je tehnička služba imenovana, uključujući podatke o podugovaračima ili zavisnim društvima tih tehničkih službi, kao i naknadne izmjene bilo kojeg od tih podataka.

(3) Obavještenje iz stava 1 ovog člana dostavlja se prije početka obavljanja aktivnosti imenovane tehničke službe.

(4) Tehničku službu može da imenuje jedno ili više tijela za homologaciju tipa iz države članice koja nije država članica njenog poslovnog sjedišta, pod uslovom da je cijelo područje primjene imenovanja od strane tijela za homologaciju tipa obuhvaćeno izdatom akreditacijom ili sprovedenim ocjenjivanjem u skladu sa ovim zakonom.

Mjere u slučaju neusklađenosti tehničkih službi

Član 107

(1) Ako tijelo za homologaciju tipa utvrdi ili je obaviješteno da tehnička služba više ne ispunjava zahtjeve utvrđene ovim zakonom, prema potrebi u zavisnosti od stepena neispunjavanja propisanih zahtjeva, ograničava, suspenduje ili povlači imenovanje tehničke službe.

(2) Tijelo za homologaciju tipa odmah obavještava Ministarstvo, Evropsku komisiju i tijela za homologaciju tipa drugih država članica o svakom ograničenju, suspenziji ili povlačenju imenovanja tehničke službe.

(3) Ako se imenovanje ograniči, suspenduje ili povuče, odnosno ako tehnička služba prestane sa radom, tijelo za homologaciju tipa obezbjeđuje da se dokumentacija te tehničke službe stavi na raspolaganje Ministarstvu, tijelima za homologaciju, odnosno organima nadzora na tržištu ili da se proslijede drugoj tehničkoj službi koju je izabrao proizvođač i sa njom dogovorio preuzimanje.

(4) Tijelo za homologaciju tipa, u roku od tri mjeseca od obavještenja iz stava 2 ovog člana, ocjenjuje da li te neusklađenosti tehničke službe utiču na sertifikate o EU homologaciji tipa izdate na osnovu izvještaja o pregledu i ispitivanju koje je izdala tehnička služba koja je predmet izmjene imenovanja, a o rezultatima ocjenjivanja obavještava Ministarstvo, druga tijela za homologaciju tipa i Evropsku komisiju.

(5) Tijelo za homologaciju, u roku od dva mjeseca od prijema obavještenja o izmjenama u imenovanju, dostavlja Ministarstvu, Evropskoj komisiji i drugim tijelima za homologaciju tipa izvještaj o rezultatima ispitivanja neusklađenosti.

(6) Ako je potrebno radi obezbjeđivanja sigurnosti vozila, sistema, sastavnih djelova ili posebnih tehničkih jedinica koji su stavljeni na tržište, tijelo za homologaciju tipa nadležno za imenovanje tehničke službe nalaže tijelima za homologaciju tipa da, u primjerenom roku, suspenduju ili povuku sertifikate o EU homologaciji tipa koji su nepravilno izdati.

(6) U slučaju ograničenja, suspenzije ili povlačenja imenovanja tehničke službe, sertifikati o EU homologaciji tipa koji su izdati na osnovu izvještaja o pregledu i ispitivanju koje je izdala ta tehnička služba ostaju na snazi, osim ako homologacija tipa prestane da važi.

Nadzor nad radom tehničkih službi

Član 108

(1) Tijelo za homologaciju tipa nadležno za imenovanje tehničke službe vrši kontinuiran nadzor nad radom tehničke službe, radi provjere usklađenosti sa zahtjevima utvrđenim ovim zakonom.

(2) Tehnička služba, na zahtjev tijela za homologaciju za imenovanje ili nacionalnog akreditacionog tijela, dostavlja sve informacije i dokumentaciju potrebnu za provjeru usklađenost sa zahtjevima utvrđenim ovim zakonom.

(3) Tehnička služba bez odlaganja obavještava tijelo za homologaciju tipa nadležno za imenovanje ili nacionalno akreditaciono tijelo o svim promjenama, posebno u pogledu zaposlenih, prostorija, zavisnih društava ili podugovarača, koje mogu uticati na njenu usklađenost sa zahtjevima utvrđenim ovim zakonom ili na sposobnost izvršavanja zadataka ocjenjivanja usklađenosti vozila, sistema, sastavnih djelova i posebnih tehničkih jedinica za koje su imenovane.

(3) Tehnička služba bez odlaganja postupa po zahtjevima tijela za homologaciju tipa ili Evropske komisije koji se odnose na ocjenjivanjima usklađenosti koja je sproveda.

(4) Tijelo za homologaciju tipa nadležno za imenovanje obezbjeđuje da tehnička služba izvršava obaveze, osim ako utvrdi postojanje opravdanog razlog zbog kojeg tehnička služba nije u mogućnosti da postupi u skladu sa tim obavezama.

(5) Ako tijelo za homologaciju tipa utvrdi postojanje opravdanog razloga iz stava 4 ovog člana, o tome obavještava Evropsku komisiju.

(6) Tehnička služba i tijelo za homologaciju tipa nadležno za imenovanje mogu da zahtijevaju da se podaci dostavljeni tijelu za homologaciju tipa druge države članice ili Evropskoj komisiji smatraju povjerljivim.

(7) Najmanje jednom u 30 mjeseci, tijelo za homologaciju tipa nadležno za imenovanje ocjenjuje da li tehničke službe i dalje ispunjavaju zahtjeve utvrđene ovim zakonom, uključujući terensko ocjenjivanje u prostorijama svake tehničke službe za koju je nadležno.

(8) Tijelo za homologaciju, u roku od dva mjeseca od završetka ocjenjivanja tehničke službe iz stava 7 ovog člana, izvještava Evropsku komisiju i tijela za homologaciju drugih država članica o aktivnostima nadzora, koji sadrži sažetak rezultata ocjenjivanja koji su javno dostupni.

Osporavanje kompetentnosti tehničkih službi

Član 109

(1) Tijelo za homologaciju tipa saraduje sa Evropskom komisijom kada ispituje svaki slučaj prijave sumnje u pogledu osposobljenosti tehničke službe ili njenog kontinuiranog ispunjavanja zahtjeva i obaveza utvrđenih ovim zakonom, ili kada je istragu započela na svoju inicijativu.

(2) Evropska komisija ispituje odgovornost tehničke službe ako se utvrdi ili ako postoje opravdani razlozi za sumnju, da je homologacija tipa dodijeljena na osnovu netačnih podataka, da su rezultati ispitivanja falsifikovani ili da su podaci ili tehničke specifikacije koje bi dovele do odbijanja dodjele homologacije tipa prećutani.

(3) U okviru ispitivanja iz stava 1 ovog člana Evropska komisija konsultuje tijelom za homologaciju tipa nadležno za imenovanje, koje po zahtjevu Evropske komisije dostavlja potrebne podatke koji se odnose na rad te tehničke službe i njeno ispunjavanje zahtjeva u pogledu nezavisnosti i osposobljenosti.

(4) Evropska komisija obezbjeđuje povjerljivost podataka osjetljive prirode koji su prikupljeni tokom postupka ispitivanja.

(5) Ako Evropska komisija utvrdi da tehnička služba ne ispunjava ili je prestala da ispunjava zahtjeve za imenovanje ili da je tehnička služba odgovorna za neku od nepravilnosti iz stava 2 ovog člana, o tome obavještava državu članicu tijela za homologaciju tipa nadležnog za imenovanje.

(6) U slučaju iz stava 5 ovog člana, Evropska komisija zahtijeva preduzimanje mjera ograničavanja, uključujući ograničavanje, suspenziju ili povlačenje imenovanja, u zavisnosti od utvrđenih nepravilnosti.

(7) Ako se ne preduzme potrebne mjere ograničavanja iz stava 6 ovog člana, Evropska komisija može donijeti odluku o ograničavanju, suspenziji ili povlačenju imenovanja te tehničke službe.

Razmjena informacija o ocjenjivanju, imenovanju i nadziranju tehničkih službi

Član 110

(1) O pitanjima od opšteg značaja koja se odnose na izvršavanje zahtjeva utvrđenih ovim zakonom u pogledu ocjenjivanja, imenovanja i nadziranja tehničkih službi tijela za homologaciju tipa konsultuju se sa Evropskom komisijom.

(2) Do 5. jula 2020. tijela za homologaciju tipa obavještavaju Komisiju i druga tijela za homologaciju o obrascu kontrolnog popisa za ocjenjivanje koji se koristi i naknadnim izmjenama tog popisa, dok Evropska komisija ne donese usklađen kontrolni popis za ocjenjivanje.

(3) Ako se u izvještajima o ocjenjivanju utvrdi da postoje razlike u opštoj praksi tijela za homologaciju tipa, može da zahtijevati razmjena informacija sa drugim državama članicama ili Evropskom komisijom.

(4) Razmjenu informacija koordinira sistem za razmjenu informacija iz člana 31 stav 2 tačka 3 ovog zakona.

Saradnja sa nacionalnim akreditacionim tijelima

Član 111

(1) Ako je tehnička služba imenovana na osnovu propisa kojima se uređuje akreditacija i nadzor proizvoda na tržištu, nacionalno akreditaciono tijelo i tijelo za homologaciju tipa sarađuju i razmjenjuju relevantne informacije, uključujući izvještaje o incidentima i druge podatke u vezi pitanja koja su pod kontrolom tehničke službe i od značaja za ocjenjivanje rada te tehničke službe, u skladu sa propisima koji uređuju akreditaciju i nadzor proizvoda na tržištu.

(2) Ministarstvo osigurava da tijelo za homologaciju tipa u kojoj tehnička služba ima poslovno sjedište ažurno obavještava nacionalno akreditaciono tijelo koje je zaduženo za akreditaciju određene tehničke službe o svim saznanjima koja su relevantna za akreditaciju, a nacionalno akreditaciono tijelo obavještava tijelo za homologaciju tipa države članice u kojoj tehnička služba ima poslovno sjedište o svojim saznanjima.

Operativne obaveze tehničkih službi

Član 112

(1) Tehničke službe sprovode aktivnosti za koje su imenovane u skladu sa ovim zakonom.

(2) Tehničke službe dužne su da, u svakom trenutku:

- 1) omoguće tijelu za homologaciju tipa nadležnom za imenovanje prisustvo tokom sprovođenja ispitivanja za potrebe homologacije; i
- 2) na zahtjev tijela za homologaciju tipa nadležnom za imenovanje dostave informacije o kategorijama aktivnosti za koje su imenovane.

(3) Ako tehnička služba zaključi da proizvođač ne ispunjava zahtjeve utvrđene ovim zakonom, o tome bez odlaganja obavještava tijelo za homologaciju tipa, koje od proizvođača zahtijeva preduzimanje odgovarajućih korektivnih mjera.

(4) Ako proizvođač iz stava 3 ovog člana ne preduzme korektivne mjere, tijelo za homologaciju tipa će odbiti izdavanje sertifikata o homologaciji tipa.

Obaveze tehničkih službi u vezi sa obavještavanjem

Član 113

(1) Tehnička služba obavještava tijelo za homologaciju tipa nadležno za imenovanje o:

- 1) svakoj neusklađenosti zbog koje može biti doći do odbijanja, ograničavanja, suspenzije ili povlačenja sertifikata o homologaciji tipa;
- 2) svim okolnostima koje utiču na područje primjene imenovanja i na uslova za to imenovanje; i
- 3) svakom zahtjevu za dostavljanje informacija o aktivnostima koji su primile od organa nadzora na tržištu.

(2) Tehnička služba na zahtjev tijela za homologaciju tipa nadležnog za imenovanje, dostavlja informacije o aktivnostima koje su obuhvaćene područjem primjene njenog imenovanja, kao i drugim aktivnostima, uključujući prekogranične aktivnosti i podugovaranje.

V. UTVRĐIVANJE HOMOLOGACIONE SAOBRAZNOSTI

Ocjena usaglašenosti

Član 114

(1) Utvrđivanje homologacione saobraznosti je postupak ocjene, odnosno utvrđivanja i provjere usaglašenosti konstrukcionih i bezbjednosnih karakteristika vozila, njihovih djelova, uređaja i opreme sa tehničkim zahtjevima i uslovima iz ovog zakona i UNECE pravilnika.

(2) Utvrđivanje homologacione saobraznosti sprovodi se za nova i upotrebljavana vozila, njihove djelove, uređaje i opremu, koja se uvoze, odnosno prvi put stavljaju na tržište u Crnoj Gori, na zahtjev pravnog ili fizičkog lica.

(3) Utvrđivanje homologacione saobraznosti iz stava 2 ovog člana sprovodi se za tip vozila ili pojedinačno vozilo prije postupka uvoza i registracije vozila u Crnoj Gori.

(4) Prilikom uvoza djelova, uređaji i opreme vozila, smatra se da je postupak homologacije sproveden ako organ uprave nadležan za poslove carinjenja robe utvrdi da djelovi, uređaje i oprema vozila imaju homologacionu oznaku u skladu sa tehničkim zahtjevima i uslovima iz ovog zakona i UNECE pravilnika.

(5) Tehničke zahtjeve i uslove za homologacionu saobraznost tipa i pojedinačnog vozila, sistema, sastavnih djelova ili posebnih tehničkih jedinica iz st. 1 i 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Izuzeća od postupka utvrđivanja homologacione saobraznosti vozila

Član 115

(1) Utvrđivanje homologacione saobraznosti vozila ne sprovodi se za:

- 1) vozilo uvezeno za potrebe diplomatskog ili konzularnog predstavništva ili misije strane države, odnosno predstavništva međunarodne organizacije u Crnoj Gori, člana diplomatskog ili konzularnog predstavništva ili predstavništva međunarodne organizacije u Crnoj Gori, kao i člana njegove uže porodice, za vrijeme trajanja mandata;
- 2) vozilo muzejske vrijednosti i starodobno vozilo (oldtajmer);
- 3) vozilo kategorije M1, N1 i L koje je proizvedeno za evropsko tržište ili je registrovano u državi članici Evropske unije koje uvozi fizičko lice koje je neprekidno boravilo van Crne Gore najmanje tri godine, ako je bilo u njegovom vlasništvu ili u vlasništvu člana njegove uže porodice ili su ga koristili po osnovu ugovora o lizingu, najmanje jednu godinu prije useljenja ili povratka u Crnu Goru, koje se uvozi i za koje se podnese zahtjev u roku od 12 mjeseci od dana useljenja ili povratka;
- 4) vozilo kategorije M1, N1 i L koje uvozi fizičko lice i koje nije proizvedeno za evropsko tržište, koje uvozi fizičko lice koje je neprekidno boravilo van Crne Gore najmanje tri godine, ako je bilo u njegovom vlasništvu ili u vlasništvu člana njegove uže porodice ili su ga koristili po osnovu ugovora o lizingu, najmanje jednu godinu prije useljenja ili povratka u Crnu Goru, koje se uvozi i za koje se podnese zahtjev u roku od 12 mjeseci od dana useljenja ili povratka i ima uređaje za osvjtljavanje puta, označavanje vozila i za davanje svjetlosnih znakova vozila u skladu sa ovim zakonom;
- 5) vozilo koje uvozi lice sa prebivalištem ili boravištem u Crnoj Gori, stečeno po osnovu pravosnažnog sudskog rješenja o nasljeđivanju;
- 6) specijalno ili radno vatrogasno vozilo M, N i O uz saglasnost državnog organa nadležnog za poslove zaštite i spašavanja;
- 7) vojno vozilo, osim putničkog vozila;
- 8) radne mašine ne starije od 30 godina;
- 9) vozila koja se stavljaju na tržište, a nalazila su se u sistemu carinskog nadzora.

(2) Članovima uže porodice, u smislu stava 1 tačka 3 ovog člana, smatraju se roditelj, usvojilac, staratelj, supružnik, djeca (bračna, vanbračna, usvojena i pastorčad).

(3) Na zahtjev pravnog ili fizičkog lica koje uvozi vozilo, Ministarstvo daje saglasnost da se ne sprovodi utvrđivanje homologacione saobraznosti vozila.

(4) Radi davanja saglasnosti iz stava 3 ovog člana, Ministarstvo može da zatraži mišljenje i nalaz od tijela za homologaciju.

(5) Za izdavanje saglasnosti iz stava 3 ovog člana, podnosilac zahtjeva plaća naknadu.

(6) Visinu nakade iz stava 5 ovog člana utvrđuje Vlada.

(7) Sadržaj i način podnošenja zahtjeva iz stava 3 ovog člana i dokaze koji se uz zahtjev dostavljaju propisuje Ministarstvo.

Izuzeća od postupka utvrđivanja homologacione saobraznosti za vozila posebne namjene

Član 116

(1) Ministarstvo, na zahtjev pravnog ili fizičkog lica, može dati saglasnost da se prilikom uvoza ne sprovodi utvrđivanje homologacione saobraznosti za vozilo:

- 1) koje je specijalno konstruisano i ima posebnu namjenu;
- 2) koje nije namijenjeno za kretanje na javnim putevima;

- 3) za koje nije predviđen ili primjenjiv postupak homologacije vozila, opreme i sistema u skladu sa ovim zakonom i UNECE pravilnicima;
- 4) donirano organima državne uprave i lokalne samouprave;
- 5) konstruisano ili namijenjeno za sportska takmičenja;
- 6) kategorije M1 i N1 posebno prilagođeno i opremljeno za upravljanje od strane lica sa invaliditetom ili vozilo koje je konstruktivno prilagođeno za pristup i smještaj invalidskim kolicima, pri čemu se pod konstruktivnom izmjenom vozila ne smatra samo ugradnja pristupne rampe.

(2) Saglasnost da se prilikom uvoza ne sprovodi utvrđivanje homologacione saobraznosti za vozila koja se koriste za komunalne svrhe iz stava 1 tačka 1 ovog člana, izdaje se privrednom društvu čiji je osnivač država ili lokalna samouprava.

(3) Vozilo koje je posebno prilagođeno za upravljanje od strane lica sa invaliditetom iz stava 1 tačka 6 ovog člana je vozilo koje je prilagođeno potrebama lica koje će vozilom upravljati, utvrđeno na osnovu medicinske ili prateće dokumentacije.

(4) Saglasnost da se ne sprovodi homologaciona saobraznost za vozilo iz stava 1 tačka 6 ovog člana, može se dati jednom u tri godine i u toku tog perioda ne može da se mijenja namjena, ni vlasnik vozila.

(5) Radi davanja saglasnosti iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo može da zatraži mišljenje tijela za homologaciju.

(6) Za izdavanje saglasnosti iz stava 1 ovog člana podnosilac zahtjeva plaća naknadu.

(7) Visinu naknade iz stava 6 ovog člana utvrđuje Vlada.

(8) Sadržaj i način podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana i dokaze koji se dostavljaju uz zahtjev popisuje Ministarstvo.

Utvrđivanje homologacione saobraznosti tipa vozila

Član 117

(1) Utvrđivanje homologacione saobraznosti tipa vozila je postupak potvrđivanja usaglašenosti tipa vozila sa tehničkim zahtjevima i uslovima iz ovog zakona i UNECE pravilnika za nova vozila koja se uvoze u Crnu Goru.

(2) Utvrđivanje homologacione saobraznosti tipa vozila sprovodi se na zahtjev proizvođača vozila ili ovlašćenog predstavnika proizvođača koji ima sjedište u Crnoj Gori koji, uz zahtjev, prilaže potrebnu tehničku dokumentaciju Ministarstvu.

(3) Utvrđivanje homologacione saobraznosti tipa vozila vrši Ministarstvo preko tijela za homologaciju, koje priprema izvještaj o homologacionoj saobraznosti tipa vozila.

(4) Nakon sprovedenog utvrđivanja homologacione saobraznosti tipa vozila, za tip vozila koji ispunjava propisane tehničke zahtjeve i uslove, izdaje se sertifikat o homologacionoj saobraznosti tipa vozila.

(5) Sertifikat o homologacionoj saobraznosti tipa vozila izdaje Ministarstvo.

(6) Sertifikat iz stava 5 ovog člana prilaže se prilikom uvoza.

(7) Ako je izveštajem iz stava 3 ovog člana utvrđeno da tip vozila ne ispunjava propisane tehničke zahtjeve i uslove Ministarstvo donosi rješenje kojim se odbija zahtjev za izdavanje sertifikata o homologacionoj saobraznosti tipa vozila.

(8) Podnosilac zahtjeva iz stava 2 ovog člana kome je izdat sertifikat o homologacionoj saobraznosti tipa vozila, kupcu vozila izdaje izjavu o usaglašenosti vozila, koju potpisuje odgovorno lice.

(9) Izjava iz stava 8 ovog člana izdaje se u dva primjerka od kojih jedan zadržava podnosilac zahtjeva iz stava 2 ovog člana.

(10) O izdatim izjavama iz stava 8 ovog člana podnosilac zahtjeva iz stava 2 ovog člana vodi evidenciju o izdatim izjavama.

(11) Podaci iz evidencije iz stava 10 ovog člana dostavljaju se tijelu za homologaciju najkasnije do 15. u mjesecu za prethodni mjesec.

(12) Izjava iz stava 8 ovog člana dostavlja se prilikom prve registracije vozila.

(13) U slučaju izmjene ili dopune tipa vozila za koji je izdat sertifikat o homologacionoj saobraznosti tipa vozila ili uvođenja nove varijante ili verzije, podnosilac zahtjeva iz stava 2 ovog člana podnosi Ministarstvu zahtjev za izmjenu ili dopunu sertifikata o homologacionoj saobraznosti tipa vozila.

(14) Sadržaj zahtjeva i tehničke dokumentacije iz stava 2 ovog člana, način utvrđivanja homologacione saobraznosti tipa vozila, sadržaj, izgled i način izdavanja sertifikata o homologacionoj saobraznosti tipa vozila i obrazac izjave o usaglašenosti propisuje Ministarstvo.

Utvrđivanje homologacione saobraznosti pojedinačnog vozila prilikom uvoza novih i upotrebljivanih vozila

Član 118

(1) Utvrđivanje homologacione saobraznosti pojedinačnog vozila je postupak utvrđivanja usaglašenosti sa tehničkim zahtjevima i uslovima iz ovog zakona i UNECE pravilnika i sprovodi se za nova i upotrebljavana vozila koja se pojedinačno uvoze u Crnu Goru.

(2) Utvrđivanje homologacione saobraznosti iz stava 1 ovog člana sprovodi se i za vozila koja su, primjenom carinskih i drugih propisa, oduzeta i ustupljena su na korišćenje organima državne uprave, u slučaju njihovog stavljanja na tržište ili prilikom registracije.

(3) Utvrđivanje homologacione saobraznosti pojedinačnog vozila sprovodi tijelo za homologaciju preko pravnog lica ovlašćenog za obavljanje poslova homologacione saobraznosti pojedinačnog vozila (u daljem tekstu: tehnička stanica).

(4) Utvrđivanje homologacione saobraznosti pojedinačnog vozila sprovodi se na zahtjev pravnog ili fizičkog lica, uz koji podnosilac zahtjeva prilaže potrebnu dokumentaciju.

(5) Utvrđivanje homologacione saobraznosti pojedinačnog vozila vrši se u dvije faze i to:

- 1) pregled vozila i dokumentacije; i
- 2) izdavanja sertifikata o homologacionoj saobraznosti pojedinačnog vozila.

(6) U postupku utvrđivanja homologacione saobraznosti pojedinačnog vozila podnosilac zahtjeva dostavlja sertifikat o usaglašenosti (COC) ili potvrdu proizvođača.

(7) Tehnička stanica, nakon pregleda vozila i dokumentacije, radi izdavanja sertifikata o saobraznosti pojedinačnog vozila, dostavlja tijelu za homologaciju prateću dokumentaciju i dokumentaciju o pregledu vozila.

(8) Nakon sprovedenog postupka utvrđivanja homologacione saobraznosti pojedinačnog vozila, za vozila koja ispunjavaju propisane tehničke zahtjeve i uslove, tijelo za homologaciju izdaje sertifikat o homologacionoj saobraznosti pojedinačnog vozila.

(9) Sertifikat iz stava 8 ovog člana prilaže se prilikom postupka carinjenja i registracije vozila, pri čemu se original sertifikata predaje u postupku registracije.

(10) Ako se prilikom pregleda vozila utvrde nedostaci koji se mogu otkloniti, tijelo za homologaciju izdaje rješenje u kome se navode nedostaci i rok za koji treba da se otklone, a koji ne može da bude duži od 30 dana.

(11) Rješenje iz stava 10 ovog člana dostavlja se organu uprave nadležnom za poslove carine.

(12) Nakon otklanjanja utvrđenih nedostataka u skladu sa stavom 10 ovog člana tijelo za homologaciju izdaje sertifikat o homologacionoj saobraznosti za pojedinačno vozilo.

(13) O sprovedenom utvrđivanju homologacione saobraznosti pojedinačnog vozila i izdatim sertifikatima tijelo za homologaciju vodi evidenciju u elektronskom obliku.

(14) Bliži sadržaj zahtjeva i tehničke dokumentacije iz stava 4 ovog člana, način sprovođenja postupka provjere homologacione saobraznosti pojedinačnog vozila, način izdavanja, sadržaj i izgled obrasca sertifikata o homologaciji pojedinačnog vozila i sadržaj i način vođenja evidencije propisuje Ministarstvo.

Naknada za homologacionu saobraznost tipa vozila i pojedinačnog vozila

Član 119

(1) Podnosilac zahtjeva za utvrđivanje homologacione saobraznosti tipa vozila i pojedinačnog vozila plaća naknadu.

(2) Visinu naknade iz stava 1 ovog člana i način raspodjele sredstava propisuje Vlada.

Nadležnosti tijela za homologaciju u postupku utvrđivanja homologacione saobraznosti

Član 120

(1) Nadležnosti tijela za homologaciju u postupku utvrđivanja homologacione saobraznosti tipa vozila i pojedinačnog vozila su:

- 1) sačinjavanje izvještaja o homologacionoj saobraznosti tipa vozila;
- 2) pregled dokumentacije za izdavanje sertifikata o homologacionoj saobraznosti vozila za pojedinačno vozilo;
- 3) pregled i ispitivanja vozila uzorka, kod postupka izdavanja sertifikata o homologacionoj saobraznosti tipa vozila;
- 4) sačinjavanje tehničkog izvještaja o ispitivanju vozila;
- 5) vođenje evidencije o homologaciji vozila za tip vozila i pojedinačnog vozila;
- 6) praćenje propisa i priprema stručnih osnova za izradu propisa iz oblasti homologacije;
- 7) učestvovanje u radu evropskih i međunarodnih radnih grupa iz oblasti homologacije motornih vozila; i
- 8) drugi poslovi iz oblasti homologacije.

(2) Tijelo za homologaciju dužno je da o uočenim nepravilnostima u toku postupka utvrđivanja homologacione saobraznosti tipa vozila i pojedinačnog vozila obavjesti Ministarstvo.

(3) Tijelo za homologaciju dužno je da organizuje periodične obuke stručnog kadra ovlašćenih tehničkih stanica i subjekata uključenih u postupak homologacije u skladu sa ovim zakonom.

Tehničke stanice za pregled vozila i dokumentacije

Član 121

(1) Pregled vozila i dokumentacije u postupku utvrđivanja homologacione saobraznosti pojedinačnog vozila vrši tehnička stanica koja ispunjava uslove u pogledu kadra, opreme i prostora i koje dobije ovlašćenje od Ministarstva.

(2) Bliže uslove iz stava 1 ovog člana koje treba da ispunjava tehnička stanica propisuje Ministarstvo.

Uslovi za tehničke stanice

Član 122

(1) Ovlašćenje za utvrđivanje homologacione saobraznosti pojedinačnog vozila izdaje se tehničkoj stanici, pod uslovom da:

- 1) je registrovana u Centralnom registru privrednih i drugih subjekata;
- 2) ima objekat ili dio objekta sa odgovarajućim poslovnim prostorom ispred i iza objekta koji je u funkciji homologacionog pregleda vozila kao i prilaznim i izlaznim saobraćajnicama (u vlasništvu, lizingu ili zakupu), stručni kadar, video nadzor, uređaje i opremu za vršenje pregleda vozila, računarsku opremu i komunikacionu povezanost sa Ministarstvom i tijelom za homologaciju;
- 3) nije pokrenut stečajni ili likvidacioni postupak, kao i postupak prinudne naplate;
- 4) protiv odgovornog lica u pravnom licu ili drugog zaposlenog u pravnom licu nije pokrenut krivični postupak za krivično djelo u vezi sa homologacijom vozila;
- 5) pravno lice, odnosno odgovorno lice u pravnom licu ili zaposleni u pravnom licu, u posljednje dvije godine, pravnosnažnom odlukom nije bilo kažnjavano više od dva puta za teži prekršaj u vezi sa obavljanjem djelatnosti u skladu sa ovim zakonom;
- 6) odgovorno lice u pravnom licu u posljednje tri godine svojim djelovanjem nije prouzrokovalo oduzimanje ovlašćenja;
- 7) je izmirilo sve dospjele poreske obaveze.

(2) Ovlašćenje za utvrđivanje homologacione saobraznosti pojedinačnog vozila neće se izdati tehničkoj stanici kojoj je u posljednjih pet godina oduzeto ovlašćenje.

(3) Ministarstvo formira komisiju za ocjenjivanje ispunjenosti uslova u pogledu kadra, opreme i prostora za obavljanje poslova utvrđivanja homologacione saobraznosti pojedinačnog vozila.

(4) Predsjedniku i članovima komisije iz stava 3 ovog člana pripada naknada za rad koju utvrđuje Ministarstvo uz saglasnost Vlade, a po pribavljenoj potvrdi o raspoloživim sredstvima od organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

(5) Bliže uslove u pogledu prostora, opreme i alata propisuje Ministarstvo.

Ovlašćenje za tehničke stanice za homologaciju

Član 123

(1) Ovlašćenje za tehničke stanice izdaje se na osnovu zahtjeva koji se podnosi Ministarstvu.

(2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o:

- 1) pravnom licu (naziv, sjedište, PIB);
- 2) djelatnosti, odnosno vrsti poslova za koje se zahtjev podnosi.

(3) Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se rješenjem na period od pet godina i može da se produži na osnovu zahtjeva koji se podnosi najkasnije 60 dana prije dana isteka roka do koga je ovlašćenje izdato.

(4) Sadržaj i izgled obrasca zahtjeva iz stava 1 ovog člana i ovlašćenja iz stava 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Obaveze tehničkih stanica

Član 124

(1) Tehnička stanica je dužna da, na zahtjev pravnog ili fizičkog lica, pruži usluge u skladu sa izdatim ovlašćenjem.

(2) Tehnička stanica je dužna da sve podatke o zahtjevima čuva najmanje dvije godine, uključujući i lične podatke stranke i vozila.

(3) Podatke iz stava 2 ovog člana, tehnička stanica može dati samo podnosiocu zahtjeva, inspektor za homologaciju, tijelu za homologaciju i Ministarstvu, na njihov zahtjev.

(4) Tehnička stanica je dužna da o pružanju usluga iz stava 1 ovog člana vodi evidenciju, na način kojim je obezbijeđen pristup inspektor za homologaciju, tijelu za homologaciju i Ministarstvu.

(5) Tehnička stanica je dužna da o uočenim nepravilnostima, koje mogu ugroziti sprovođenje postupka, obavijesti tijelo za homologaciju.

(6) Obrazac, sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Ukidanje ovlašćenja tehničkoj stanici

Član 125

(1) Ministarstvo rješenjem ukida ovlašćenje tehničkoj stanici, ako:

- 1) ne ispunjava uslove iz člana 122 ovog zakona;
- 2) se utvrdi da je ovlašćenje izdato na osnovu falsifikovanih, odnosno netačnih podataka; ili
- 3) ne vrši poslove u skladu sa ovlašćenjem, a koje imaju obilježja krivičnog djela.

(2) Tehnička stanica kojoj je oduzeto ovlašćenje dužna je da tijelu za homologaciju preda svu dokumentaciju i evidenciju.

Prestanak važenja ovlašćenja

Član 126

Ministarstvo donosi Rješenje o prestanku važenja rješenja o ovlašćenju tehničke stanice:

- 1) istekom roka na koji je izdato;
- 2) na zahtjev tehničke stanice.

Evidencija o ovlašćenjima tehničkih stanica

Član 127

(1) O izdatim i oduzetim ovlašćenjima tehničke stanice i pratećoj dokumentaciji Ministarstvo vodi evidenciju.

(2) Ministarstvo dostavlja podatke i informacije o ovlašćenim tehničkim stanicama tijelu za homologaciju, kao i nadležnim organima državne uprave i zainteresovanim licima na njihov zahtjev.

Predstavnik proizvođača za izdavanje potvrde proizvođača

Član 128

(1) Potvrdu proizvođača može da izda proizvođač i lice sa sjedištem u Crnoj Gori koje ovlasti proizvođač, koji je upisan u evidenciju predstavnika proizvođača koju vodi Ministarstvo.

(2) Evidencija iz stava 1 ovog člana vodi se na osnovu ovlašćenja koje izdaje Ministarstvo.

(3) Ako na teritoriji Crne Gore za određenu marku vozila ne postoji predstavnik proizvođača, potvrdu iz stava 1 ovog člana izdaje ovlašćeni predstavnik u državi iz koje se vozilo uvozi ili pravno lice koje odredi Ministarstvo ili ovlašćeni predstavnik proizvođača iz treće države.

(4) Bliže uslove koje treba da ispunjava pravno lice i obrazac potvrde iz st. 1 i 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

VI. NADZOR

Nadzor nad sprovođenjem zakona

Član 129

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor

Član 130

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši inspektor za homologaciju u skladu sa ovim i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Ovlašćenja u vezi sa nadzorom

Član 131

(1) Inspektor za homologaciju ima ovlašćenje:

- 1) da rješenjem privremeno zabrani rad tehničkih stanica na period do jednog mjeseca ako poslove ne obavljaju u skladu sa ovim zakonom, odnosno ako tehnička stanica:
 - ovjeri dokumentaciju za vozilo koje nije podvrgnuto provjeri;
 - u dokumentaciju unosi netačne podatke;
 - dostavlja dokumentaciju koja se ne odnosi na vozilo za koje je zahjev podnešen;
 - dozvoli da pregled vozila vrši lice koje nije prijavljeno;
 - pregleda vozilo van tehničke stanice bez ovlašćenja.
- 2) da od tehničkih stanica zahtijevaju da omoguće vršenje kontrole i dostavljanje dokumentacije na uvid.

(2) Protiv rješenja iz stava 1 tačka 1 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od 8 dana od dana prijema rješenja.

(3) Žalba ne odlaže izvršenje rješenja iz stava 1 tačka 1 ovog člana.

VII. KAZNENE ODREDBE

Član 132

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) homologuje vozila, sisteme, sastavne djelove, posebne tehničke jedinice i tipove ili porodice motora koji ne ispunjavaju tehničke zahtjeve i uslove propisane ovim zakonom i UNECE pravilnicima (član 30 stav 1);
- 2) ne obezbijedi da su vozila, sistemi, sastavni djelovi, posebne tehničke jedinice i motori, koji su stavljeni na tržište proizvedeni i homologovani u skladu sa uslovima utvrđenima ovim zakonom (član 32 stav 1);
- 3) za potrebe EU homologacije tipa vozila, sistema, sastavnih djelova, posebnih tehničkih jedinica i motora, proizvođač koji ima poslovno sjedište van Crne Gore ili Evropske unije ne imenuje zastupnika sa poslovnim sjedištem u Crnoj Gori ili Evropske unije da ga zastupa pred tijelom za homologaciju i jednog zastupnika sa poslovnim sjedištem u Crnoj Gori za dostavljanje informacija potrebnih za nadzor tržišta, koji može da bude isti kao zastupnik imenovan za EU homologaciju tipa (član 32 stav 8);

- 4) ne vode evidenciju o prigovorima, koja sadrži opis problema iz prigovora i podatke o tipu vozila, sistema, sastavnih djelova, posebnih tehničkih jedinica, djelova i opreme i u slučaju opravdanosti prigovora proizvođači će o tome obavjestiti svoje distributere i uvoznike (član 32 stav 12);
- 5) tijelu za homologaciju koje je dodijelilo homologaciju tipa bez odlaganja ne dostavi informacije o neusaglašenosti i svim preduzetim mjerama (član 33 stav 2);
- 6) na osnovu rezultata istrage ne preduzme korektivne mjere kako bi osigurao da motori u proizvodnji radi blagovremeno usklađenosti sa homologovanim tipom motora ili homologovanim porodicom motora (član 34 stav 2);
- 7) o sprovedenom istrazi odmah ne obavjesti tijelo za homologaciju koje je dodijelilo EU homologaciju tipa, navodeći detalje o neusklađenosti i svim preduzetim korektivnim mjerama (član 34 stav 3);
- 8) u slučaju iz člana 35 stav 2 ovog zakona tijelu za homologaciju ne dostavi informacije koje se odnose na: dan prestanka ovlašćenja, datum do kojeg predstavnik proizvođača može da bude naveden u podacima koje dostavlja proizvođač, prenos dokumenata, uključujući podatke o povjerljivosti i vlasničkim pravima, sve prigovore ili izvještaje o rizicima i sumnjama na incidente koji se odnose na vozilo, sistem, sastavni dio, posebnu tehničku jedinicu, dio ili opremu i motor za čiji je nadzor bio imenovan kao predstavnik proizvođača (član 35 stav 3);
- 9) ugrađuju motore sa EU homologacijom tipa u vanputne mobilne mašine koji nijesu u skladu sa uputstvima proizvođača i na način koji ne utiče na karakteristike motora u pogledu emisija zagađujućih materija (član 41 stav 1);
- 10) za vozila kategorije M, N i O u periodu od deset godina od dana stavljanja vozila na tržište, odnosno pet godina od dana stavljanja na tržište sistema, sastavnog dijela, posebne tehničke jedinice, dijela ili opreme, na zahtjev tijela za homologaciju ili organa nadzora na tržištu ne dostavi podatke iz člana 42 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona (član 42 stav 1);
- 11) za vozila kategorije L i T u periodu od pet godina od dana stavljanja na tržište, na zahtjev tijela za homologaciju ili organa nadzora na tržištu ne dostavi podatke iz člana 42 stav 2 tač. 1 i 2 ovog zakona (član 42 stav 2);
- 12) informacije iz člana 46 st. 1, 2 i 3 ovog zakona ne dostavljaju u elektronskom i štampanom obliku (član 46 stav 4);
- 13) dostavlja tehničke informacije o tipu vozila, sistemu, sastavnom dijelu, posebnoj tehničkoj jedinici, dijelu ili opremi definisani ovim zakonom koje se razlikuju od podataka o homologaciji tipa koju je dodijelilo tijelo za homologaciju (član 89 stav 1);
- 14) ne dostavlja podatke potrebne za homologaciju tipa sistema, sastavnog djela, posebne tehničke jedinice ili motora u skladu sa članom 84 ovog zakona (član 90 stav 1);
- 15) ne omoguće korisnicima pristup informacijama u vezi sa OBD sistemom, dijagnostičkoj i drugoj opremi, alatima, koje obuhvataju kompletni referentni materijal i dostupne verzije za preuzimanje odgovarajućeg softvera, kao i informacijama za popravku i održavanje vozila, pri čemu informacije moraju biti prikazane na lako dostupan način u obliku mašinski čitljivih i elektronski obradivih podataka (član 93 st. 1 i 2);
- 16) informacije u vezi sa OBD sistemom u vozilu i informacije o popravci i održavanju vozila ne budu dostupne na internet stranicama proizvođača u standardizovanom obliku ili u drugom prihvatljivom obliku (član 93 stav 4);
- 17) pristup informacijama o popravci i održavanju vozila nezavisnim subjektima putem internetskih stranica pružaju na diskriminatoran način, upotrebljavajući nestandardizovani oblik, na način koji nije jednostavan i brz u poređenju sa pristupom pruženim ovlašćenim trgovcima i serviserima (član 94 stav 1);
- 18) tehnička služba učestvuje u postupku konsultovanja, proizvodnje, isporuke ili održavanja vozila, sistema, sastavnog dijela ili posebne tehničke jedinice koju ocjenjuje, ispituje ili pregledava (član 101 stav 2);
- 19) tehnička služba ne ispunjava uslove iz člana 102 stav 2 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona (član 102 stav 2);

20) tehničke službe sprovode aktivnosti koje nijesu u skladu sa ovim zakonom (član 112 stav 1);

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 2.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 2.500 eura do 6.000 eura.

Član 133

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 eura do 15.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) stavi na tržište vozila, sisteme, sastavne djelove ili posebne tehničke jedinice i motore koji ne ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom (član 36 stav 1);
- 2) ne obavijeste proizvođača, tijela za homologaciju i organ nadzora na tržištu da vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica, dio ili oprema i motor, koji su stavljeni na tržište, predstavljaju ozbiljan rizik (član 37 stav 2);
- 3) ne obavijeste proizvođača, uvoznika i tijelo za homologaciju i organ nadzora na tržištu u državi članici u kojoj su stavljeni na tržište, te o svakoj preduzetoj akciji i navodi detalje, posebno o ozbiljnom riziku i svim korektivnim mjerama koje je preduzeo proizvođač, da vozilo, sistem, sastavni dio, posebna tehnička jedinica, dio ili oprema i motor predstavljaju ozbiljan rizik (član 39 stav 3);
- 4) za vozilo koje je proizvedeno u skladu sa homologovanim tipom vozila kupcu ne izda sertifikat o usaglašenosti za vozilo, bez obzira na to da li je vozilo potpuno, nepotpuno ili dovršeno (član 61 stav 1);
- 5) ne dostavi sertifikat o usaglašenosti na raspolaganje tijelu za homologaciju koje je dodijelilo homologaciju tipa vozila kao cjeline bez naknade, u elektronskom obliku (član 63 stav 1);
- 6) tijelu za homologaciju koje je izdalo EU odobrenje tipa ne podnese izvještaj koji sadrži broj motora za svaki tip motora i potkategoriju motora proizvedenih u skladu sa ovim zakonom u propisanom roku iz člana 68 stav 1 ovog zakona (član 68 stav 1);
- 7) ne čuva primjerak izvještaja iz člana 68 stav 1 ovog zakona najmanje 20 godina nakon isteka važenja dotične EU homologacije tipa (član 68 stav 5).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 1.500 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 1.500 eura do 3.000 eura.

Član 134

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 eura do 5.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne posluje u skladu sa članom 14 ovog zakona (član 14);
- 2) bez odlaganja, ne obavijesti proizvođača o svim prigovorima, a koji se odnose na rizike, sumnju na incidente ili neusaglašenost vozila, sistema, sastavnih djelova, posebne tehničke jedinice, djelove, opremu ili motore koje su stavili na tržište (član 36 stav 9);
- 3) ne pripremi izvještaj o homologacionoj saobraznosti tipa vozila (član 117 stav 3);
- 4) ne izda izjavu o usaglašenosti vozila u dva primjerka u skladu sa članom 117 stav 8 (član 117 st. 8 i 9);
- 5) ne vodi evidenciju u elektronskom obliku o sprovedenom utvrđivanju homologacione saobraznosti pojedinačnog vozila i izdatim sertifikatima (član 118 stav 13);
- 6) pregled vozila i dokumentacija u postupku utvrđivanja homologacione saobraznosti pojedinačnog vozila ne vrši u skladu sa ovlašćenjem (121 stav 1);
- 7) ne pruža usluge pravnom ili fizičkom licu u skladu sa izdatim ovlašćenjem (124 stav 1);
- 8) ne čuva sve podatke o zahtjevima najmanje dvije godine, uključujući i lične podatke stranke i vozila (124 stav 2);

- 9) podatke iz člana 124 stav 2 ovog zakona ne pruži isključivo podnosiocu zahtjeva, inspektor za homologaciju, tijelu za homologaciju ili Ministarstvu, na njihov zahtjev (124 stav 3);
 - 10) ne vodi evidenciju o pružanju usluga iz člana 124 stav 1 ovog zakona, na način kojim je obezbijeđen pristup inspektor za homologaciju, tijelu za homologaciju i Ministarstvu (124 stav 4);
 - 11) o uočenim nepravilnostima, koje mogu ugroziti sprovođenje postupka, ne obavijesti tijelo za homologaciju (124 stav 5);
 - 12) izda potvrdu proizvođača suprotno članu 128 stav 1 ovog zakona (128 stav 1).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 1.000 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 tač. 6 ovog člana kazniće se odgovorno lice novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNA ODREDBA

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 135

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi donijeti na osnovu Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima ("Službeni list CG", br. 33/12, 58/14, 14/17 i 66/19), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Započeti postupci

Član 136

Postupci provjere homologacione saobraznosti započeti prije dana početka primjene ovog zakona okončaće se po odredbama Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima ("Službeni list CG", br. 33/12, 58/14, 14/17 i 66/19).

Usklađivanje poslovanja

Član 137

Pravna lica koja obavljaju poslove homologacije u skladu sa Zakonom o bezbjednosti saobraćaja na putevima ("Službeni list CG", br. 33/12, 58/14, 14/17 i 66/19) dužna su da svoje poslovanje usklade sa ovim zakonom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Važenje sertifikata, potvrda i saglasnosti

Član 138

Sertifikati, potvrde i saglasnosti izdati u postupku provjere homologacione saobraznosti do stupanja na snagu ovog zakona važe na period za koji su izdati.

Prestanak važenja

Član 139

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe čl. 244, 245 i 246 Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima (Službeni list CG" br. 33/12, 58/14, 14/17 i 66/19).

Stupanje na snagu

Član 140

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

*U ovaj zakon prenesene su: Regulativa 2018/858 od 30. maja 2018. godine o odobrenju i tržišnom nadzoru motornih vozila i njihovih prikolica, kao i sistema, komponenti i posebnih tehničkih jedinica namenjenih za takva vozila, o izmjenama i dopunama Uredbe (EZ) br. 715/2007 i (EZ) br. 595/2009 i ukidanje Direktive 2007/46/EC; Regulativa br. 168/2013 od 15. januara 2013. godine o odobrenju i nadzoru tržišta vozila na dva ili tri točka i četvorotočkaša; Regulativa br. 167/2013 od 5. februara 2013. godine o odobrenju i tržišnom nadzoru poljoprivrednih i šumskih vozila; Regulativa (EU) 2016/1628 evropskog parlamenta i vijeća od 14. septembar 2016. o zahtjevima koji se odnose na ograničenja emisija plinovitih i krutih onečišćujućih supstance i homologaciju tipa za motore s unutrašnjim sagorijevanjem za neputne pokretne mašine, o izmjeni Regulative (EU) br. 1024/2012 i (EU) br. 167/2013 te o izmjeni i stavljanju van snage Direktive 97/68/EZ.